YÂSÎN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 36., nüzûl sıralamasına göre 41., mesânî kısmının birinci sûreler grubunun 8. ve son sûresi olan Yâsîn sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 83'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Huruf-ı mukatta ile başlayan, ilk âyetini kendisine isim almış, Mekke'de nâzil olmuş, tevhid, âhiret ve risalet konularını en güzel bir biçimde anlatan 83 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. Kitabımızın tertip sırasına göre 36. sırasına, nüzûl sırası itibariyle de 41. sırasına yerleştirilmiş bir sûre. On iki ve kırk beşinci âyetlerinin Medine'de na-zil olduğuna dair rivâyetler vardır.

Yâsin sûresi, ilk âyetinde bulunan yâ ve sin harflerinden dolayı bu ismi almıştır. Bununla berâber "Azime", "Muimme", "Müdafi'ai ka-diye" ve "Kalbu'l-Kur'an" isimleri de kullanılmıştır. Kalbu'l-Kur'an, Kur'-an'ın kalbi, Müdafi'a-i kadiye, sahibinden (onu okuyan ve onunla amel eden kişilerden) her türlü fenalığı defeden, Muimme, sahibine dünya ve âhiretin hayatını kazandıran, ondan dünya ve âhiretin korkularını gideren ve Azime ise, sahibi Allah'ın yanında şerefli olarak zikredilen demektir.

Yâ ve sin harflerinin ne demek olduğu hakkında, alimlerin farklı yorumları vardır. Fakat bu iki harfin gerçek manasını Allah bilir.

Sûrenin fasılaları kısadır. Sûrede etkili ve seri ikazlar bulunmaktadır. Âyetleri kısa cümleler halindedir. Sûrenin her yerinde insan kalbine etkili olan ikaz ve uyarılar bulunmaktadır.

Yasin sûresinin ilk ve en önemli hedefi, İslâm inancının esaslarını kurmaktır. Onun için sûrenin ilk âyetlerinde peygamberlik ve Kur'an'ın önemi işlenmiştir:

"Yâsin. Hikmetli Kur'an'a and olsun. Sen elbette gönderilmiş elçilerdensin. Dosdoğru bir yol üzerinde, yani üstün ve çok merhametli Allah'ın indirdiği (Kur'an yolu) üzerindesin" (1-4).

Yüce Allah bu âyetlerde, sûreye, isim olan yâ ve sin harfleriyle bir de Kur'an'la yemin ederek Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamberliğini ve onun doğru yolda olduğunu bildirmektedir.

Ondan sonra bu sûrede, kendilerine gönderilen peygamberleri dinlemeyen, yalanlayıp karşı çıkan kasaba halkının uğradığı kötü sonuç dile getirilmiştir. Sûrenin sonuna doğru tekrar peygamberlikten ve Hz. Muhammed (s.a.s)'den bahsedilmiştir.

Mekke'de nâzil olan diğer sûrelerde olduğu gibi, Yâsin sûresinde de imân ve itikatla ilgili hususlar işlenmiştir. Sûrede bilhassa kı-yâmet sahnelerinden, daha önce gelip geçen insanlarla ilgili ibretli kıssalardan, Yüce Allah'ın varlığını, birliğini, üstün gücünü ve kuvvetini ifâde eden olaylardan bahsedilmektedir. Allah'ın kuvvet ve kudretini gösteren, ölü toprakların yeşerip hayat bulması, günün batmasıyla karanlığa gömülen gecenin manzarası, kendi yörüngesinde yoluna devam eden güneşin görünümü, sonunda kuru bir hurma dalı haline dönünceye kadar konaklara yavaş yavaş uğrak yapan ayın durumu, insanları ve çeşitli yükleri gemilerin sular üzerindeki taşıma gücü ve daha nice ibretli manzaralar, aklı eren insanların düşüncelerine sunulmuştur. Cennet ve cehennem haber verilmiştir.

Yâsin sûresinin sunduğu bu mesajlar arasında, öldükten sonra dirilme olayı, yani âhiret hayatı, ağırlık noktasını teşkil etmektedir. Çünkü âhiret inancı, sosyal bir varlık olan insanın hayatında son derece önemli bir rol oynamakta ve etkili olmaktadır. Âhiret hayatının varlığını kesin bir şekilde haber veren bu âyetlerden bazılarının meâli şöyledir:

"İnsan, bizim kendisini nasıl bir nutfe (sperma)'dan yarattığımızı görmedi mi ki, şimdi apaçık bir hasım kesildi? Kendi yaratılışını unutarak bize bir misal verdi: "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" dedi. De ki: Onları ilk defa yaratan diriltecek. O, her yaratmayı bilir" (79).

İbn Abbas (r.a)'dan nakledildiğine göre, el-As İbn Vail, Hz. Muhammed (s.a.s)'e gelerek, eline aldığı çürük bir kemiği ufaltılmış ve "Ya Muhammed! Allah bu çürümüş kemiği de mi yaratacak?" diye sormuş. Bunun üzerine yukarıda meâli sunulan âyetler nazil olmuştur.

Yâsin sûresi, Müslümanlar tarafından çok okunan bir sûredir. Diğer sûrelere nazaran daha fazla rağbet görmektedir. Hz. Muhammed (s.a.s)'in bu sûre hakkında söylediği ve okunmasını tavsiye ettiği çeşitli hadisler vardır. Bu hadislerden bazıları şöyledir:

"Her şeyin bir kalbi vardır. Kur'an'ın kalbi de Yâsin'dir. Kim Yâ-sin'i okursa, Allah onun okumasına, Kur'an'ı on kere okumuş gibi sevap yazar" (Tirmizî, Fedâilu'l-Kur'an, 7; Dârimî, Fedâilu'l-Kur'an, 21).

"Yâsin, Kur'an'ın kalbidir. Allah'ı ve âhiret gününü arzu ederek Yâsin okuyan kimsenin geçmiş günâhı affedilir. Onu ölülerinize oku-yunuz" (Ebû Davud Cenâiz 20; İbn Mace, Cenâiz 4; İbn Hanbel, Müsned V, 26, 27).

Bu hadislerden anlaşıldığı gibi, Yâsin'i okuyarak sevabını ölülerin ruhuna bağışlamak caizdir. Ancak Kur'an'ın dirilere nâzil olduğu ve insanların, onun manasını anlayarak, emir ve yasaklarına uygun bir şekilde hayat sürdürmeleri için gönderildiği unutulmamalıdır.

Yâsin sûresi, Yüce Allah'ın varlığına, üstün gücüne ve âhiret yurduna işarette bulunan şu âyetlerde son bulmaktadır:

"Gökleri ve yeri yaratan, onların benzerini yaratmağa kadir de-ğil midir? Elbette kadirdir! O, çok bilen yaratıcıdır. Onun işi, bir şeyi (olmasını) istedi mi, ona sadece "ol" demektir, hemen oluverir. O, öy-le yücedir ki, her şeyin hükümdarlığı O'nun elindedir. Ve siz O'na dön-dürüleceksiniz" (81-83).

Evet, Yâsîn sûresi Rasulullah Efendimizin beyanıyla, Kur'an'ın kalbidir. “Her şeyin bir kalbi vardır, Kur'an'ın kalbi de Yâsîn sûresidir,” buyurur Rasulullah Efendimiz. Kur'an sûrelerinin faziletleri adına pek çok hadis uydurulmuştur. Sûreler içinde faziletine dair en çok hadis uydurulmuş olan sûre de bu sûredir. Hattâ bu hadis uyduranlardan birisine, “niye böyle yapıyorsunuz?” diye sorulunca, adam şöyle cevap vermiş: “İnsanlar hep insanların eserlerine yöneliyor. Rabbânî'-nin, Gazâlî'nin eserlerini okuyorlar. Eh hep onları okuyacaklarına biraz da Rabbimin kitabına yönelsinler diye böyle yapıyoruz,” der. Niyet iyi de olsa çok kötü bir şeydir tabii bu yaptıkları.

Sûrelerin faziletlerine dair pek çok hadis uydurulmuş olsa da bu hadis sahihtir. Fâtiha sûresi nasıl “Ümmü'l Kitap”, kitabın anası ise, bu sûre de

“Kalb’ul Kur’an”, Kur’an’ın çarpan kalbi, Kur’an’ın özetidir. Çünkü dinin odak noktası âhirettir. Âhireti, kıyameti, kıyamet sonrası hayatını en güzel bir biçimde gözler önüne seren bu sûre ol-duğuna göre elbette Kur’an’ın kalbidir bu sûre.

Keşke tüm Müslümanların kalbinde olsaydı bu sûre. Keşke tüm Müslümanlar bu sûreyi, bu sûrenin muhtevasını öğrenebilmiş ol-salardı. Tabii sûreyi öğrenmekten kastım onu on dakikada okuyabilecek kadar ezberlemek mânâsına değildir. Meselâ şu anda içimizden biri on dakikada ezberden bu sûreyi okuyabilir. Fakat bu onun bu sû-reyi bildiği, öğrendiği mânâsına gelmez.

Hani tabanca eğitimini bilirsiniz. Uzun uzun tabanca eğitiminden bahsedilir. Bu konuda uzun uzun teorik, nazarî bilgiler verilir. Yazılı, çizili grafikler çizilerek anlatılır. Önce belki oyuncak tabanca, sonra bizzat gerçek tabanca gösterilerek anlatılır. Hattâ bizzat tabancayla üç beş atış ta yaptırılır. Ama yine de bu tabancayı öğrenmek değildir. Her atışta 12’den vurabilecek kadar onun tüm özelliklerini tanıyabilecek bir duruma gelmemişsek, onu öğrenmiş sayılmayız değil mi? Şunu kesinlikle belirteyim ki, hiç birimiz Kur’an adına her atışta 12’den vurabilecek kadar kitap bilgisine sahip değiliz. Ama hiç olmazsa yüzde bir, binde bir vurabilecek bir duruma gelebilsek. Yâni hiç olmazsa Yâsîn’i, hiç olmazsa Bakara’yı, hiç olmazsa En’âm’ı bilebilmiş olsaydık. İşte belki de bunun için Yâsîn, Kur’an’ın kalbidir denmiştir.

Farz edin ki elinizde 114 kaset var. Meselâ En’âm tuşuna basın size En’âm’ı okusun, A’râf tuşuna basın size A’râf’ı okusun, Yâsîn tuşuna basın size Yâsîn’i okusun. Mesele bu değil ama, mesele onu kafaya, kalbe yerleştirmektir. Önemli olan sûrenin muhtevasını kafada canlı tutmaktır. Bakın sahâbeden birisi tüm varını yoğunu Allah yolunda infak eder. Kendisine derler ki, “niye böyle yapıyorsun? Bari çoluk çocuğuna bir şeyler bıraksaydın, onlar el âlemin eline bakmasalardı!” O der ki, “ben çocuklarıma Vakıa sûresini bıraktım. Vallahi onlar bu sûreye sahip oldukları sürece asla aç ve açıkta kalmazlar.”

Sûre karın doyurmaz. Ama kişi bu sûreyi devamlı okur ve sûrenin muhtevasını kafasında canlı tutarsa, sûrenin muhtevasını kavrar ve hayatını onunla düzenlerse, o zaman onun ihtiyaç felsefesi de-ğişecektir. İhtiyaç anlayışı sûreye göre şekillenecek, dünyaya karşı kanaatle doyacak, şu anda insanların pek çoğunun ihtiyaç zannedip peşinden koştuğu şeylerin arkasına düşmeyecektir. İşte sûreyle doyuma ulaşmak bu anlamdadır.

Allah Resûlü Ebu Dâvûd ve İbni Mâce’nin Muakkıl bin Yesâr-dan rivâyet ettikleri bir hadislerinde: ***“Ölmek üzere olan hastalarınızın yanında bu sûreyi okuyun”*** buyurur. Yâni ölümü, Rab-bin huzuruna gidişi yaklaşmış

hasta mü'minlerin başucunda Kur'an'ın özeti olan, kulluğun en güzel biçimde anlatımı olan bu sûrenin okunması, hatırlatılması çok faydalı olacaktır. Ama şurasını hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, bunu ölmeden önce okuyacağız ada-ma. Adam hayattayken ona bunu okuyacak ve duyuracağız ki, böyle bir hayat yaşasın. Diriyken, sağken, hayattayken duyuracağız ki, adam bu sûrenin muhtevasına göre bir ömür yaşasın. Yoksa hayattayken adama bu sûreyi hiç duyurmamışız, hiç okumamışız son anda, ölümden bir kaç dakika önce gitmişiz başucunda Yâsîn okuyoruz, Yâ-sîn duyuruyoruz.Önceden adam bu sûreyi duymamışsa, bu sûrenin istediği gibi bir hayat yaşamamışsa ne mânâ ifade edecek ki bu okumamız?

Hani anlatılır ya, tüm hayatı boyunca kitaptan da, kitabın Yâsîn sûresinden de habersiz, inşaatçılıkla uğraşırken ölüm döşeğine başını koymuş bir adamın başına gitmişler ve okumaya başlamışlar. Adamın okunandan hiç mi hiç haberi yok. O ana kadar ne Kur'an duymuş, ne âyet duymuş, ne hadis duymuş, ne Yâsîn duymuş. "Kiremit ver, çimento dök, harç getir, al, ver" derken, son anda "harç bit-ti, inşaat paydos!" der ve ruhunu teslim eder. Böyle birinin başında bin Yâsîn okusanız bile bir değer ifade etmeyecektir. Adamın önceki hayatında Yâsîn olacak ki, Yâsîn'den haberdar olacak ki ölürken de bildiği şey sadece kendisine hatırlatılmış olsun.

Kişiye daha önce hiç duymadığı, bilmediği bir şey okunursa ona çok hızlı gelir, uyum sağlayamaz, anlamakta güçlük çeker. Meselâ şu anda çoğumuz Arapça okuyoruz, biliyoruz. Az buçuk bildiğiniz Arapça lisanla konuşsam, ya da şu anda size bir Arap konuşsa, konuştukları çok hızlı gelir ve bir şey anlayamazsınız değil mi? İşte ölmek üzere bulunan bir hastaya Yâsîn okumak ta böyledir. Eğer adamın daha önceki hayatında Yâsîn yoksa, Yâsîn'i hiç bilmiyorsa elbette ilk defa duyduğu Yâsîn ona çok hızlı gelecek ve bir şey anlayamayacaktır.

Kabirde yapılan telkin de böyledir. Maalesef adam hayattayken gidip yanında söylemeleri gereken şeyleri, Müslümanlar, hocalar adamın mezarının başında söylerler: "Ey ölü kişi! Ey cenaze! Ey filan oğlu filan! De ki, Rabbim Allah'tır. De ki, benim hayat programımı be-lirleyen, benim boynumdaki kulluk ipinin ucu elinde olan, rızasını kazanmam, arzularını gerçekleştirmem gereken, çektiği yere gitmek ge-reken Rabbim Allah'tır, de. Benim dinim teslimiyet dini olan İslâm'dır. Ben teslim oldum Allah'a. Ben irademi Rabbime teslim ettim. O benim adıma ne demişse, hangi kararları almışsa ben ona teslim oldum de. Benim örneğim, peygamberim, pişdârım, mihmandarım Muhammed-dir (a.s) de. Ben kulluk adına kendime onu model aldım de. O ne yap-mış, nasıl yapmışsa ben de aynen onun gibi yapacağım de. Rabbimiz hak, kitabı, peygamberi, ölüm, diriliş, sırat, hesap, cennet, cehennem haktır de. Haydi sen şimdi bütün bunların hak olduğunu söyle bakalım." Müslümanlar bu hakları sadece mezarın başında hatırlarlar

ve hatırlatırlar. Bunların hak olduğunu ölmüş kişiye hatırlatırlar ama hayattakilere pek hatırlatmayı düşünmezler. Halbuki zaten o zavallı ölmüş, zaten gitmiştir bu dünyadan. Orada ölümün hak olduğunu, haş-r'ın, neşr'in, hesabın kitabın, cennetin cehennemin hak olduğunu hatırlatmanın ne anlamı olacak ki? Ölülere, mezardakilere, işi bitmişlere hatırlatıyor insanlar bunları da, dirilere anlatmıyorlar, hatırlatmıyorlar.

"Aman bu validir, aman bu emniyet amiridir, aman bu askerdir, polistir, aman bu müdürdür, âmirdir bir zararı dokunur," diye korktukları için bu hakları huzurlarında gündeme getirmekten ve bu haklara riâyet ederek bir hayat yaşamalarını onlara duyurmaktan korkan, sağlıklarında onların yanlarına yaklaşmaktan korkan Müslümanlar, onları zulüm içinde bir hayata terk eden hoca efendiler bir gün o kimselerin cenaze törenlerine çağrılırlar ve orada bunları o kişilere duyurmaya çalışırlar. Artık ölüp de zarar veremeyecek bir duruma gelince ona yaklaşıp bunları söyleyebiliyorlar. Adam ölmüştür yahu! Artık ne o öl-müş kişinin onlara selâm vermesi, ne de o telkinde bulunan kişinin o-na bir şeyler anlatması mümkün değildir. Dünyadayken diyecektin bu-nu ona da, adam dünyadayken bunların hak olduğunu bilerek yaşayacaktı.

Öyle değil mi? Dünyadayken Rabb'ın Allah olduğunu bilerek yaşayacaktı bu adam. Dünyadayken kıblenin Washington, Avrupa, İs-râil değil, Allah'ın Kâbe'si olduğunu söyleyecektin ki, adam ona göre bir hayat yaşayacaktı. Geçmiş olsun! Adam yapacağını yapmış, hayatını, amellerini tamamlamış, defteri kapanmış sen şimdi anlatıyorsun ona bunu.

Halbuki hoca efendiler şerrinden korktukları, zulmünden ürktükleri bu adamların dünyadayken evlerine gidecekler, dairelerine, makamlarına gidecekler ve uyaracaklardı: "Ey zavallı! Ey kendisinin bir şey olduğunu zanneden zavallı insan! Yarın öldüğün zaman beni çağırıp telkin vermemi isteyeceksin. Ama ben sana şu gerçeği bu günden telkin edeyim ki yarın benim sana kabrinin başında vereceğim telkinimin hiç bir faydası olmayacak. Sen şu anda Müslümanca bir hayatın sahibi olmazsan, Müslümanca amellerin sahibi olmazsan, dünyanın tüm hocalarını çağırsalar bile hiç bir değer ifade etmeyecek. Gel kendini aldatma da Allah'ın istediği şekilde Müslüman ol. Dinle bak sana şimdi söylüyorum ki Allah haktır, Allah Rabb'tır, Allah tek İlâhtır, sadece O'nu Rab bilip, sadece O'nu İlâh bilip boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece O'nun eline vermeli, sadece O'nu razı etmeli, O'nun çektiği yere gitmelisin. Sadece kulluğunu O'na yapmalısın. O'-nun elçisi Hz. Muhammed de (a.s) hak elçidir, hak örnektir. Sadece onu örnek alacak, sadece ona uyacak, onu örnek bilecek ve onun gi-bi bir hayat yaşayacaksın. Allah'ın sana, bana ve tüm insanlığa gönderdiği bu Kur'an haktır. Hayatını bu kitabına göre düzenleyecek, amellerini bu kitaba dayandırarak yaşayacaksın," demeliydik. Neyse bizim

bütün işlerimiz böyle bir garip işte. Bu mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

1. Yâ, Sîn.

Rabbimiz böylece sûreye bir yeminle, bir mukatta harfiyle, bir dikkat çekmeyle veya bir peygamber ismiyle, "ey insan, ey seyyid!" şeklinde bir ifade tarzıyla başlıyor. Rasulullah Efendimize ve onun şahsında hepimize hitapla söze başlıyor. Arkadaşlar huruf-ı mukatta ile alâkalı önceki sûrelerde epey bir şeyler demeye çalışmıştım. Kitabımızın 29. sûresinin başında bu harfler var. Bunlar Allah'tan peygambere bir mesajdır. Daha önce dediğimiz gibi bunların aslını esasını bilmesek de rollerini biliriz. Rabbimiz bu âyetleriyle buyurur ki, "ey kitabın muhatabı, bu âyetleri Allah sözü olarak dinle ve başkalarının sözüne benzetme. En bilen, tam bilen, bildiğinde asla yanılmayan bir Allah sözü olarak oku bu kitabı!"

2-4. "Ey Muhammed! Kur'an'ı Hakîme andolsun ki, sen doğru yol üzere gönderilmiş peygamberlerdensin."

Hakîm olan, hikmetli olan, hikmetle dopdolu olan, hüküm ferma olan, hayata hakim olan, hükmü, hâkimiyeti kıyamete kadar bâkî olan, kıyamete kadar tüm yeryüzü insanlığının problemlerini çözecek olan, okunan, okunması, elden düşürülmemesi gereken bu Kur'an'a yemin olsun ki, hiç şüphesiz sen Resullerden, elçilik göreviyle görevlendirilenlerdensin. Hakîm olan bir Allah'tan gelen bu Kur'an Hakîmdir. Hayata etkin olan, hayata egemen olan, hayata karışan bir kitaptır bu Kur'an.

Şunu yap, bunu yapma demeye, hayatın programını belirlemeye yetkili bir kitaptır bu Kur'an. Peki acaba gerçekten bizim de ha-yatımıza hakim mi bu kitap? Acaba hayatımıza program yapmaya yetkili bir kitabımız var mı bizim? Yoksa hayatımızda hakim olmayan, hayatımıza hükmetmeyen bir kitabımız mı var? Kur'an, okuyucusunu hayata hakim kılan, egemen kılan bir kitaptır. O zaman bir bakın bakalım hayata siz mi egemensiniz, yoksa başkaları mı?

Kur'an "Karae" kökünden gelen bir kelimedir. "Okunak" anlamındadır. Bir şeyin, bir metnin, bir mesajın Kur'an olabilmesi için okunması gerekmektedir. Okunmayan şeye Kur'an denmez. Bir kitap ki eğer okunmuyorsa, okunmak için değilse ona Kur'an denmeyecektir. Elimizdeki şu kitabı okumanın dışında nerede ve nasıl kullanırsak kullanalım, buna Kur'an denmeyecektir. Okumak ise duyularla algılanan bir mesajın, kişiye onu amele sevk etmek üzere bir şeyler söylemesi, görevler yüklemesi anlamına gelmektedir. Önceki derslerimizde de ifade ettiğimiz gibi okuma işi, dört âzânın eylemidir. Göz, dil, akıl ve kalp. Gözle görülür,

dille telaffuz edilir, akıl okunanı tercüme eder, kalp te ona göre tavır alır. Göz görmüş, dil telaffuz etmiş ama akıl onu tercüme etmemiş, kalp de buna göre bir tavır almamışsa, buna okuma denmeyecektir. Meselâ bir odanın kapısında: “Buraya girmeyin” diye bir yazı var da siz onu gördüğünüz, okuduğunuz halde oraya girmeye kalkmışsanız, bu mesaj size bir şey dememiş ve siz onu okumamışsınız demektir.

Emin ol ki peygamberim, sen Allah’tan bir haberci ve bu Allah haberini ulaştırması gereken her yere, herkese ulaştıracak bir Resulsün. Rabbimiz, bu âyetiyle peygamber efendimizin peygamberliğini tescil buyuruyor. Sen muhakkak ki ey peygamberim, Adem’le (a.s) başlayan, Allah’ın insan hayatına karışmasında odak nokta seçtiği, sözcü seçtiği peygamberlik zincirinin son halkasını teşkil etmektesin.

Burada aklımıza bir soru geliyor: Acaba peygamberliği konusunda Rasulullah Efendimizin bir tereddüdü, bir şüphesi mi vardı ki, Rabbimiz sen mutlaka peygamberlerdensin buyuruyor? Böyle düşün-menin anlamı yoktur. Elbette Allah Resûlü’nün şüphesi, tereddüdü yoktu ama bu konuda peygamberin muhataplarına karşı bir Allah damgası, bir Allah şahadeti gerekiyordu ki Rabbimiz de öyle yapmıştır.

Ey peygamberim, sen müstakim bir sırat, dosdoğru bir yol üzerindesin. Sırat-ı Müstakim, sürekli üzerinde gidilen, hayatın tümünde üzerinde olunan bir yoldur. Dosdoğrudur, doğrulan bir yoldur, kişinin üzerinde ayakta olması gereken, üzerindeki insanları doğrultan, Rabbine doğrultan bir yoldur. Kişinin namazıyla, orucuyla, ibadetiyle, duasıyla, teslimiyetiyle, tevbesiyle her an Rabbine doğru gitmeye çalıştığı bir yoldur, bir hayat programıdır sırat. Kişinin üzerinde dosdoğru Allah’a, dosdoğru Allah’ın hoşnutluğuna, dosdoğru cennete gittiği bir yol. Müstakim yol Kur’an’dır, sünnettir; Kur’an ve sünnetin ortaya koyduğu yoldur. Kur’an’da Rabbimizin biz kulları için seçip sı-nırlarını tespit ettiği İslâm yolu, kulluk yoludur. Her namazımızda Fâtiha’yla Rabbimizden istediğimiz yoldur.

Eğer dünyada bu yola girmişsek sonunda bu yol bizi cennete götürecektir. İşte Hz. Adem’le (a.s) başlayan tüm peygamberler bu yol üzerinde yürümüşler ve kendilerine tabi olanlara bu yolu göstermişlerdir. Tabi bu yolun sağında solunda, ötesinde berisinde sapak yollar, tâli yollar, şeytanların yolları da vardır. Tarih boyunca bu müstakim sıratın başında, insanları uyaran Rabbimizin görevlendirdiği el-çiler vardır. Her bir sapış noktasında insanları bu dosdoğru yola kıla-vuzlayan elçiler, ısrarlı bir biçimde insanlığı uyarmışlar, görevlerini yapmışlardır. Yâni Rabbimiz ısrarla elçileriyle kullarını bu yolda tutma-yı murad buyurmuştur.

5,6. “Bu, babaları uyarılmadığından gafil kalmış bir milleti uyarman için güçlü ve merhametli olan Allah’ın indirdiği Kur’an’dır.”

Bu Kur'an, Azîz ve Rahîm olan Allah'ın indirmesi olarak ten-zîlen, peyderpey indirilmiştir. Yerine ve zamanına göre, ihtiyaca göre indirmiştir Allah onu. Evet bu kitabın indirilişi Azîz ve Hakîm olan Allah'tandır. Bu Kur'an Allah'tandır. Bu kitabı indiren Allah'tır. Kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile bir yetkisi yoktur. Allah'tan başka hiç kimsenin böyle Azîz ve Hakîm bir kitabı peygambere indirmeye güç yetirmesi mümkün değildir. Bu kitabı peygamberine indiren, bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Zira müşriklerden Peygamber Efendimize itirazlar yükseliyordu: "Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izâfe etmeye çalışıyorsun," diyorlardı. İşte kâfirlerin bu itirazlarına cevap bâbında, sûresinin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyordu. Muhataplarının akıllarını er-dirmek için de Rabbimiz bu kitabı indirmeye liyâkatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediyor: Azîz ve Rahîm. Evet bu kitap ancak Azîz ve Rahîm olan bir Allah katındandır. Allah Azîzdir. Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü, yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, sadece kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah. Bu kitap herhangi bir insan sözü değil, insan kaynaklı bir kitap değil, Allah kaynaklı bir kitaptır.

İşte bu kitap Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrâil'in yeryüzünün en Azîzi olan bir peygambere getirdiği Azîz ve Rahîm bir kitabıdır. Evet kitabı indiren de Azîzdir, elçi de Azîzdir, indirilen kitap da Azîzdir, indirilen peygamber de Azîzdir ve yeryüzünde bu ki-taba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de azîzdirler. Evet bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şerefe sahip olan insanlardır. Yeryüzünde izzet ve şeref bu kitapla elde edilecektir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çün-kü bu kitap Azîz ve Rahîm olan bir Allah'tan gelmiştir.

Eğer bizler şu anda yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşmak, hikmet ve bilgiye ulaşmak istiyorsak bu kitapla beraber olmak zorundayız. Eğer Allah'ın izzet ve şerefine, Allah'ın hikmetine ortak olmak isti-yorsak bu kitaba sarılmak zorundayız. Çünkü Azîz olan Allah'ın indirdiği de Azîzdir, Hakîm olan Allah'ın indirdiği de hakimdir.

Dikkat ederseniz kitabın indirilişinin gündeme gelmesiyle hemen Rabbimizin Rahîm oluşunun zikredildiğini görüyoruz. Bu kitabı indiren Rabbimiz Rahîmdir. Bundan anlıyoruz ki, bu kitap Rabbimizin Rahîm sıfatının bir tecellisidir. Yâni bu kitabını Rabbimiz bize rahmetinin gereği olarak indirmiştir. Biz kullarına merhameti gereği, yeryüzünde ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı bilmez bir vaziyette bo-calamamıza razı olmadığı için, rahmetinin gereği olarak bize bu kitabı vasıtasıyla kendi bilgisini indirmiştir. Eğer Allah bize merhamet buyurup ta bu kitabını indirmeseydi, bu kitabı vasıtasıyla bizi kendi bilgisiyle bilgilendirmeseydi, bizler karanlıklar içinde ne yapacağımızı bilmez bir vaziyette kalacaktık.

Rahmeti gereği Rabbimiz bizi yaratmış, yoktan var etmiş ve gönderdiği kitabıyla bize yol göstermişken, şimdi kendilerine karşı rahmet olarak gönderilen bu kitaba karşı kayıtsız kalan, ilgisiz kalan, hattâ onu inkâr eden, bu hayat programından habersiz bir şekilde kendilerine hayat programı yapmaya kalkışan kimselerden daha zalim kim vardır? Kendilerini bu kitaptan, bu kitabı kendilerinden uzak tutan insanlardan daha zalim kim olabilir? Rableri kendilerine böyle bir rahmet kapısı açtığı halde, böyle bir hayat programı göndermişken, kendilerini muhatap kabul edip kendi bilgisini onlara açmışken, insanlardan kimileri bu rahmet kaynağına karşı ilgisiz kalarak kendilerini Rablerine kulluk ortamından uzaklaştırıyorlar, Rablerinden başkalarına kulluğa koşuyorlarsa bundan daha büyük bir zulüm olur mu? Bundan daha büyük bir nankörlük olur mu? Üstelik bu kitabın gelişi sadece bu kitaba iman edenler için değil tüm âlemler için bir rahmetse.

Bu kitap Azîz ve Rahîm olan Allah'ın indirmesidir. İnzal, tenzil, indirmek demektir. Allah kitabını yücelerin yücesinden, Levh-i Mahfuzdan indirmiştir. Neden? Kullarım istifade etsinler diye. Kullarım bununla yol bulsunlar diye. Elinizin altında olsun, size yakın olsun, siz sürekli onunla beraber olasınız, siz ondan istifade edesiniz, ona tutunarak yol bulasınız, onunla çölde yol bulasınız, ona tutunup çukurdan kurtulasınız, onunla hayatınızı düzenleyesiniz diye. Rabbiniz size değer verip, sizi muhatap kabul edip merhametinden dolayı yüce kelâmını sizin elinizin altına indirirken, sakın sizler onu kaldırmadan yana olmayın.

Yâni o kitap sürekli elinizde olsun, sürekli elinizin altında bulunsun. Madem ki Rabbiniz indirmiş onu, öyleyse siz de indirin onu hayatınıza. Siz de indirgeyin onu hukukunuza, siz de indirgeyin onu eğitiminize, kazanmanıza, harcamanıza, siyasal yapılanmanıza, hayatınıza, tüm beşerî ilişkilerinize indirin, indirgeyin bu kitabı. Tüm hayatınızı onunla düzenleyin. Tüm tavırlarınızı onunla belirleyin. Hareket noktanız bu kitap olsun. Peki bu kitap ve bu peygamber niye gönderilmiş? Sebep neymiş? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu de şöyle açıklığa kavuşturur:

Babaları, ataları uyarılmamış olan gafil bir toplumu uyarmak için indirdi Allah bu kitabını. Bir toplumu uyarmak için ki, onların ataları uyarılmamıştı ve de onlar bu kitabın haberlerinden gafildi. Uzun bir süredir Mekke civarında yaşayanlara uyarıcılar gelmemişti. Âyetin in-diği dönem açısından düşünecek olursak, kastedilenlerin Hz. Îsâ'dan (a.s) sonra kendilerine uyarıcıların gelmediği toplumları uyarmak için bu kitabın gönderilmiş olduğunu anlarız. Biliyoruz ki Araplara Hz. İbrahim'den sonra elçi gönderilmemiştir.

Ya da âyetin bir başka mânâsı da şöyle olacaktır: Biz bu kitabı gafil bir toplumu uyarmak için gönderdik ki, onların ataları da uyarılmıştı zamanında. Atalarını uyardığımız gibi onları da uyarmak için in-dirdik bu kitabı buyuruyor Rabbimiz. Atalarının daha önce uyarıldığı konularda gafil olan bir toplumu uyarmak için indirdik bu kitabı. Ataları, Âd kavmi, Nuh kavmi, Hûd kavmi, Lût kavmi, Salih'in kavmi, Tub-bâ, Eyke'liler veya bizim babalarımız, hepsi de zamanında uyarılmışlardı. Bunların hepsi gaflet içindeydiler de Rabbimiz rahmeti gereği onlara azap etmemek, onları cehennemden kurtarmak için sürekli peş peşe uyarıcılar gönderdi. Sürekli uyardı onları. Kendilerine gelen bir peygamberi dinlemediler, hattâ öldürdüler Allah elçilerini. Ama Rahmeti bol olan Rabbimiz arkasından bir elçi daha gönderdi. Bir ön-ceki âyette ifade edilen ilk elçi Hz. Adem'le başlayan Sırat-ı Müstakimden insanların saptığı her sapak noktasında, cennet yolundan ce-henneme ayrılan her yol ayırımının başlangıcında Rabbimiz bir uyarıcı göndermiştir.

Burada kitabın ve Rasulullah Efendimizin görevi, fonksiyonu anlatılıyor. Kitap ve Rasulullah kıyamete kadar tüm insanlar için bir uyarıcı makamındadır. Artık kıyamete kadar başka bir kitap, başka bir elçi gönderilmeyecektir. Öyleyse peygamberin misyonuna sahip çıkarak biz de insanları bu kitapla uyaralım ki, bize de merhamet edilsin. Biz de ona ulaşıverelim ki, biz de şereflenelim. Yâni peygamberi ölmüş bir dinin müntesibi olmayalım. Allah korusun insanlardan kimileri bırakın peygamberi, hâşâ Allah'ı bile öldürmüşler hayatlarında. "Allah bizi yarattı ama işi bitti," diyorlar. "Bizim hayatımıza karışmaz," diyor-lar. Bizim hayatımızın tümünde, evimizde, dükkanımızda, okulumuzda, çarşımızda, pazarımızda Allah'ımız ve peygamberimiz bulunsun. Allah ve Resûlünün ölçüleri bulunsun yâni.

Bu âyetle anlıyoruz ki bizim bir görevimiz varmış. Bizler eğer bu kitaptan gafilsek, uyanmak zorundayız. Kendimizi bu kitapla uyar-mak zorundayız. Eğer kendimiz bununla uyarılmışsak, o zaman da bi-zim gibi gafil olanları bu kitapla uyandırmak zorundayız. Bu kitabı bu insanlara ulaştırmak zorundayız. Eğer bizler kendimizin cennet yolun-da olduğumuz iddiasındaysak, o zaman insanları da o yola çekmek zorundayız. Eğer cehennem yolundan kaçındığımızı iddia ediyorsak, insanların cehennem

yollarına da barikatlar koymak zorundayız. İşte bu âyet bize böyle bir yük yüklüyor, bunu hiç bir zaman unutmayacağız inşallah.

Hiç bir zaman unutmayacağız ki, şu anda bizler babaları uyarılmamış bir toplumun içinde yaşıyoruz. Kitaptan habersiz yığınlarla yan yana, içice bulunmaktayız. Uyarıya müspet tavır alanları da, uyarıdan kaçanları da uyaracağız. Babası kaçanların oğlunu yakalayacağız, oğlu dinlemeyenlerin babasına gideceğiz. Unutmayacağız ki, ba-bası çok şedit bir kâfir olduğu halde oğlu yiğit bir Müslüman olan niceleri vardır günümüzde ve tarihte. Öyleyse herkes uyarılacaktır, herkese uyarı götürülecektir. Seçilmeyecektir insanlar. “Bu lâyık bu lâyık değildir,” denmeyecektir muhatap açısından. Bizim açımızdan da bize göre hiç bilmemişlere, hiç duymamışlara gitmek zorunda olduğumuzu unutmayacağız. “Biz ne biliyoruz ki anlatacağız,” demeyeceğiz. Çünkü bu âna kadar sûre tanımış, okumuş, dinlemiş olan sizlerin şu anda bildiklerinize muhtaç nice binler, nice milyonlar var çevremizde?

7. “Andolsun ki, hüküm çoğunun aleyhine gerçekleşmiştir, bunun için artık inanmazlar.”

Muhakkak ki sürekli uyarıldıkları halde, kendilerine sürekli u-yarıcılar gönderildiği halde kesinlikle iman etmemeye karar vermiş, son uyarıcının uyarılarına da kulak vermeyenlere gaflet içinde bulunmalarından ötürü azap sözü onların çoğuna hak oldu. Azap sözü, a-zap vaadi gerçek oldu. Hak ettiler azabı, Allah’ın azabı onlar için gerçekleşecektir. Allah’ın azabı onlara vacip olmuştur, yasa olmuştur, hak etmişlerdir onlar azabı. Çünkü son elçisine gönderdiği bu kitabında böyle bir yasa koymuştur. Kitabında böyle bir azap yasası belirlemiş ve insanlara haber vermiştir. Eğer dünyada benim kitabımın ve peygamberimin uyarılarına aldırış etmeden bir hayat yaşarsanız kesinlikle bilesiniz ki sonunda azaba gideceksiniz. Ama kitabıma ve el-çilerime iman ederek, bana kulluk içinde bir hayat yaşarsanız da cennete gideceksiniz demiştir. İşte bu yasa Kâfirler için gerçekleşmiş olu-yor.

Ya da burada gerçekleşmiş olan yasa kâfirlerin pek çoğunun asla iman etmeyecekleri konusundaki Allah yasasıdır. Yâni haktan çı-kanlara, haktan sapanlara, Hak bir Rabb’ın hak bir kitabını terk edenlere Allah’ın hükmü gerçekleşti. Hangi hükmü? Onların pek çoğu hiç bir zaman iman etmeyecekler. Rabbimiz onların pek çoğunun küfür üzere öleceğini bilmektedir ve bu onlar için bir yasa olmuştur. Hasetlerinden, inatlarından, kibirlerinden, menfaat çıkarlarından ve hayat programlarından dolayı pek çoğu iman etmeyecektir. İnsanlardan pek çoğunun iman etmeyeceğini, azının iman edeceğini anlıyoruz bu âyetten. Rabbimiz kitabının pek çok yerinde haber verdiği bu azaplardan bizi uzak eylesin inşallah.

Şurasını hiç bir zaman unutmayalım ki, Allah iman etmemeyi bunlar hakkında yasa yaptığı için değil, bunlar kendileri, kendi hür ira-deleriyle iman etmemeyi tercih ettikleri için Allah ta onların küfürlerini onaylayıvermiştir. Anlıyoruz ki yarın hiç bir kâfir, "ya Rabbi, beni niçin kâfir yaptın?" diye Allah'a karşı bir itiraz hakkına sahip olamayacaktır. Bu seçimlerinin suçluları bizzat kendileridir. Eğer imanı tercih etmiş olsalardı, tercihlerini haktan yana, hidâyetten yana kullanmış olsalardı, elbette Rabbimiz hükmünü onların tercihlerinden yana kullanacaktı. Demek ki böyle iman etmeyenler çoğunlukta olacaktır.

Öyleyse bu kitabı eline alıp ta onu insanlara ulaştırma kavgası verenler, ayağına gittikleri insanların hemen teslim olmalarını beklememelidirler. İnanmayanları, haklarında azap sözü gerçekleşenleri gördükçe ümitsizliğe kapılmayacaklardır.

8. "Boyunlarına, çenelerine kadar varan demir halkalar geçirmişizdir, bunun için başları yukarı kalkıktır."

Biz onlara azap olsun diye boyunlarına çıkmamacasına, kurtulmamacasına lâleler, tomruklar, bağlar, boyunduruklar, kelepçeler, bukağılar takmışız ki, onların çeneleri kaldırılmıştır. Kafaları, çeneleri yukarıya doğru kalkmış, gözleri aşağıya doğru sarkmış somurtur bir durumdadırlar. Âhirette böyle olacaklar, ama bu dünyada da kafalarını dikiyorlar, kibirleniyorlar, müstekbir davranıyorlar, insanlara tepeden bakıyorlar, insanları horlamaya, ezmeye çalışıyorlar. Bir kibir hali… Allah'a boyun bükmemenin, Allah'a secde etmemenin, Allah'a teslim olmamanın, Allah'ın emirlerini yerine getirmemenin tasviri. Aslında doğuştan boynunda bir iple dünyaya geldiği halde, yâni doğuştan Allah'a kul olmaya müsait yaratılmış olduğu halde Allah'a vermesi gereken bu ipin ucunu elinde tutarak kendi hevâ ve heveslerini, kendi tutkularını putlaştırmış kimseler...

Ya da boynundaki kulluk ipinin ucunu Allah'tan başkalarına veren kimseler. Boynundaki Allah'a kulluk ipinin yanına başka ipler takarak onları da başkalarına vermeden yana, başkalarını da dinlemeden yana olanlar…

Biz onların boyunlarına ağlâl geçirdik, diyor Rabbimiz. Öyle köpeklerin boyunlarına geçirilmiş tasmalar cinsinden değildir bunlar. Tüm boynu kapatan bir ğıl'dir. Bunlar madde planında insanı zorlayıcı, hayatı zorlaştırıcı, yorucu bağlar olabileceği gibi, modern kültürün boyun bağları şeklinde onlara kazandırılan kötü alışkanlıklar, adi huylar, çirkin tiryakilikler de olabilir. Veya onların boyunlarına dolanmış, onların vazgeçilmez özelliği olmuş küfür ve şirk tutkuları da olabilir. Tüm boyunlarını öyle bir sarmış ki, ağlâl, çenelerini yukarıya doğru kaldırmış. Artık önlerini bile görmezler. Hep ileriye doğru bir hırs ve doyumsuzluğun içindedirler. Önlerindeki ölümü, kabri, hesabı, kitabı, haşrı, neşri göremiyorlar. Aynı zamanda arkalarını da

göremiyorlar. Geçmişi de değerlendiremiyorlar. Geçmişte bir Nuh kavmine, bir Lût kavmine, bir Hûd kavmine ne yaptı Allah? Bunu da göremiyorlar. Kendilerinden öncekilerin, babalarının, dedelerinin başlarına nelerin geldiğini de hesap edemiyorlar, göremiyorlar. Geçmişlerinden ibret alamıyorlar, geleceklerine iyi bakamıyorlar. Önleri karanlık, arkaları karanlık. Her taraflarında bir barikat var. Ama ne yazık ki bu barikatları kendi kendirine kurmuşlardır. Kendi kendilerini bağlamışlardır.

Dünya boyunlarına öyle bir dolanmış ki, dünyalık toplama tutkusu gözlerini öyle bir kör etmiş ki, ekonomik güce ulaşma derdi öyle bir kıbleleri olmuş ki, ekonomik yönden şişme duygusu gecelerine gündüzlerine öyle bir musâllat olmuş ki, bir an durup düşünecek, durumlarını değerlendirip Allah yoluna girecek, Allah'a kulluğa yönelecek zamanları kalmamış. Allah'ın kitabını, Resulü'nün sünnetini öğrenecek, Allah'ın haram helâl yasalarını tanıyacak zamanları kalmamış. Çocuklarının dini eğitimleriyle ilgilenecek zamanları kalmamış. Aman diyorlar dünya! Aman diyorlar para! Aman diyorlar kadın! Aman diyor-lar ev! Aman diyorlar diploma! Aman diyorlar makam, koltuk, şan, şöhret, alkış! Hep bunların peşinde koşuyorlar da, daha iyi Müslüman olalım, daha salih kul olalım, daha iyi makam elde edelim diye bir dertleri yok. Cennette daha yüce makamları elde edelim, daha güzel kulluk yapalım diye bir endişeleri kalmamış.

İşte görüyoruz, önlerini ve arkalarını bile göremeyecek bir biçimde, geçmişlerini ve geleceklerini değerlendiremeyecek bir biçimde öyle bir iman zaafına uğramış ki insanlar, müthiş bir hırs, korkunç bir doyumsuzluk duygusu içinde hep dünyalıklar konusunda hep büyüme endişesi veya küçülme korkusuyla, aç kalma korkusuyla yanıp yakılmaktadırlar. Yazmak lazım müdürlerin koltuğuna: Senden önce burada birileri oturuyordu. Yazmak lazım zenginlerin kasalarına: Sizden önce bu para birilerinin kasasındaydı. Hani birinin mezar taşına yazmışlar ya: "Zavallı, hayatı boyunca hep toplar ve çarpardı, hiç bölmeyi ve çıkarmayı bilmezdi, ölünce mirasçıları onu yapıverdiler" diye.

9. "Önlerine ve arkalarına set çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler."

Evet onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çektik, gözlerini de perdeledik ki artık görmüyorlar, görmezler diyor Rabbimiz. Yâni bu tavırlarından ötürü onları kuşatmışız da artık baksalar da gö-remiyorlar. Allah'ın kitabına karşı böyle nötr bir tavır almış insanların bir şey görmeleri ne mümkündür? Allah'a imanın güvencesinde olmayan, kitabın emânı ile bir hayat yaşamaya yanaşmayan bu insanlara bir cezadır bu. Allah'ın vahyi, Allah'ın kitabı kendilerine ulaştırılıp ta onu duyan, onu anlayan insanlar ona teslimiyet göstermeyince elbette fıtratları bozulmuş insanlar haline geleceklerdir. Artık onların önlerinde önlerini görmelerine engel setler

oluşacak, arkalarında geçmiştekilerin başlarına gelenlerden ibret almalarını engelleyecek setler oluşacaktır.

Âd'ın, Semûd'un, Bizans'ın, geçmişlerin kalıntılarının üzerinden geçecekler ama hiçbir şey göremeyecekler, hiçbir şey anlayamayacaklar. Geçmişlerine bakamayacaklar, mâzilerini değerlendiremeyecekler. Bir zamanlar nasıl bir konumda olduklarını, şimdiyse nasıl bir hale getirildiklerini, düne nazaran kendilerine nelerin lütfedildiğini, dünkü fakirliklerinden bugün nasıl zenginleştirildiklerini, dünkü hastalıklarından bugün nasıl sıhhate kavuşturulduklarını hiç düşünmüyor-lar, düşünemiyorlar, göremiyorlar. Böyle bir körlük içindeler işte. Önlerini de göremiyorlar. İstikbal diye sadece dünyayı görüyorlar. Kıble olarak sadece dünyayı görüyorlar, kısacık dünya geleceğini düşünüyorlar da çok uzun olan kabir azabını hiç hesap etmiyorlar. Mahşeri, mizanı, hesabı, kitabı, cenneti, cehennemi hiç düşünmüyorlar. İleride ne olacak, başımıza neler gelecek? Rabbimiz bize ne yapacak? Yaşadığımız bu hayat bizi nereye götürecek, zerre kadar bunu düşünüp hesap etmiyorlar. Allah'ın âyetlerini işlemez hale getiriyorlar.

Çünkü biz onları sardık, onları kuşatıverdik, diyor Rabbimiz. İnsan her an Allah'ın yasalarıyla çepeçevre kuşatılmıştır. Yâni bu insanlar Allah'la ilgilenmedikleri zaman, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini gündemlerine almadıkları zaman, Allah'ın peygamberinin defterini dürüp yaşamaya başladıkları zaman kendilerini Allah'tan kurtarmış mı sayıyorlar? Hayır hayır, onlar sürekli Allah'ın kuşatması, Allah'ın yasalarının etkisi altında bulunmaktadırlar.

10. "Ey Muhammed! Onları uyarsan da uyarmasan da birdir, inanmazlar."

Onlar için müsâvîdir, uyarsan da, uyarmasan da birdir. Uyarının olup olmaması onlar için fark etmeyecektir. Çünkü onlar inanmazlar, inanmayacaklardır. Yâni kitap kendilerine ha duyurulmuş, ha duyurulmamış, din kendilerine ha ulaştırılmış, ha ulaştırılmamış, onlar için fark etmeyecektir. Yeryüzüne böyle bir kitap ha gelmiş, ha gelmemiş fark etmeyecektir onlar için. Allah kullarına kulluk örneği olarak bir peygamberini ha göndermiş, ha göndermemiş fark etmez onlar için, çünkü onların iman diye bir dertleri yoktur. Madem ki bu insanlar inanmayacaklarmış, madem ki uyarıya müspet cevap vermeyeceklermiş, öyleyse biz de onları uyarmaktan vazgeçiverelim demek caiz değildir. Bilelim ki bu uyarılanlar açısından böyledir. Uyaranlar açısından bu böyle değildir. Yâni madem ki uyarsak ta uyarmasak ta bu insanlar iman etmeyecekler, madem ki uyarma ve uyarmama konusunda muhayyer bırakılmışız, öyleyse biz de bırakıverelim. Biz de uyarmayalım onları, bırakıverelim bu işi diyemeyiz. Çünkü uyarılanlar

açısından böyledir ama uyaranlar açısından böyle değildir bu. Yâni bizim onlara karşı tebliğ görevimizi terk etmemiz için bir mâzeret sebebi değildir bu. Bizim Allah huzurunda mâzur olabilmemiz için görevimizi yapmamız gerekecektir. Bu meselenin bize yönelik vechesi ay-rıdır, uyarılanlara yönelik yönü yine ayrıdır.

Öyleyse biz uyaracağız insanları, uyarmak zorundayız. Çünkü kim uyarılacak, kim uyarılmayacak, kim adam olacak, kim olmayacak, bunu bilmiyoruz. Bu konuda şunlar şunlar iman edecek, şunlar şunlar uyarılacak, uyarıyı kabul edecek ama bunlar bunlar etmeyecek diye elimizde bir liste yoktur. Onun için herkesi uyarmak zorundayız. Ama bakın uyarıya müspet cevap verecekler, uyarıcının uyarılarından na-sipdâr olacaklar şunlarmış:

11. "Sen ancak, Kur'an'a uyan ve görmediği halde Rahmân'dan korkan kimseyi uyarabilirsin. Artık o kimseyi, bağışlanma ve cömertçe verilecek bir ecirle müjdele."

Evet ey peygamberim, sen sana yönelik veçhesiyle herkesi uyaracaksın, herkesi uyarmalısın, ama senin uyarın ancak zikre ittibâ edenlere, kitaba tâbi olanlara, kitabı izleyenlere, kitabı okuyup onunla yol bulmaya çalışanlara fayda verecektir. Senin uyarın bu kitabı kulluk kitabı bilip, hayatlarını onunla düzenleme kavgası içinde olanlar üzerinde etkili olacak, semere verecektir. Kitaba iman edenler, kitaba tâbi olup onu izleyenler, dış dünyalarında, tüm kâinatta bu kitabın takip edildiğini, bu kitabın hayat gerçeğini yansıttığını görecekler ve uyarıcının uyarılarına açık bir konuma geleceklerdir. Zikre ittibâ, Kur'an'a tâbi olmak demektir. Kitaba uyma, kitapla yol bulma, kitapla hayat dü-zenleme kastı içinde ona başvurmak, onu anlamaya yönelmek demektir.

Demek ki Rabbimizin bu âyetinin delâletinden anlıyoruz ki, kitaba uyma, zikre ittibâ kastı olmadan, bu niyetle kitaba başvurmadan bu kitaptan istifâde imkânı olmayacaktır. Bu kitap anca ona muhtaç olduğunu anlayarak, kabul ederek kendisine başvuranlara yolunu açacaktır. Allah Hakîmdir, Allah mutlak hikmet sahibidir, dediği her şey doğrudur, her şeyi bilerek söylemiştir, ben bunsuz yol bulamam duygusu ve inancıyla okunan bir kitap elbette okuyucusuna yol gösterecektir.

Bir de sen, gıyabında Rahmân'dan haşyet duyanları, görmedikleri halde Rahmân'a karşı saygı duyanları ancak uyarabilirsin. Bu dünyada Rab'lerini görmedikleri halde, duyularıyla Rab'lerini algılama imkânına sahip olmadıkları halde gayba inandıkları için, bu kitaba ve bu kitabın haber verdiği gaybî haberlere iman ettikleri için her an Rab'lerinin murâkabesi altında olduklarını bilerek O'na karşı haşyet içinde olanlar bu uyarıya müspet tavır takınacaklardır. Her an Rab'le-rini razı edememekten, O'nu gücendirmekten korkan, Rabblerinin ga-zabına uğramaktan tir tir titreyen, henüz Rabb'lerinin huzuruna çık-madıkları halde, Rabb'lerinin sorgulaması ile karşı karşıya gelmedikleri halde Rabb'lerine karşı gelmekten sakınan

kimseler üzerinde senin uyarın etkili olacaktır. Veya kimsenin görmediği yerlerde Rabb'in-den korkan, kalbinde, içinde Rabb'ine karşı sürekli böyle bir haşyet taşıyan, Rabb'inin Rahmân oluşuna şımarıp O'nun gözetiminden çık-ma gafletine asla düşmeyen kimseler uyarılacaklardır.

Demek ki insanlardan kimileri uyarılacak, kimileri de uyarıya müspet tepki vermeyeceklerdir. Ama şurasını hiç bir zaman unutmamalıyız ki, kimin öyle, kimin de böyle olacağını bizler bilmiyoruz. Öy-leyse peygamber ve bizler uyarıya devam edeceğiz. Kitabımızın başka bir âyetinin beyanı ve yol gösterisiyle biz hatırlatmaya, gündem yapmaya devam edeceğiz, çünkü bu hatırlatma mü'minlere fayda ve-recektir.

Daha önce dediğimiz gibi, bu işin bir uyarıcılara yönelik vec-hesi, bir de uyarılanlara yönelik tarafı vardır. Uyarıcılar, bizler sürekli insanları uyarmaya devam edeceğiz. Uyarılanlara gelince, belki o an-da uyarılacak, belki on yıl sonra bu uyarı onda etkili olacak, bunu bilemeyiz. Biz bunu sürdürmek zorundayız, çünkü bu bizim görevimizdir. Yâni biz kendi görevimizi yaparken hiç bir zaman karşı tarafın tav-rına takılı kalmadan bu işi sürdürmeye devam etmeliyiz. Biz kendimize okumak zorundayız ya, işte bunu yaparken birilerine de okumuş olalım ve okuduklarımızın hesabını biz yapmamaya çalışalım inşallah.

İşte böyle kimseyi, böyle yaşayan, böyle Rahmân'ın gıyabında haşyet duyan ve Rahmân'ın kendisi için açtığı rahmet kapısına saygılı olan kimseyi bir mağfiret, bir bağışlama, kusurlarını örtme ve şerefli bir mükâfatla müjdele peygamberim. Yâni böyle kimseleri cennetle müjdele. Dikkat ederseniz böyle yaşayan mü'minlere müjdelenen mü-kâfat nekre olarak zikredilmektedir. Yâni ancak orada, cennette bilinebilecek boyutta bir ecir vaadediyor Rabbimiz.

İşte gerçek müjde, gerçek sevinç kaynağı budur. Böylece Allah'ın bizi affettiğini, kusurlarımızı görmezden geldiğini, eksiklerimizi tam kabul ettiğini duymaktan, öğrenmekten daha büyük bir müjde olur mu? Yeter ki hep kitapla birlikte olalım, hep zikirle hareket edelim ve Rabbimize karşı haşyet içinde bulunalım. Acaba O'nu darıltacak bir şey mi yaptım, diye sürekli O'na karşı uyanıklılık ve saygı hedefleyelim. O zaman kesinlikle bilelim ki, çok kerîm bir ücret ve mağfiret, yâni cennet bizi beklemektedir unutmayalım.

Demek ki uyarıcının uyarısına açık olanların iki özelliği vardır: Birincisi Kur'an'a tâbi olmak, kitabı izlemek; ikincisi de ihsan içinde, sürekli Rabbinin kendisini görüp gözettiği şuuru içinde Rahmân'dan haşyet duyarak bir hayat yaşamak. Gerçekten de haşyet duyulmaya lâyıktır Rahmân olan Rabbimiz. Çünkü:

12. "Şüphesiz ölüleri dirilten, işlediklerini ve eserlerini yazan Biziz; her şeyi apaçık bir kitapta saymışızdır."

Ölüleri, ölmüşleri dirilten Allah'tır. Ölümlerinden sonra kıyamet günü tüm ölüleri yeniden kaldıran ve insanların yaşadıkları hayatlarında işledikleri, önceden takdim ettikleri iyi-kötü bütün amellerini ve eserlerini, yâni geriye bıraktıklarını, yâni o amellerinin kalıntılarını, iz-lerini, eserlerini, etki ve etkileşimlerini de yazan, hesaplarına geçiren Biziz, buyuruyor Rabbimiz. Her bir şeyi biz yazmışız, yaymışız, toplamış ve kayıt altına geçirmişiz. Her şeyi apaçık bir levhada, korunma altına alınmış bir kitapta, bir kütükte zaptetmişiz. Hem daha önceden, yâni kullarını yaratmadan bunu yazmıştır Rabbimiz, hem de insanlar yaratılıp ta bu dünyada o amelleri işlemeye başladıkları zaman yazıp durmaktadır. Yâni insanların tüm eylemleri daha önceden de Rab-bimiz tarafından bilinmekteydi. İşte Rabbimiz buyuruyor ki, Biz onları yarın size fatura edeceğiz, sakın bunların kaybolacağını zannetmeyin.

Tüm ölüleri diriltecek olan Rabbimizdir. Hayatın da ölümün de sahibi O'dur. Öyleyse eğer şu anda bizler dirilmek, dirilik sahibi olmak istiyorsak, diriliğin sahibi olan Allah'ın dirilik yasası olan bu kitabıyla dirilmek zorundayız. Hayatbahş olan bu kitapla birlikte olmak, bu kitaba göre bir hayat yaşamak, bu kitapla kendimizi, hayatımızı, eylemlerimizi, düşüncelerimizi şekillendirmek zorundayız. Değilse eğer bu kitaptan habersiz bir hayatın mahkûmu olursak, kesinlikle bilelim ki, ölüler olacağız demektir.

Rabbimizin bu âyetiyle anlıyoruz ki, bizim yaşadığımız bu hayatta işlediklerimiz, yâni önceden takdim ettiklerimiz yazıldığı gibi, yaptıklarımızın etkileri, tepkileri, eserleri de yazılmaktadır. Yapmakla sorumlu olup ta yaptıklarımız da yazılıyor, yapmamız gerekirken yap-mayıp terk ettiklerimiz de yazılmaktadır. Kıldığımız namazlarımız da, kılmayıp terk ettiklerimiz de yazılmaktadır. Yapmamamız gerekirken yaptıklarımız da yazılıyor. Uyguladığımız emirler, uygulamadığımız emirler yazıldığı gibi, uyguladığımız nehiyler de yazılmaktadır. Veya yaptıklarımız da geride bıraktıklarımız da yazılmaktadır. Yâni kendi yaptıklarımız da, arkamıza açıp bıraktığımız çığırlarımız da yazılmaktadır.

Meselâ ne gibi? Sadaka-i câriye gibi, istifade edilen faydalı bir ilim gibi, salih bir evlât gibi geriye bıraktığımız eserlerimiz de yazılıp bizim hesabımıza geçirilecektir. Zıttı da böyledir tabii. Açtığımız kötü bir çığırın, yazdığımız kötü bir eserin bizden sonra insanları zehirlemeye devam eden virüsleri de bizim hesabımıza geçecektir. Birilerine gösterdiğimiz yollar, gelin şöyle bir hayat yaşayın, gelin kılık-kıyafe-tiniz şöyle olsun, düğünleriniz böyle, kazanmanız harcamanız böyle olsun diye Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine rağmen açtığımız yeni yeni çığırlarımız, geliştirdiğimiz sünnetlerimiz de yazılmaktadır. İyi ya da kötü geriye bıraktıklarımızın tesiri nereye kadar devam etmişse onlar da bizden sorulacaktır.

Anlıyoruz ki ölümle her şey bitmeyecektir. Ölümle kurtulmayacağız. Tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Büyük küçük, gizli açık neyimiz varsa yaptığımız onlarla karşı karşıya kalacağız bir gün. Rabbimiz onların tümünü apaçık bir kitapta yazmış ve toplamıştır. Rabbimizin o ana kütüğünü, "İmam-ı Mübîn'ini" değiştirme, silme, yok etme imkânımız da yoktur. Yâni meleği atlatma imkânınız zaten yoktur da, haydi bunu becerseniz bile ya Allah'ın bilgisini ne yapabile-ceksiniz, gibi hoş bir uyarı var burada.

Bundan sonra tarihten bir örnek verecek Rabbimiz. Uyaranlardan, uyarılanlardan, uyarıya menfi ve müspet tavır alanlardan, kazananlardan, kaybedenlerden örnek verecek Rabbimiz:

13. "İnsanlara, halkına elçiler gelen kasabaları anlat:"

Peygamberim, sen bu kitabın, bu uyarının muhataplarına o karye sahiplerinin örneğini ver. Arkadaşlar bir karyede cereyan etmiş bir hadiseyi anlatacak Rabbimiz. Bu karyenin neresi olduğu, bu karye sahiplerinin kimler olduğu belli değil. Karyelerden bir karye, kentlerden bir kent. Rabbimiz burada bir karyeden, bir kentten söz eder. Rabbimiz bunu özelleştirmediğine göre biz de özelleştiremeyiz. Bu konuda ancak şunu söyleyebiliriz. Sûrede anlatılan bu özellikleri, bu sıfatları üzerinde taşıyan her karye, her şehirdir burada anlatılan şehir. Allah'ın elçilerini yalanlayan, Allah'ın vahyine kulak vermeyen her şehir, her kent, her kasaba, her köy böyledir.

Rabbimizin burada ortaya koyacağı genel yasa, bu özellikleri taşıyan tüm dünya kentleri için de geçerli olacaktır. Öyleyse bu kentin neresi olduğu Rabbimiz ve O'nun elçisi tarafından bize bildirilmediğine göre, demek ki dinimiz açısından bize gerekli değildir. Aslı bu bizim yaşadığımız şehirdir. Bu bize, bizi anlatıyor. Biz yaşadığımız bu toplum içinde bu örneği aklımızda canlı tutup bunu içinde bulunduğumuz topluma yansıtmaya gayret edeceğiz.

14. "Onlara iki elçi göndermiştik; onu yalanladıkları için üçüncü biriyle desteklemiştik. Onlar: "Biz size gönderildik" demişlerdi."

O kente görevli elçiler, peygamberler gelmiş ve göreve başlamışlardı. O kente iki elçi gelmişti. Rabbimiz, vahyini insanlara duyurmaları için elçiler göndermiş. Ya bizzat Rabbimizin kulları arasından seçip görevlendirdiği peygamberler, yahut da peygamber yolunun yolcularından peygambere gelen risaletin sorumluluğunu omuzlarında taşıyan, peygamber misyonuna ve şerefine sahip çıkan elçilerdir bunlar. Çünkü 'Resul' ifadesi bunlar için de kullanılmaktadır. İki ta-ne elçi gelip o şehir halkını uyardılar. Onlara Allah'ın emirlerini, yasalarını duyurdular. Ama o toplum, o kent ahâlisi bu Allah

elçilerini yalanladılar, yalan saydılar. Allah da bir üçüncü elçiyle onları güçlendirip destekledi. Allah'ın bu kutlu elçileri hep birden dediler ki, "ey insanlar, bilesiniz ki biz Allah'ın size görevlendirdiği, gönderdiği elçileriz. Rab-binizin size duyuruları, haberleri var!"

Allah'ın elçileri topluma gelir gelmez hemen elçi olduklarını, Allah tarafından gönderildiklerini söyleyerek işi Rabb'lerine izâfe ediyorlar. Yâni kendi kendilerine, kendilerine ait bir şeyle, kendilerine ait bir projeyle, kendi plan ve programlarıyla değil, Allah'tan aldıkları vah-yi insanlara duyurmak üzere Allah tarafından görevlendirildiklerini söylüyorlar. İşte tüm Allah elçilerinin görevi budur. Allah'ın kutlu elçileri, kendilerinden hiç bir şey söylemezler. Onların söyledikleri ve yaptıkları her şey Allah'ın kendilerine emrettiği şeylerdir. Onlar sadece Allah kullarını Allah'la karşı karşıya getirir, Rableriyle baş başa bırakırlar.

Derler ki, "ey insanlar, bizim bu söylediklerimizin tamamı Rab-binizdendir. Bunlar Rabbinizin emir ve yasaklarıdır. Bunları sizden is-teyen ben değil, beni size gönderen Rabbiniz istiyor," derler. İşte böyle yapan Allah elçileri karşısında insanların iki seçenekleri vardır: Ya Rabblerine, Rabblerinin görevlendirdiği bu elçilere ve bu elçilerin Rabblerinden getirdikleri vahye iman ederler, Rabblerinden gelen ha-yat programına sarılıp, hayatlarını öylece düzenler, Allah'ın istediği gi-bi bir hayat yaşar ve böylece Rablerinin rızasına ve cennetine ulaşırlar, ya da Allah'ı da, elçilerini de, elçilerinin Allah'tan getirdikleri ha-yat programını da reddeder, kendi keyiflerince bir hayat yaşar ve cehenneme giderler.

O kent halkı kendilerine gelen bu elçiler ve onların Rablerin-den getirdikleri mesaj karşısında ikiye ayrıldılar: Allah elçilerini reddedenler ve onlara sahip çıkanlar. Peygamber karşıtı bir yol edinenler ve peygamber safında yer alanlar. Âyetler grubunun devamına geçmeden önce burada bununla bize şu mesajın verildiğini peşinen söyleyeyim: Rabbimiz buyuruyor ki, "ey insanlar, dikkat edin, yaşadığınız şehirde eğer sizden önce peygamber misyonuna, Allah mesajına sa-hip çıkıp, peygamber misyonunun şerefine talip olmuş, peygamber sorumluluğunu omuzlarında hissedip onun dâvetini, onun getirdiği şu Kur'an'ı insanlara sunmaya gayret etmeye başlamış birileri varsa, şu-nu kesinlikle unutmayınız ki, siz onların yanında, yardımında, desteğinde olmalısınız. Asla onların karşısında, onların köstekçisi olmamalısınız. Yok eğer bulunduğunuz kentte, bulunduğunuz köyde, okulda, mahallede, evde sizden önce bu misyona sahip çıkan olmamışsa, o zaman da hemen bu göreve başlayan siz olmalısınız. Sakın yalnızlığı-nızdan, zayıflığınızdan, az bilmişliğinizden ürküp korkmayın. Siz yeter ki başlayın. Unutmayın ki siz yalnız değilsiniz. Allah sizi destekleyecek, Allah size yardımcılar gönderecektir. Bunu hiç bir zaman unutmayın. Bir de şunu da aklınızda tutun ki, bu yolda size destek

olanların yanında engel olmaya çalışanlar da olacaktır. Hiç korkmayın, çekinmeyin. Siz yeter ki bu örnekteki gibi olmaya çalışın.

Bakalım örnek nasıl cereyan edecek. Bir kente elçiler gelir ve halkı uyarırlar. Bakın uyarılan insanlar onları yalanlıyor ve diyorlar ki:

15. "Kasabalılar: "Siz de ancak bizim gibi birer insansınız. Rahmân da bir şey indirmemiştir. Sadece yalan söylüyordunuz" demişlerdi."

Sizler de bizim gibi birer beşerden başkası değilsiniz. Siz de bizim gibi insansınız. Bizden ne farkınız var ki, böyle bir iddiada bulunuyorsunuz? Elçiler kendileri gibi insan olmayacaklardı da melek mi olacaklardı? Allah insanlara elçi olarak kendi cinslerinden beşer değil de melek mi gönderecekti? Eğer yeryüzünde yaşayanlar melek olsaydı, elbette onlara elçi olarak melek gönderirdi. Yeryüzünde yaşayanlar beşer, insan olduğuna göre elbette Rabbimiz beşer elçiler gön-derecekti. Ta ki yeryüzündeki insanların bir mâzeretleri kalmasın. "Ya Rabbi sen bize örnek olarak bir melek gönderdin ki, o bizden farklıdır, biz onun gibi olamayız," deme hakları kalmasın. Örnek alabilecekleri, kendileri gibi bir beşer gönderiyor Rabbimiz insanlara. Yeme-içme, gi-yinme-kuşanma, aile hayatı, ölüm, miras, nikâh, talâk, namaz, oruç konusunda, kısaca her konuda kendisini örnek alsınlar diye Rabbimiz içlerinden bir beşeri gönderiyor insanlara. Ama bakın insanlar bunu yadırgıyorlar ve diyorlar ki, "sizler bizim gibi birer beşerden başkası değilsiniz." İşte toplumun Allah mesajını reddetmek, Allah'ın elçileri vasıtasıyla hayatlarına karışmasını reddetmek için öne sürdükleri bi-rinci bahaneleri. İkinci bahaneleri de bakın şöyle:

"Allah hiçbir beşere hiçbir şey indirmez. Rahmân olan Allah hiç bir beşere ne vahiy, ne risalet, ne de kitap indirmemiştir. Sizler ya-lan söylüyor, Allah'a iftira ediyorsunuz. Allah hakkında düşünce yanlışlığı içindesiniz. Tamam, Rahmân'ı kabul ederiz. Rahmân olarak ta-nırız Allah'ı, ama O asla bizim hayatımıza karışmaz. Rahmân olan Al-lah'ın işi yok ta bizim gibi basit varlıkların hayatıyla mı ilgilenecek? O bundan münezzeh, çok yücedir," diyorlar.

Rahmân olarak Allah'ı kabul ediyorlar ama kendileriyle ilişkisini reddediyorlar. Allah yeryüzüne vahiy indirmez, kitap göndermez, bizim için yasa koymaz, bizden bir şeyler istemez, bize arzularını bil-dirmez, bizden herhangi bir kulluk istemez, ceza ya da mükâfat ver-mez, bizi yaratmış ve yaşadığımız bu hayatta serbest bırakmıştır. Yâ-ni sanki O Allah, onların istedikleri şekilde olmak zorunda olan bir varlıktır. Gariptir ki, insanlar Allah'ı kendisi nasılsa öylece anlayıp, ka-bul etmek yerine, O'nu kendi istedikleri gibi kabullenmek eğilimindedirler. Yâni kitabında ve elçilerinin dilinde kendisini bize anlatan bir Al-lah'a inanmak ve O'nun istediği gibi olmak istemiyorlar da, kendi arzularına göre bir İlâh bulup onu kendi hevâ ve heveslerine tabi kılmak istiyorlar.

Kendilerine Allah'tan mesaj getiren Allah elçilerini yalanladılar. "Siz yalan söylüyorsunuz. Allah bizim hayatımıza karışmaz, Allah bizim hukukumuzu bilmez," dediler. "Allah kılık-kıyafetten anlamaz, Al-lah ekonomik düzenlemeleri, Allah siyasal yapılanmaları bilmez. Bizim bu işleri düzenleyecek başka tanrılarımız var, bizim yeryüzü tanrılarımız var," dediler. "Allah bizim hayatımıza karışmaz biz dilediğimiz gibi yaşarız," dediler. Allah elçilerini dinlemediler, onlara kulak vermediler, onların Allah'tan getirdikleri mesajın üzerinde durup düşünmeye, kafa yormaya yanaşmadılar.

Peygamberlerin Rabblerinden getirdikleri bu mesajla hayatlarının değişeceğini, peygamberlerin hayatlarına müdahale edeceklerini anladılar. Çünkü peygamber bunun için gelirdi. Peygamber insanları kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine, ya da kendileri gibilerine kulluktan koparıp, sadece Allah'a kulluğa çağırmak için gelir. Bunu anlar anlamaz, hemen peşin peşin elçileri reddettiler. Halbuki Allah onlara akıl vermişti, göz vermişti, kulak vermişti. Durup dinlemeleri, düşünmeleri gerekirken öyle yapmadılar.

İşte bu âyette, tarih boyunca insanların Allah'ı ve elçilerini reddederken iki temel sığınma mekânizması olduğunu görüyoruz. Bunlardan birisi, Allah elçilerinin kendileri gibi birer beşer oluşları. Sanki peygamberler bunun aksini söylemişler gibi. Sanki peygamberler biz birer beşer değiliz demişler gibi. Halbuki kitabımızın pek çok yerinde ısrarla vurgulanır ki, Allah'ın elçileri bizler sizin gibi birer beşeriz gerçeğini hep haykırıp durmaktadırlar. İkinci sebep de Allah vahiy gön-dermez, Allah hayata karışmaz, Allah içimizden elçi seçip arzularını, yasalarını bize bildirmez. O bizi yaratmış ve kendi halimize bırakmıştır. Dilediğiniz gibi bir hayat yaşayın demiştir diyerek Allah'ı ve elçilerini şartlandırmaya çalışmaları, akıl vermeye yönelmeleri, siz ancak yalancılarsınız iddialarıdır.

Bakın onlar elçileri reddedince elçiler de dediler ki:
16,17. "Elçiler: "Doğrusu Rabbimiz bizim size gönderildiğimizi bilir; bize düşen ancak apaçık tebliğdir" demişlerdi."

Bu konuyu en iyi bilen Allah'tır. Allah biliyor ki, biz size O'nun tarafından gönderilmişiz. Rabbimiz biliyor ki, biz O'nun elçileriyiz. Biz O'nun kontrolü altındayız, biz O'nun elçileriyiz. Her şey O'nun bilgisi dahilindedir. Evet, elçiler böyle diyorlar. Ne hoş bir ifade değil mi? Ba-kın diyorlar ki, "ey insanlar, sizler bu olmaz diyorsunuz, itiraz ediyorsunuz ama bizim aklımız ermez bu işe. Biz bilemeyiz bunu. Bunu Allah biliyor. Eğer bize bir itirazınız varsa, lütfen bunu Allah'a yapın. Bir diyeceğiniz varsa Allah'a söyleyin. Hesaba çekecekseniz, yargılayıp sorgulayacaksanız, buyurun Allah'ı sorgulayın. Biz bu işi kendiliğimizden çıkarmış değiliz ki! Biz O'nun

elçileriyiz. Biz bu görevi O'n-dan aldık. Bu dediklerimiz bizden değil O'ndandır. Bize düşen ise sa-dece Allah'tan aldıklarımızı apaçık size duyurmak, tebliğ etmektir." Ne güzel ifadeler değil mi? Rabbim bize de bunların ahlâkından versin in-şallah da insanlar dinlemeyince bozuluvermeyelim. Bu Allah elçilerinin ahlâklarıyla ahlâklanalım da insanlar bizi dinlemişler, dalga geçmişler ne önemi var, Allah bize anlat dediği için biz anlatmaya devam ediyoruz diyebilelim inşallah.

"Allah, yarattığı kullarının hayatlarında sadece kendi yasalarını uygulamalarını, sadece kendisini dinlemelerini, sadece kendisine kulluk yapmalarını istemektedir. İşte bizi size bunun için gönderdi. Biz de Rabbimizin elçileri olarak, O'nun mesajını size duyurduk. Eğer bizler yalancılar olsak, elbette Rabbimiz bizi kendi halimize bırakmaz. Biz görevimizi yaptık, artık bundan sonrasını siz bilirsiniz. Biz sizleri zorla hidâyete ulaştıramayız. Bizim böyle bir yetkimiz de, sorumluluğumuz da yoktur. Bize düşen sadece apaçık bir tebliğdir. Biz sadece açık ve net bir biçimde size Rabbimizin mesajını ulaştırmakla mükellefiz. Kulağınızdan tutup ta zorla size bunu kabul ettirecek, yahut üzerinizde güç kuvvet kullanarak sizi imana zorlayamayız. Bizler Rahmân'ın elçisiyken, Rahmân'ın elçilerine zevâl olmazken niye bize böyle davranıyorsunuz? Üstelik tebliğimiz de apaçık, hiçbir kapalılığı da yoktur. Bu aynı zamanda ayrılmayı, ayrıştırmayı da içerir. Yâni bizler Allah'ın elçileri olarak hayatı ayrıştıranlarız. Bizim görevimiz budur. Toplumda, insan hayatında hak ve bâtıl birbirinden ayrılmalıdır. İnanışların, düşüncelerin, davranışların, hareketlerin, yolların adı konulmalıdır. Doğru ve yanlış, hak ve bâtıl kalın çizgilerle belirginleşmelidir. Hak ve bâtıl kesin hatlarla ortaya konmalıdır. İşte biz böyle açık, net, ayırıcı bir mesaj sunmaya geldik. Bize düşen sadece budur. İster kabul eder, ister reddedersiniz, sonucuna kendiniz katlanmak şartıyla." Onlar böyle dediler ama onlar toplum gibi düşünmedikleri sürece, toplum gibi hareket etmedikleri sürece ne önemi vardı onların bu samimi beyanlarının? Kim dinlerdi onların bu samimi tebliğlerini? Bakın kendilerinin hayrını isteyen bu samimi Allah elçilerine, kasaba halkı dedi ki:

18. "Kasabalılar: "Doğrusu sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık; vazgeçmezseniz andolsun ki sizi taşlayacağız ve bizden size can yakıcı bir azap dokunacaktır" de-mişlerdi."

Dediler ki, "biz sizden uçuklanıyoruz. Biz sizden şüphe kapıyoruz. Biz sizin sebebinizle, sizin yüzünüzden başımıza bir takım uğursuzlukların, felâketlerin gelmesinden korkuyoruz. Sizin gelişinizle birlikte bizi bir uğursuzluk sardı. Eğer şu işinizden vazgeçmez, buna bir son vermezseniz, ikide bir bize Allah'ı hatırlatıp, her işimize Allah'ı ka-rıştırıp durmaya, bizi hayatın her alanında Allah'a kulluğa çağırıp dur-maya devam ederseniz, kesinlikle bilesiniz ki sizleri taşlayacak, recm edecek ve canınıza okuyacağız. Bizden size gerçekten can yakıcı bir azap dokunacak ve sizi

mahvedeceğiz. Eğer bu işten vazgeçmezseniz, sizi okullarımızdan, sizi iş yerlerimizden, sizi parlamentomuzdan sürecek, size büyük cezalar vereceğiz," diyerek tehdit ettiler Allah'ın elçilerini. Acaba toplum hep birden mi dedi bunu? Yoksa kimileri böyle derken, kimileri susup ya nemelâzımcılıkla, ya da onların bu tavırlarını gönülden destekleyerek kenarda mı durdu? Bunu bilemiyoruz, ama Kur'an'da tarih içinde Allah elçilerine karşı bu tavrın ikisine de ör-nekler görüyoruz.

Allah elçileri çok büyük bir tehditle karşı karşıyalar… "Bu işten vazgeçmezseniz sizi asacağız, keseceğiz," diyerek tehdit üstüne tehditler savurmaya başladılar. Kendilerini buna muktedir sandılar. Ama yanıldıkları bir nokta vardı: Karşılarındaki üç insanın Allah desteğinde olduklarını unutuyorlar, ezip geçeceklerini, Allah sözcülerini susturabileceklerini zannediyorlardı. Zannediyorlardı ki onlar izin vermediler di-ye peygamberler susuverecekler. Allah'ın konuşun dediklerini akıllarınca konuşturmayacaklardı. Tıpkı kucağında büyüttüğü Musâ'yı görünce, onu yalnız zannedip susturmaya çalışan Firavun gibi ya da şu anda Allah tebliğcilerini yalnız ve korumasız görüp, mü'minleri susturmaya çalışanlar gibi.

Tarihin her döneminde kâfirlerin mü'minlere karşı tavrı böyle olmuştur. Şu anda da aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. "Hep sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğruyoruz. Hep sizin yüzünüzden geri kalmışız. Ey Müslümanlar, eğer sizler bu işlerinizden, yaşantılarından, yollarınızdan, imanlarınızdan, dinlerinizden, başörtülerinizden vazgeç-mezseniz, kesinlikle bilesiniz ki sizi recm ederek, katledeceğiz. Kesinlikle bilesiniz ki, bizden size çok büyük kötülükler, azaplar dokunacaktır," diyorlar. Yâni dünkü Kâfirlerin Allah elçilerine söylediklerini, bugünkü kâfirler de günümüz Müslümanlarına söylüyorlar.

"Eğer bu imanlarınızdan, bu kılık kıyafetlerinizden, bu Kur'an'-dan, bu dinlerinizden, bu namazlarınızdan vazgeçmezseniz, sizi şöyle şöyle yapacağız," diyorlar. Bakın onların bu tehditlerine ve uğursuzluk iddialarına karşı Allah elçileri şöyle diyorlar:

19. "Elçiler: "Uğursuzluğunuz kendinizdendir. Bu uğursuzluk size öğüt verildiği için mi? Hayır; siz, aşırı gi-den bir milletsiniz" demişlerdi."

"Uçuklandığınız şey sizin kendi yanınızdadır. Eğer şu anda içi-nizde bir uğursuzluk, bir huzursuzluk, bir yanlışlık, bir sıkıntı, bir bunalım varsa, bu sizin kendinizden, kendi yamukluğunuzdan kaynaklanıyor. Uğursuzluğunuz, bunalımlarınız, mutsuzluğunuz zaten sizin yanınızdaydı. Biz getirmedik onu size. Boynunuzda takılıydı o uğursuzluğunuz. Bizim suçumuz onu size hatırlamamızdan başka bir şey mi? Onu size hatırlattık diye mi

suçluyorsunuz bizi? Ne yapmamızı bekli-yordunuz? Sizin yanlışlarınızı, sizin sapaklarınızı size haber vermek suçsa, bu bizim görevimizdir. Yâni aslında sizde, sizin kendinizde bir kısım hastalıklar var da, biz onları depreştirip açığa çıkarıyoruz. Biz sadece sizin gidişâtınızı, sizin bozuk düzen hayatınızı size tanıtıyoruz.

Eğer sizler o sârî hastalıklarınızdan, peşin fikirlerinizden vazgeçip bizi dinlerseniz, o zaman bizim söylediklerimizin doğruluğunu anlarsınız. Hayatınızın, inançlarınızın, düşüncelerinizin, gidişâtınızın pisliğini size hatırlattık diye mi bizde uğursuzluk görüyorsunuz? Yaranız var ki gocunuyorsunuz. Sizde günâh varken, sizler günâh ehliyken elbette günâhsızlardan gocunacaksınız. Sizler hiçbir sınır tanıma-dan zulme yöneldiğiniz sürece, elbette âdil olanlardan gocunacaksınız. İffetsizlik, hayâsızlık ruhunuza işlemişken, elbette iffetlilerden ra-hatsız olacaksınız.

Tabii bu, günâhsızlığın, iffetin, hayanın, zulmün kötü oluşundan, yanlış oluşundan değil de, sizlerde günâh yanlışlığı, hayasızlık yanlışlığı, günâh hastalığı bulunduğu için gocunuyorsunuz. Şu yasallaştırdığınız günâhlarınızdan, şu hastalıklarınızdan, şu Allah tanımaz, peygamber bilmez tavırlarınızdan, şu hevâ ve heveslerinizi putlaştırmalarınızdan, şu kendiniz gibi âciz ve sonlu tâğutlara uymaktan vazgeçmediğiniz sürece, sizler bizi asla anlayamayacaksınız. Sizi uçuklandıran bizim bu sözlerimizden, bizim bu imanlarımızdan dolayı sizi sıkıntıya düşüren şeylerin asıl sebebi, sizin içinizdeki hastalıklardır, yanlışlıklardır. Yarın anlayacağınız yanlışlarınızı size bu günden haber veren bizleri suçlamayın," diyor Allah'ın elçileri. "Cehennemin içinde kendinizi bulmadan önce gelin bu gidişlerinizden vazgeçin," diyorlar.

Şu anda öyle demiyorlar mı? Şu ülkede bir uğursuzluk, bir darlık, bir açlık, bir sıkıntı, bir bunalım olduğu zaman, gelişme durduğu zaman, ekonomi bozulduğu zaman hep suçu Müslümanların üzerine atmıyorlar mı? Bunu Müslümanlardan bilmiyorlar mı? Müslümanların Müslümanlıklarına uğursuzluk yormuyorlar mı? "Hep bu Müslümanlar yüzünden uğursuzluklar başımıza geliyor," demiyorlar mı? "Bu Müslümanlar yüzünden mahvolduk," demiyorlar mı? "Eğer bu Müslümanlar olmasaydı, eğer bu Allah elçileri, onların yolunun yolcuları ol-masaydı, eğer onlar bizi engellemeselerdi, bizler bugün dünyanın en Medenî ve en zengin ülkesi olacaktık," demiyorlar mı? Hep Müslümanları suçlamıyorlar mı? "Bu adamlar Kur'an, sünnet diye diye bizim kafalarımızı bozdular, bizi geri bıraktılar, onun için zengin olamadık," demiyorlar mı? Onun için her fırsatta Müslümanların inançlarına, kutsal değerlerine saldırmıyorlar mı? Batıyla entegre olamayışlarının fa-turasını hep Müslümanlara kesmediler mi? Halkı Müslüman olan ülkelerin az gelişmişliğini o halkların bir kitaba imanlarına bağlamadılar mı? Geri kalmışlığın sebebi olarak mahkûm ettikleri Kur'an'ın defterini dürebilmek için harf değişikliğinden tutun da ellerinden gelen her şeyi yapmadılar mı?

Halbuki son yüz yıldır Müslümanlar siyaset sahnesinden çekilmişler, dinleriyle, kitaplarıyla alâkalarını koparmışlardır. Kur'an'a dayalı bir hayatı Müslümanlar terk edeli yıllar olduğu halde, hani niye kalkınamadılar ya? Şu anda toplumda bu adamların yasaları egemen değil mi? Hani niye sürüngenler gibi sürünüyorlar ya? Hani kalkınmaya engel gördükleri Kur'an'ın yasalarını ortadan kaldırdıkları halde, ni-ye birilerinin kapısında dilenciler? Niye özledikleri, tapındıkları, hayranı oldukları Avrupa'nın seviyesine çıkamıyorlar? Kim engelliyor şu an-da bu adamları? İslâm'ı, Müslümanları sorgulayıp hep suçu onlarda göreceklerine, biraz da kendilerini, kendi küfürlerini kendi şirklerini, kendi köleliklerini sorgulasalar olmaz mı? Bu izzetsizliklerinin, bu şerefsizliklerinin, bu dilenciliklerinin, bu köleliklerinin sebebini Allah'la ir-tibatlarını kesmelerinde, Allah'ın yasalarını reddetmelerinde, Allah'a ve Allah'ın sistemine karşı savaş açmalarında görseler ya!

Hayır hayır, sizler gerçekten haddi aşmış, kendi kendilerinizi boşa harcayan müsriflersiniz. Allah'ın yasalarını, Allah'ın sınırlarını ta-nımayan kişi ve toplum müsriftir. Kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkaran bir toplum hayatını israf etmiştir. Kendi keyfine göre sereser-pe bir hayat yaşayan toplum müsriftir. Hareket noktası Allah olmayan toplum müsriftir. Sizler böyle müsrif bir toplumsunuz ve başınıza gelenlerin sebebi sizlersiniz. Yâni bütün bu başınıza gelenleri sizler hak ettiniz. Uğursuzluk içine düşmeyi, zillete mahkûm olmayı, el âlemin kapısında dilenci konumuna düşmeyi siz kendiniz istediniz. Allah yasalarını bırakıp kulların yasalarını tercih ettiğiniz için, Allah'ın kitabını terk edip kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde gittiğiniz için köleliğe mahkûm oldunuz.

Eğer şu anda ekonominiz bozuksa bunun sebebi ne İslâm ne de Müslümanlardır, sizin kendi israflarınızdandır. Sizin kendi bozukluklarınızdan ötürü Allah'ın size gönderdiği şeylerdir bunlar. Çünkü güç ve kudret sahibi sadece Allah'tır.

Âyet arasında soruluyordu kendilerine:

Hatırlatılsanız da mı? Uyarılsanız da mı böyle yapacaksınız? Yâni insan, insan oluşu sebebiyle bazen hata işleyebilir. Ama onun hata olmadığını, doğru olduğunu zannederek yapar onu. Yahut sevap zannederek işler onu. İşte bakın Allah elçileri diyorlar ki, size bu yanlışlarınız hatırlatılsa da mı bu yanlışlarınıza devam edeceksiniz? Bu hayatınızın yanlışlığını bilseniz de mi devam edeceksiniz?

Peygamberler böyle lafı dolandırmadan açık ve net bir şekilde Allah'ın dâvetini gündeme getirince, bu dâvet şehirde büyük bir sansasyon, büyük bir gündem oluşturdu. Hemen herkes bunu konuşmaya, bununla

ilgilenmeye başladı. Şimdilik toplum iki grup. Bir tarafta üç peygamber, diğer tarafta onlara karşı gelenler, kafa tutanlar ve ne dediklerini bilmeyenler. Tam bu tartışma sürerken, bu tehdit ve karşı gelişler devam ederken:

20. "Şehrin öbür ucundan koşarak bir adam gelmiş ve şöyle demişti: "Ey Milletim! Gönderilen elçilere uyun."

İşte Allah'ın elçileriyle toplumun önde gelen mele takımıyla, inkârcı takımıyla kıyasıya bir mücâdele devam ederken, tartışmanın hararetlendiği bir sırada şehrin ta öte başından, şehrin kenar mahallelerinden, gariban takımından bir adam, bir yiğit koşarak geldi. Allah yolunda başına gelecekleri göze alarak, Allah uğrunda her şey can baş üstüne diyerek, Allah adına sa'y ederek geldi. İşi ciddiye alarak geliyor, acele ederek geliyor, sorumluluğunu bilerek geliyor.

Anlıyoruz ki Allah elçileri mesajlarını şehrin en uç noktalarına kadar ulaştırmışlardı da bu yiğit Müslüman olmuş, hidâyetle tanışmıştı. İnandığı Rabbinin elçilerine destek olmak, kendisini onların önüne siper yapmak, toplumundan iman edeceklere örnek olmak, yol göstermek, iman etmeyecekleri de var gücüyle uyarmak için koşa koşa geliyor. Eğer ben de o Allah elçileri gibi Allah mesajını yılmadan insanlara duyurma samimiyeti içinde olursam, kesinlikle inanmalıyım ki beni destekleyecek birileri bana koşarak gelecektir.

Ama unutmamalıyım ki, onun bana gelişindeki sürat benim bu konudaki samimiyetimle orantılı olacaktır. Bu bölüm bana başka bir konu daha hatırlattı ki, o da şudur: O peygamberler anlatacaklarını sadece şehrin merkezindekilere anlatmamışlar. Tebliğlerine odak noktası olarak hep elit tabakayı seçmemişler. Bu zekidir, bu zengindir, bu öğretmendir, bu idarecidir, bunun arabasının modeli şöyle, bunun kesesi böyle diye seçmemişler muhataplarını. Bunun hesabını Allah'a bırakıp herkese anlatmışlar, her kesime duyurmuşlar. Gecekondu bölgelerine kadar gidip anlatmışlar dini. Ve işte onlardan iman etmiş bir yiğit koşarak geliyor. Bir koşuyla geliş değil bu. Ya ne? Can baş üstüne diyerek geliyor, sorumluluğunun bilinciyle geliyor, toplumuna karşı peygamberlerin yanında yer almak için geliyor, başına gelecekleri önceden bilerek ve kabullenerek geliyor.

Avazının çıktığı kadar bağırarak dedi ki, "ey kavmim! Ey benim milletim! Ey benden olanlar! Ey benim etim kemiğim olanlar!" Dik-kat ederseniz onları kendisine nispet ederek sözlerine başlıyor. Onları düşündüğünü, onlar lehine hareket ettiğini belirterek ettirerek konuşmasına başlıyor. "Ey kavmim!" Dâvette, eğitimde çok hoş bir metottur bu. Muhatabı, müşteriyi sahiplenmek. Karşımızdaki muhatabımızın bi-zim olduğunu, bizden olduğunu, bizim onunla beraber olduğumuzu belirterek söze

başlamak. “Kardeşim, hemşerim, arkadaşım, akrabam, dostum,” diyerek söze başlamak. Ona acımak, onu kurtarmak zorunda olduğunuzu unutmadan söze başlamak. Bakın bu yiğit sözlerine böyle başladı. Üstelik peygamberleri reddedenleri sahiplenerek, onları dünkü kendi konumunda acınacak bir durumda görerek dedi ki, “şu görevlendirilmiş Allah elçilerini dinleyin! Onların hak sözlerine kulak verin! Vazgeçin şu inatlarınızdan da önce bir dinleyin! Anlayın! Sonra da onlara tabi olun! Onların dediklerini tutun! Onlara ittibâ edip, adım adım izleyin onları!” Peki niye izleyecekler? Niye dinleyecekler onları? Bakın bunun gerekçesini de şöyle açıklıyor:

21. “Sizden bir ücret istemeyenlere uyun, onlar doğru yoldadırlar.”

Çünkü onlar sizden ecir istemiyorlar. Bu elçilerin dediklerini tutun, çünkü onlar bu uyarılarının karşılığında sizden bir ecir, bir ücret, bir maaş, bir dünyalık ta istemiyorlar. Sizden böyle bir dünyalık beklentileri de yok onların. Üstelik kendileri de sizden istedikleri doğru yolu tutmuşlardır. Kendileri size tebliğ ettiklerine iman etmişler, yâni kendileri de hidâyet üzeredirler. Size başka şey söyleyip kendileri başka şeyler peşinde değiller onlar. Yâni hem sizden bir menfaat devşirme peşinde değiller, hem de hidâyet yolundalar, cennet yolundalar.

Bir insana uymak, bir insana tabi olmak için, bir insanın dediklerini yapmak için en azından iki gerekçe vardır: Birincisi o kişinin biz-den istediklerini sadece Allah için istemesi, yaptığı tebliğini sadece Allah rızası için yapması, karşılığında bizden, insanlardan bir ücret, bir mükâfat istememesi; ikincisi de kendisinin hidâyet üzere olması. Söylediklerine bizzat kendisinin teslim olup, istediklerini bizzat kendisinin uygular, yaşar olması. İşte Allah’ın elçileri böyleydi. Onlar ümmetlerine neyi emretmişlerse, onlardan her neyi istemişlerse, onları bizzat kendi hayatlarında en güzel şekilde yaşayan, neleri yasaklamışlarsa bizzat kendileri onlardan uzak durarak ümmetlerine örnek olan insanlardı.

İşte burada Kur’an’ın bir özeti olan Yâsîn sûresinin 21. âyetinde o yiğidin diliyle Rabbimiz bu gerçeği ortaya koyuyor: “Ey kavmim, dinleyin bu elçileri, çünkü onlar sizden bir ücret beklemiyorlar, kendileri için söylemiyorlar bunları. Uyun bunlara, eğer kendileri için söylü-yorlarsa namerttir bunlar,” diyordu. “Ama kendileri de doğru, söyledikleri de doğru. Sizden hidâyet istiyorlar, size hidâyet diyorlar kendileri de hidâyettedir bunlar, hidâyet üzerdir bunlar,” diyordu.

Öyleyse bizler de peygamberler yolunun yolcuları olarak buna çok dikkat edeceğiz. İnsanlara din anlatmak durumunda olan bizler, insanlara dediklerimizi önce kendimize söyleyeceğiz. Biz de, bize bir şeyler söyleyen adamın durumuna bakacağız, kendimiz insanlara bir şeyler söylerken kendi durumumuza dikkat edeceğiz. Kesinlikle insanlardan bir ücret bekleyerek, bir menfaat beklentisi içinde konuşmayacağız. Ama birileri bize bir şeyler

söyleyince de dikkat edeceğiz. Eğer kendisi için, başka bir gâye için diyorsa, şımarıklığı, huysuzluğu, menfaati, para için diyorsa, makam, şöhret, mevki diyorsa, o zaman da onu dinlemeyeceğiz. Gerçekten de Allah için dediğini biliyorsak, onu, ciddiye alacağız, itibara alacağız ve o kişinin bunun Müslümanı olduğunu kabullenecek ve istediği gibi hareket edeceğiz inşallah.

Bu âyetin ortamında önce ben kendimi buluyorum, sonra da karşımdakini aynı ortamda düşünüyorum. Yâni önce bu âyet bana ne dedi, bunu anlamaya çalışıyorum, sonra da karşımdakini düşünüyorum. Yâni tebliğimin karşılığında ben kimseden ücret istemeyeceğim, karşımdaki de ücret ister pozisyonunda olmayacak. Hz. Adem'den bu yana, bu dini anlatırken, duyururken, kim ki Allah'ın hoşnutluğundan başka bir beklenti içine girmiştir, kesinlikle bilelim ki bu çaba, bu yorulma hep boşa gitmiştir. Adına ne derseniz deyin. Bu din Allah için öğrenilmeli, Allah için öğretilip anlatılmalıdır. Karşılığı sadece Allah'tan beklenilmelidir. En küçüğünden bir hediye bile alınmamalıdır. Yapılanlar tümüyle bereketsiz ve boş olacaktır Allah korusun. Bu dinin öğretimi sadece belli tekellerde değil de herkes bu sorumluluğu üstlenmiş olsaydı, bu iş biraz daha kolay halledilmiş olacaktı.

Bizler de insanlardan, çevremizden kendimize itaat istiyor, insanların bizi dinlemelerini istiyorsak, -ki her şeyden önce söylediklerimiz kendimizden değil, Allah sözü olmalı- karşılığını Allah'tan beklemeliyiz. Bu iki prensibi hiç unutmamalıyız.

Bakın o yiğit mü'minin sözleri, uyarıları devam ediyor:
22. "Beni yaratana ne diye kulluk etmeyeyim? Siz de O'na döneceksiniz."

Bana ne oluyor, benim neyim var, ben neyim, kimim? Benim ne hakkım, ne salahiyetim var ki beni yaratana kulluk etmeyeyim? Beni yaratan, kulluğa lâyık değil mi? Ben ne hakla, hangi salâhiyetle, hangi güçle Rabbime kul-köle olmayacağım? Halbuki hepimiz döndürülüp O'nun huzuruna götürülecek, O'nun tarafından hesaba çekilecek, hepimiz yaşadığımız bu hayatın sonunda Allah'a döndürülüp he-sabı O'na ödeyeceğiz. O halde O'na kulluktan nasıl kaçarım ben? Ben sadece O'na kul-köle olacağım. Ben sadece O'nu dinleyeceğim. O'ndan başkasının kulu-kölesi olunmaz ki! Ondan başka bu işe lâyık birileri yok ki!

İyi anlayalım, ifade "Ben neden Allah'tan başkasına namaz kılacakmışım," değil! Bakın insanların kulu, kölesi olup ta, onsuz olmaz dedikleri şeylere de anlatın bu mânâyı. Kimi "onsuz olmaz"ların peşinde koştururken, namazı bile terk eden insanlar acaba o peşinde koştukları şeylerin kulu, kölesi olmamışlar mı? Paraya, mark'a, dolara, eve, arabaya zaman ayıracağız diye Kur'an ve sünnet tanımaya zamanları kalmayanlar,

acaba neyin kulu, kölesi olmuşlar? Kimin, ne-yin çektiği yere gidiyorsa, insanlar onların kulu, kölesi olmamışlar mı?

Dikkat ederseniz, o yiğit Müslüman, peygamberleri dinlemeye, peygamberlere itaat etmeye ve Allah'a kul olmaya çağırıyor insanları. Anlayabildiniz mi bu ince mânâyı? Kulluk sadece Allah'adır, peygambere bile kulluk olmayacaktır. Peygamber zaten bizi Allah'a kulluğa çağıran ve götürendir. Peygamber en güzel bir biçimde, en mükemmel bir şekilde kendi hayatında Allah'a kulluğu yaşayan ve örnekleyendir. Öyleyse bizler Allah'a nasıl kul olacağımız konusunda model insan, örnek kul olarak peygambere tâbi olur, onu dinler, ona itaat e-deriz. İşte bu yiğit te "bu peygamberlere uyun derken, bunlara tapının demiyorum," diyor, "bunlar gibi Allah'a tapınalım diyorum," diyor.

Burada insanın sadece Allah'a kulluk etmesinde, sadece Rab-bini dinleyip, O'na teslim olmasında, düşünüp anlaması gereken iki temel gerekçeden söz ediliyor: Birincisi, beni O yaratmıştır. Boynum da, boynumdaki kulluk ipim de O'nundur. Varlığım, hayatım O'ndan-dır. Bana bu hayatı veren, beni bu dünyaya getiren O'dur. Şu andaki hayatımı, varlığımı O'na borçluyum. Beni yaratan, beni dünyaya getiren O'ysa, benim de, sahip olduğum şeylerin de gerçek sahibi O'ysa, o zaman ben başkalarına değil, sadece O'na kulluk yapmak zorundayım. Çünkü kulluk sadece yaratıcının hakkıdır. Benim O'ndan başkalarına ne minnetim olacak ki?

Eğer bunu akl edemiyorsanız, hiç olmazsa şunu düşünün: Bilesiniz ki sonunda sadece Allah'a döndürüleceksiniz. Yaşadığınız bu hayatınızın faturasını O'na ödeyeceksiniz. Sizi yarın hesaba çekecek olan O'dur. Öyleyse yarın kimin huzuruna çıkacak, kime hesap vereceksek ona göre kulluk yapmak, ona göre hazırlanmak zorundayız. Kim bizi sorgulayacaksa, O'na kulluk etmek, O'nu razı etmek zorundayız. Başkalarına ne minnet duyacağız ki? Cennet, cehennem kiminse, O'nu dinlemek, O'nun istediği gibi yaşamak zorundayız. Hâl böyleyken şimdi aklınız varsa söyleyin bana:

23. "Onu bırakıp da tanrılar edinir miyim? Eğer Rahmân olan Allah bana bir zarar vermek isterse, o tanrıların şefaati bana fayda vermez, beni kurtaramazlar."

Hiç ben O'nu bırakır da başka İlâhlar edinir miyim? Hiç olacak şey mi bu? Böyle bir İlâh bırakılır da başka İlâhlar peşinde gidilir mi? Şimdi ben İlâh olarak Rabbimi bırakır da boynumdaki kulluk ipinin ucunu eline vereceğim, hayat programımı kendisine soracağım, çektiği yere gideceğim, arzularını yerine getireceğim, yasalarını uygulayacağım, hayatıma karışmaya yetkili O'nun dûnunda, Onun berisinde başka İlâhlar edinebilir miyim? Tutun ki öyle yaptım. Farz edin ki Rab-bimi bırakıp O'nun berisinde kendime bir kısım İlâhlar buldum ve onların dediklerini yapmaya, onlara kulluk etmeye

başladım. O zaman ya rahmetiyle beni kuşatmış olan, Rahmân olan Rabbim benim hakkımda bir sıkıntı, bir zorluk, bir darlık isteyecek olursa, beni bir zorlukla imtihan edecek olursa, o zaman o Allah berisinde kul-köle olunan varlıkların şefaatleri benden yana bir fayda sağlar mı? Beni kurtarabilirler mi Rabbimin takdirinden? Benden uzaklaştırabilirler mi Rabbimin darlıklarını?

Onların hiç birisi İlâh olamaz. Hepsi de âciz, kendilerine bile bir fayda sağlamaktan uzak varlıklardır. Eğer böyle Rahmân olan Rabbimi bırakır da, kendime böyle âcizlerden İlâhlar edinirsem, ne olur benim halim?

"Namaz kıl," diyen Rabbimi bırakıp ta, "namaz kılma," diyen başka Rabblerin arzularını gerçekleştirsem, "şöyle giyin," diyen Rab-bimi bırakıp ta, "böyle giyin," diyenlere kulluk etmeye kalkışsam, hayatımda Allah'tan başka etkili, yetkili varlıklar edinip onları dinlemeye kalkışsam, bir yılın 364 gününde Rabbimi dinleyip, sadece bir tek gününde, ya da gecesinde başkalarını dinleyiversem, aileme karışması konusunda Allah'ı, ama sosyal, siyasal, ekonomik hayatımda başkalarını razı etmeye yönelirsem o zaman:

24, 25. "Doğrusu o takdirde apaçık bir sapıklık içinde olurum. Şüphesiz ben Rabbinize inandım, beni dinleyin."

Gerçekten o zaman ben apaçık bir dalâlete, apaçık bir sapıklığa dalmış olurum. O zaman sapıklık içinde boğulup gitmiş olurum. Böyle yapınca sapık olmaz mıyım ben? Sapıklık değil midir bu? Benim sapıklığım açığa çıkmaz mı o zaman? Bunun apaçık bir sapıklık olduğu anlaşılmaz mı, bu ne sapıklık demez misiniz bana?

Dikkat ederseniz burada da kurtuluşun iki temel şartından söz ediliyor: Bir insanın kurtuluşa erebilmesi için bir içinde bulunduğu şartlar yaşadığı ortam şartları vardır, bir de bizzat o kişinin kendisi vardır. Yâni meselâ suda boğulmak üzere olan bir insanın kurtulabilmesi için iki şey gereklidir: Birincisi adamın içinde bulunduğu ortamın değişmesi lazımdır. Yâni kendisini boğmakta olan suların çekilmesi gerekmektedir ki adam kurtulsun. Yahut da kendisi suyun içinden yü-züp çıkmayı becerecek ki kurtulabilsin. Ama bakın burada, o yiğit Müslüman bunların her ikisinin de Allah karşısında geçersizliğini vur-guluyor. Daha doğrusu onun diliyle Rabbimiz bize bunu haber veriyor. Bakın diyor ki, "ey kavmim, söyleyin bana, şâyet sizin az evvel Rahmân diye zikrettiğiniz, kabul ettiğiniz, tanıdığınız o Rabbim bana bir darlık, bir sıkıntı gönderecek olursa, onun berisindekilerin bana yakınlıkları, bana aracılıkları, şefaatleri bana hiç bir şey sağlayamaz, benden hiç bir şeyi uzaklaştıramaz. Rabbimden bana geleceklerden hiç kimse beni koruyamaz.

İşte yaşadığımız hayatta bir takım sıkıntılar, hastalıklar, zorluklar var. İşte önümüzde kabir var, kabirde sıkıntılar var. Diriliş, haşr, neşr, terazi,

mizan, sorgu, hesap, kitap, sırat, cennet, cehennem var. Allah berisinde İlâh kabul ettiklerinizin hiç birisi sizleri bu sıkıntılardan kurtaramayacaklardır. Hiçbir güç beni ve sizi Allah'ın sorgulamasından, Allah'ın cehenneminden, Allah'ın azabından çıkarmaya, kurtarmaya güç yetiremeyecektir. Rahmân olan Allah'a karşı kimin ne gücü, kimin ne yetkisi olabilecek ki? Öyleyse işte ben, yâni biz, yâni hepimiz Allah'ı bırakır da O'nun berisindekileri İlâh edinecek olursak, kesinlikle bilelim ki apaçık bir sapıklığa düşmüş oluruz. Dünyada da sıkıntılardan, dertlerden, buhranlardan, bunalımlardan, çıkmazlardan, çözümsüzlüklerden kurtulamayız, âhirette de. "Dalâl" kelimesinde yal-nız kalma, yardımcısız kalma anlamı da vardır, onun için böyle söyledim. "Allah benden desteğini çekiverirse ben ne yaparım?" diyor o yi-ğit.

"Muhakkak ki ben Rabbime inandım, ben sadece benim Rab-bim değil sizin de Rabbiniz olan, âlemlerin Rabbi olan Allah'a iman ettim. Öyleyse dinleyin beni, bana kulak verin. Çünkü sözü dinlenmesi gereken, sadece Rahmân'a inanan, Rabbe iman eden, Rabbin ki-tabından, Rabbin âyetlerinden, Rabbin yasalarından, Rabbin hayat programından haberdar olan, Rabbin âyetleriyle konuşandır. Sözü dinlenecek olanlar sadece bunlardır. Bunların dışında sözü dinlenecek, konuşmalarına kulak verilecek yoktur." O yiğit böyle diyordu. "Ben Rabbinize inandım, öyleyse beni dinleyin. Sözü dinlenecek benim," diyordu. Belki de Allah'ın yiğit kulu, bizim önderimiz, örnek kahramanımız bu sözünü, yanı başında çırpınan Allah elçilerine söylü-yordu: "Ey Allah elçileri, siz şahit olun ki ben inandım Rabbimize. Benim imanıma sizler şahit olun!" Veya belki de kavminin yüz hatlarından ikna olmadıklarını hissedip öldürüleceğini anlayınca son bir söz olarak imanını tazeliyor, kelime-i şahadet getiriyordu.

Allah elçilerinin önüne bir kalkan gibi kendisini atarak tıpkı Fi-ravun'un sarayında iman etmiş, ama bir süre imanını gizlemiş, nihâyet Firavun ve adamları Hz. Musâ'yı öldürme kararı alınca artık bu durumda imanını gizlemenin hiç bir anlamının kalmadığını anlayarak hemen kendisini Hz. Musâ'nın önüne atarak, vücudunu Hz. Musâ'nın önüne kalkan yaparak: "Ey zalimler, sizden hiçbir ücret istemeden sizi Allah'a çağıran, sizi kurtuluşa çağıran salih bir Peygamberi öldürmeye mi kalkışıyorsunuz? Bunu asla yapamazsınız! Yapamayacaksınız! Beni çiğneyip geçmeden peygamberin kılına bile dokunamazsınız!" diye haykırarak Peygamber mesajını savunan bir mü'min kişi, bir mü'-min yiğit gibi, kendini fedâ ediyor ama peygambere de destek veriyordu.

Ya da peygamberi öldürmeye, peygamberin vücudunu ortadan kaldırmaya giden Ömer'in karşısına dikilip, peygamberi öldürmekten vazgeçirmeye çalışan, Ömer'in tokatlarına kendisini hedef ya-pan Hz. Fatıma anamız gibi… İşte bu yiğit de şehrin çok uzak mahallelerinden koşup gelmiş, peygamberlerin yalanlandığı bir ortamda peygamberlerle beraber onların sözünün bittiği yerde, cesurca tevhidi ortaya koyuyor ve

kendisini bu uğurda fedâ edecek biçimde peygamber fonksiyonuna sahip çıkıyordu. Savundu peygamberleri. Sahip çık-tı onlara. “Yapmayın, etmeyin,” dedi, uyardı kavmini. Ama dinlemedi-ler onu. Söz hakkı vermediler ona. Hayat hakkı tanımadılar yiğide. Peygamberlere destek veren insanı öldürdüler, susturdular, şehit ettiler onu. Aslında burada bir taraftan Rabbimiz o yiğidin âkıbetini anlatırken, diğer taraftan da onun güzel âkıbetini ortaya koyuyor. Bakın buyurur ki Rabbimiz:

26,27. “Ona “cennete gir” denince, “Keşke milletim Rabbimin beni bağışladığını ve beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını bilseydi!” demişti.”

Evet böyle yiğitçe bir tavır ortaya koyan kahramana denildi ki: “Haydi buyur, gir cennete!” Elbette şehit, şehit olur olmaz hemen cen-nete gidiyor, hemen cennet nîmetlerinden yemeye başlıyor. Ve o kutlu şehit diyor ki:

“Oh! Burası ne güzelmiş? Ah! Keşke kavmim bir bilseydi! Keş-ke kavmim Rabbimin bana nice yanlışlarımı yok kabul edip, nice kusurlarımı örtüp, nice eksiklerimi tam kabul edip ne büyük mağfiretler hazırladığını bilselerdi! Rabbimin beni nasıl ikrama boğduğunu, mük-ramundan kıldığını bilselerdi! Keşke bu akılsızca Allah elçilerini reddeden kavmim, Rabbimin bana nasıl mağfiret buyurduğunu, beni na-sıl mağfiretiyle ve rahmetiyle karşıladığını, benim geçmişimi, geçmişte işlediğim günâhlarımı nasıl sıfırladığını, bana nasıl ikramda bulunduğunu, beni nasıl ikramlarına, lütuflarına boğduğunu bir bilselerdi!”

“Haydi ey kavmim, bu inadınızı, bu düşmanlığınızı, bu isyanınızı bırakın da akıllarınızı başlarınıza alıp siz de Rabbinizin ikramlarına, Rabbinizin bağışlarına koşun,” diyordu. Kur’an’la ahlâklanan insanlar hep böyle diyorlar. Rasulullah Efendimiz de kendisini taşlayan Taif’lilere aynısını söylüyordu: “Ya Rabbi sen onları bağışla, çünkü onlar gerçeği bilmiyorlar. Sen bağışla onları, belki onların içlerinden, soylarından çok daha ciddi Müslümanlar gelecektir.” Bizler de vahyi dinlemeye yanaşmayan, kendi hayırlarına bile engel olmaya çalışan karşımızdaki muhataplarımıza kızmak yerine, onlara acıyalım ve yardımlarına koşmaya çalışalım. Merhametli olalım, “bilmiyorlar garibanlar,” diyelim, “anlatamamışız,” diyelim, suçu biraz da kendimizde ara-yalım.

Sadece kendi kavmine değil, kıyamete kadar ben de Müslü-manım, benim de bir kitabım var diyerek bu kitabı eline alan, bu sû-reyi okuyan tüm Müslümanlara bu mesajını, bu uyarısını sunmaya devam edecek şehit. Yeryüzünde hiçbir haber merkezinin sunamayacağı en büyük mesajı sunmaya devam edecek. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin ölmediğinin, canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatıdır bu.

Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamıştır, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan bu insanlar, Allah-tan başka İlâh olmadığının şehâdetini canlarıyla ispat eden bu insanlar, Allah'ın ölü demeyi yasakladığı varlıklardır. Bunlar sürekli şeha-detin, cennetin, kaybın yayınını ve mesajını okuyorlar bizlere. Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede en büyük rolü oynamaktadırlar. İşte bir şehit sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda yayın yapıyor. Allah onların döktükleri terleri bile değerlendirecek, nefesleri bile dâvâlarını diri tutmaya devam edecektir. İşte peygamberleri izlemenin sonucu budur. İşte Allah yolunda şehâdetin âkıbeti budur. Allah tüm kusurlarını örtüp affettiği gibi, fazladan olarak ta ona ikramlarda bulunmuş.

Aklıma bir soru geldi. Bu yiğit mü'min, Allah elçilerini müdafaa ettiğinden dolayı kâfirler tarafından öldürülürken, orada, o ortamda şöyle korkudan bir kenara büzüşmüş olarak onun öldürülüşünü seyredenlerden biri olarak biz de bulunmuş olsaydık, ne derdik bu garibe? Şunları mı derdik: "Yâni arkadaş bu kadarı da olmaz! Adam pisi pisine kendini telef etti. Ne güzel aklı başında laflar da ediyordu. Bilgisi de yerindeydi ama zerre kadar ferâseti yoktu herifin. Karşısındakilerin gücünü kuvvetini görmedi mi? Ellerinde silahları vardı, güçleri, kuvvetleri vardı. Bunu hesap etmeli ve tedbir almalıydı. Nedir bu yaptığı yâni? Halbuki kendisinden daha büyük hizmetler bekleniyordu filan filan." Yâni daha çok hizmet edince ne olacaktı bu adam? Cennete gidecekti değil mi? Gitti ya işte. Hazır fırsatı değerlendirdi ya iş-te. Daha ne? Yaptığını Allah onayından geçirip cennet kazandı ya. "Yok efendim, bizim onayımızdan geçirmeliydi. Bize göre olmalıydı bu işler. Acele etmemeliydi adam. Bir kenara büzüşüp bizim gibi kurtarmalıydı hayatını," gibi zırvaların anlamı yok; adam fırsatı değerlendirdi ve cennete gitti.

Peki acaba Sahib-i Yâsîn diye bilinen peygamber destekçisi bu yiğit şehidin kavmine ne yaptı Allah? Ne oldu onların durumu? Üç peygamber çıkmıştı, işlerini bitirdik mi dediler? Onları destekleyen bir çulsuz vardı, onu da susturduk, Biz buyuz mu dediler? Biz güçlüyüz diye nârâ mı attılar? Atsınlar, desinler, övünsünler yaptıklarıyla. Bakın bu hususu anlatırken bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

28,29. "Ondan sonra milleti üzerine gökten bir ordu indirmedik; zaten indirecek de değildik; sadece bir tek çığlık... o kadar, hemen sönüp gittiler."

Allah'ın herhangi bir topluluğu helâk etmek için ordular indirmesi, yahut meleklerini görevlendirmesi gerekmez. Toplumun işlediği bu ağır cinâyetten sonra, bu yiğit Müslümanı şehit etmelerinden sonra, Allah onlara gökten bir ordu gönderecek değildi. Hiç de değmezdi buna. Göndermedi de Allah

ordularını. Ne ki bu adamlar? Kim ki bunlar? Allah karşısında ne güçleri var ki bu adamların? Bir güçsüz kişiyi öldürdük diye ne olduk zannediyorlar? Toplum gerçekten Allah'ın he-lâkını hak etmişti ama, sanki bir güçleri, bir değerleri varmış gibi, Allah'ın onları kaale alıp, semadan ordular toplayıp hazırlık yapmasına gerek yoktu. Sadece bir tek sayha, bir tek çığlık, sadece ol deyivermesi yeterlidir Rabbimizin. "Ol" demekle tüm bu kâinatı, tüm bu mevcudatı nasıl yaratmışsa, elbette "yok ol" demekle de yok edecektir. Ama daha önceden orduların indirilmesi de söz konusu olmuştur. Bu da yine Kitabımızın beyânıyla sadece Müslümanlara bir destek, bir imtihan sebebi içindi. Değilse helâk Allah katındandır. Ya da bugüne kadar onların helâki, Rabbimizin sünneti gereği ordular göndermek şeklinde olmamıştır. Sadece bir meleği görevlendirmiş ve onları helâk etmiştir.

Evet, sadece bir sayha, tek bir ses, bir çığlık oldu ve onlar birdenbire sönüverdiler, yok oluverdiler, siniverdiler, kendilerinden ge-çiverdiler. Hiç bir canlılık eserleri kalmadı. Güya güçlüydüler, kuvvetliydiler, her şeyi yapabileceklerine inanıyorlardı. Peygamberleri dinlemediler, Allah elçilerine kafa tuttular. Peygamberlere destek veren o gariban mü'mini öldürmekten geri durmadılar. Allah da sadece bir tek ses, bir tek komut gönderdi ve hepsinin defterini dürüverdi. İşte peygamberlerin, peygamber yolunun yolcularının seslerini, sözlerini dinlemeye tahammül edemeyen, Allah elçilerini ve Müslümanları susturmaya çalışanların cezası budur.

Öyle değil mi? O toplum içinde peygamber sesi duyan bir tek o mü'min kişi vardı. Allah sözü, peygamber sesi duymak istemeyenler, elbette başka sesler duymak, başka sayhâlâr duymak ve geberip gitmek zorunda kalacaklardır. Çünkü peygamberler hak söz söylediler. Peygamberler yolunun yolcusu olan o yiğit te kendilerini hak sözlerle Allah'a dâvet etmişti. İşte şu anda ben de sizlere hak sözleri söylüyorum. Şu anda sizler de işitiyorsunuz. Eğer duyduğunuz bu sözleri işitmeye yanaşmazsanız, imana ve uygulamaya yönelmezseniz, bilesiniz ki sizin de, bizim de âkıbetimiz bundan farklı olmayacaktır.

Bir tek çığlık, bir tek feryatla helâk oldular. Bu çığlığın ne olduğunu, nasıl olduğunu bilmiyoruz. Belki de o zalimleri helâk eden bu çığlık, toplum içindeki mazlumların çığlıydı. Belki de zorla başörtüleri çıkarılan, alçak birileri tarafından saçlarından tutulup sürüklenen kızların çığlığıydı. Veya belki de toplumda ezilen mustaz'afların, garibanların, aç bırakılmış fakir-fukaranın çığlığıydı. Bu çığlıklar toplumda öylesine yükselir, öylesine isyana dönüşür ki, sonunda o toplumu ya-kar, yıkar, kavurur. Tarihte bir mazlum çığlığının koca bir isyana dönüşerek zalimleri nasıl ayaklar altına alıp ezdiğini çok gördük. Belki zamanımızda yeteri kadar büyük çığlıklar atamıyoruz ve bu yüzden de zalimler yaşayabiliyorlar. Belki de mazlumların çığlıklarının zalimleri ezip yok edeceği günler yakındır. Bunun zamanını Allah'tan başka hiç kimse bilemez.

30. "Kullara yazıklar olsun! Kendilerine hangi elçi gelse, onu alaya alıyorlardı."

Vah, yazık şu kullara! Kendilerine kendilerini kurtarmak için gelen Allah elçileriyle alay ediyorlar. Allah'ın kendilerine açtığı rahmet kapılarını reddediyorlar. Kendisine kulluk yapacakları makamı bile-miyorlar. Bir insan düşünün ki Allah kendisine bir peygamber gönderecek, peygamber mesajıyla karşı karşıya gelecek ve onunla alay edecek. Yazıklar olsun böylelerine! Yazıklar olsun, vahlar, eyvahlar olsun bu kullara ki,

peygamberlerle alaydan başka bir şey düşünmü-yorlar. Peygamberlerle, peygamberlerin getirdikleri mesajla ilgilenmi-yorlar. Kendi burunlarının doğrusuna bir hayattan yana oluyorlar. Keyifleri istikâmetinde yaşamak istiyorlar. Hidâyete değiller de dalâlete, hakka değil de bâtıla, cennete değil de ateşe talipler. Halbuki elçi Allah'ın emirlerini getirir. Bu insanlar elçiyi dinlememekle Allah'ı din-lemiyorlar. Elçiyle alay ederlerken Allah'la alay etmektedirler. Nasıl olur da insan yaratıcısını dinlemez? Nasıl olur da Rabbi ile alaya kalkışır? Evet Allah'a karşı, Allah elçilerine karşı, nübüvvet ve risalete karşı alaycı bir tavır takınanlara yazıklar olsun! Onlar, yarın ebedîyen cennet yüzü göremeyecekler, yanıp tutuşacaklardır.

Peygamberle alay ya şahsen, bizzat hayatlarında peygamberlerle dalga geçmek şeklinde olabileceği gibi, onlardan sonra onların bıraktıkları mesajlarına, sünnetlerine, yollarına, anlayışlarına karşı il-gisiz bir tavır almak şeklinde de olabilir. Peygamberle ilgilenmeyenler, peygamberi tanımaya yanaşmayanlar, peygamberi sanki yok farze-derek bir hayat yaşayanlar da onunla alay ediyor demektir. Meselâ oturduğunuz bir ortamda birileri peygamberinizden bir söz nakletti. Yemeyle, içmeyle, yatmayla, kalkmayla, anne-baba hatırıyla ilgili bir hadis duydunuz, bir sünnete muttalî oldunuz. Ne yaparsınız? Öğrenmenize rağmen yine bildiğinize devam eder, sanki duymamış gibi davranırsanız söyleyin bu peygamberle alay değil de nedir? Siz bilirsiniz, eğer böyle alaylarınızı sürdürmeden yana olursanız bilesiniz ki, siz de azap ve helâk bekliyorsunuz.

31. "Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi, onların bir daha kendilerine dönmediklerini görmezler mi?"

Halbuki bu adamlar hiç düşünmüyorlar mı? İşin farkında değiller mi? Tarihten hiç ibret almıyorlar mı? Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi, kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden haberleri yok mu bu adamların?

Tarihe bakıldığı zaman güçlü, kuvvetli medenîyetler kurmuş nice toplumların helâk edildiğini görürüz. Geçmişe bakan bir insan bunu çok rahat anlayacaktır. Eğer tarih içinde Rabbimizin helâkine maruz kalmış bu toplumlar gerçekten güçlü kuvvetli olmasalardı, elbette onlardan günümüze intikal eden bu kalıntılar olmazdı. Onların günümüze intikal eden bu kalıntılarından anlıyoruz ki, kendilerine Rabbimiz tarafından çok büyük imkânlar, fırsatlar verilmiş, ama onlar Allah'ın helâkinden kurtulamamışlardır. O zaman anlıyoruz ki bunun gerekçesi şudur: Onlar, Allah'ı ret ve Allah elçileriyle alay etmişlerdir.

İşte tarih boyunca helâk yasasının gerekçesi budur. Allah'ı ha-yata karıştırmamak ve peygamberlerle alay. İfade ettiğimiz gibi peygamberle alay, peygamberin getirdiği mesaja kulak vermemek, peygamberi

dinlememek, peygamberle ilgilenmemek, sesini duymamak, peygamberi tanıyıp onun çizgisinde gitmemek, onu hayatta örnek almamak, peygamberi gelmemiş saymaktır.

Öyleyse bugün bizler bunu çok iyi düşünmek ve anlamak zorundayız: Şu anda nasıl bir hayat yaşıyoruz? Hayatımızda peygamber var mı, Peygamberi tanıyor muyuz? Kafamızda peygamber modeli canlı mı? Peygamber uygulamalarından haberdar mıyız? Peygamber gibi, peygamberler gibi olmaya, onları hayatımızın her alanında örnek almaya, onlar gibi olmaya, onlar gibi yaşamaya çalışıyor muyuz? Onun getirdiği kitabı okuyor muyuz? Bunu kendi kendimize sormak zo-rundayız. Eğer peygamberi, peygamberleri tanıyabileceğimiz şu kitabı kapalı tutuyor, onu açıp okumuyor, eğer peygamberin sözlerini, sünnetini öğrenmeye yanaşmadan bir hayat yaşıyorsak, kesinlikle bilelim ki bizler de o helâki hak edenlerin safındayız ve helâki bekliyoruz de-mektir. İşin asıl önemli tarafı da:

32. "Hepsi huzurumuza getirileceklerdir."

Tüm insanlar, gün gelecek zorunlu olarak Allah'ın huzurunda toplanacak ve hesapları görülecektir. Onların her biri büyük topluluklar olarak bizim katımızda hazır edileceklerdir, buyuruyor Rabbimiz. Yâni bu dünyada keyiflerince bir hayat yaşayıp ölüp gitmekle işleri bitmiş değildir. Yeryüzünde uğradıkları Allah'tan bir helâkin sonunda kendilerini kurtarmış değillerdir onlar. Dünyada Rabbimiz kendilerine gönderdiği kitapları ve elçileri vasıtasıyla onlara hidâyetin sebeplerini sunmuştu. Ama bu alçaklar, Allah'ı takdir edemediler. "Allah hayata karışmaz," dediler. Yaptıklarının karşılığını görmek üzere yarın hepsi de Allah huzurunda ihzar edilecekler. Gelmek istemeyecekler ama melekler tarafından yaka paça edilerek, derdest sürüklenerek, muhâkeme-i kübrâ'ya getirilecekler. Hâl böyleyken, acaba nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ı bırakıp ta başkalarına hayatlarına karışma yetkisi verebiliyorlar? Nasıl oluyor da Rabblerinin tek Rabb ve İlâh oluşunu, sadece O'na kulluk etmeleri gerektiğini örtbas edip bir hayat yaşayabiliyorlar?

Bundan sonra Rabbimizin tek Rabb ve İlâh oluşuna deliller ge-tirilecek. Rabb hayata program yapmaya tek yetkili, İlâh ise kulu kölesi olunacak varlık demektir. Bu özellikleriyle Allah'la yarışacak yoktur. Her ne kadar birileri bu özelliklere kendilerinin de sahip olduklarını id-dia etmiş olsalar da, Rabbimiz bu özelliklere sadece kendisinin sahip olduğuna dair âyetler, alâmetler, işaretler sunmaktadır. Allah'ın tek Rabb ve İlâh olduğuna bizi götüren her şey âyettir. İşte o görsel âyetlerden birisi:

33. "İşte onlara bir delil: Ölü yeri diriltir ve ondan taneler çıkartırız da ondan yerler."

Yâni bu insanlar şu elimdeki kitabın âyetlerini, şu kulağa hitap eden işitsel âyetleri okumasalar, düşünmeseler, bu âyetlerden bir şey anlamaz olsalar bile, şu âyetleri de mi okumuyorlar? Şu görsel âyetlerden, şu kâinat âyetlerinden de mi bir şey anlamıyorlar? Tüm bu âyetlerin sahibini anlayamıyorlar mı? Ölü bir araziyi dirilten, ondan hububatlar, taneler, meyveler ve sebzeler çıkaran, yiyip içtiklerinizi yaratan Allah değil mi?

Meselâ bir çöl, bir buzul ya da bir kaç metre don bir yer düşünün. Rabbimiz rahmetiyle o kupkuru toprağa gökten suyu indirdiği zaman o toprağın hemen titrediğini, kabardığını, canlanıp hayat için harekete geçtiğini görürsünüz. Şüphe yok ki ona hayat veren, onu böylece ölü iken dirilten Allah'tır. Ondan çeşit çeşit yiyecekler çıkaran Allah'tır. Şimdi bunu Allah'tan başka becerebilecek birileri var mı? Can veren kim? Allah'tan başkası mı? Bir düşünsenize… Bunlar kendi kendilerine can bulabilmişlerse, onu niye kaybediyorlar? Allah'ın bu âyeti üzerinde hiç mi düşünmüyorsunuz? Elinizden tutup sizi sadece Rabbinizi Rabb bilmeye, İlâh bilmeye, sadece O'nu dinleyip, O'na kul-luğa yöneltecek, size mihmandarlık edecek, O'ndan başka İlâh olamayacağı konusunda size bilgi verecek bu âyetleri, işaretleri hiç gör-müyor musunuz?

34, 35. "Orada hurmalıklar ve üzüm bağları var ederiz, aralarında pınarlar fışkırtırız. Onun ve eliyle yaptıklarının ürünlerini yesinler; şükretmezler mi?"

Orada, o arzda Biz bağlar, bahçeler, hurmalar, üzümler yetiştirdik. İçlerinde de kaynaklardan pınarlar akıttık. Bu âyetlerimizi de mi görmüyorsunuz? Bunların hepsini meydana getiren, yaşam ortamlarını sağlayan kimdir? Hayatınızın kaynağı olan şu suları akıtan kim? Onunla ve ellerinizle yaptıklarınızın ürünlerini yiyor da hiç şükretmez misiniz? O suyla ve kendi ellerinizle yaptıklarınızı aslında meydana getiren, yaratan sizler değilsiniz. Allah'ın lütfu ile elde ediyorsunuz onları.

Rabbimizin indirdiği suyla meyveler, sebzeler meydana geliyor, bunun yanında bizim kendi ellerimizde bir takım beceriler, sanatlar var etmiş Rabbimiz. Biz Rabbimizin bize verdiği bu güç ve imkânla, meyveleri, ürünleri değişik şekillere sokabiliyoruz. Değişik karışımlar elde edebiliyoruz. Meselâ üzümden şıralar çıkarabiliyor, kurutmalar yapabiliyor, pekmezler oluşturabiliyoruz. Süt üzerinde elimizi işletiyor ve ondan çok değişik şeyler yapabiliyoruz. Yağ, yoğurt, ayran, peynir, kaymak vs. Ama bakın Rabbimiz buyuruyor ki, onları onların elleri yapmamıştır. Tüm bunları yapan biziz, diyor. Çünkü o sütün içine bu nîmetlerin hepsini koyan da, bize bu el becerisini veren de Allah'tır.

Şimdi bütün bunları bildiğiniz halde, Rabbinizin bu kadar nîmetlerinden istifade ettiğiniz halde hâlâ O'na şükretmeyecek misiniz? Tüm bu nîmetleri az mı sayacaksınız? Tüm bu nîmetleri başkalarından mı bileceksiniz? Nîmetin vericisini bilmeyecek misiniz? Nîmetin sahibine teşekkür etmeyecek, tüm bu nîmetlerle Allah'a kulluğa yönelmeyecek misiniz? Küfür, şirk ve nankörlüklerinizi bırakmayacak mısınız? Tüm bu nîmetlerin Rabbiniz tarafından kendisine kulluk niyetiyle verildiğini bildiğiniz halde, niye O'na kulluğa yönelmiyorsunuz? Niye şükretmiyorsunuz? Şükür, Allah'ın verdiği nîmetleri O'na kulluk yolunda kullanmaktır. Şükür, amelle yapılır. Bu nîmetleri Allah'a kulluğun bir simgesi, bir sembolü olarak kullanmayacak mısınız?

36. "Yerin yetiştirdiklerinden, kendilerinden ve daha bilmediklerinden çift çift yaratan Allah münezzehtir."

Düşünülebilecek tüm eksik ve noksanlıklardan münezzeh bilinmeye, tam ve mükemmel sıfatların sahibi olarak tanınmaya, böylece tesbih edilmeye lâyık olan Allah, yâni Sübhân olan, sürekli gündemde tutulması gereken Allah, yerin yetiştirdiklerinden, kendilerinden ve daha bilmedikleri her şeyden eşleri, çiftleri yaratandır. Allah her bir şeyi çift yaratmıştır. Sübhanallah! Allah ne kadar da Sübhân-dır.

Yerin bitirdiği her şeyden eşler, çiftler, birbirine zıt şeyler var etmiştir Rabbimiz. Tatlı-acı, gece-gündüz, karanlık-aydınlık, hayat-ölüm, dünya-âhiret, pozitif-negatif, organik-inorganik, erkek-dişi, sert-yumuşak bu dünyada birbirinin zıddı, çifti, eşi, benzeri veya bir bileşiği bulunan her şeyi Allah yaratmıştır. Madem ki her şey Allah tarafından yaratılmıştır, madem ki her şeyin yaratıcısı Allah'tır, öyleyse yaratıkların hiç birisi yaratıcıya eş ve denk değildir. Yaratıcı, yaratılmışlardan münezzehtir. Sadece tüm özellikleriyle Allah tek, mevcudât ta O'nun var etmesiyle çifttir. Daha henüz bilmediğiniz, henüz keşfedilmemiş olanlardan da çift çift yaratmıştır Rabbimiz. Cennette kulları için öyle nîmetler hazırlamıştır ki Rabbimiz, hiç bir beşerin aklına hayaline bile gelmez onlar. Böyle bir Rabb'e karşı şükredilmez mi? Böyle bir Rab-b'e seve seve kulluğa koşulmaz mı? Bakın bir nîmet, bir âyet daha:

37. "Onlara bir delil de gecedir: Gündüzü ondan sıyırırız da karanlıkta kalıverirler."

Onlara Rabblerini tanıtacak delillerden, âyetlerden birisi de zamandır. Gece de Rabbimizin âyetlerinden bir âyettir. "Gündüzü ondan sıyırıp çıkarıyoruz," buyuruyor Rabbimiz. Böylece onlar karanlıkta kalıveriyorlar. Evet gece vardır, ama onu meydana getiren, yaratan ne güneş ne de dünyadır. Onu yaratan Allah'tır. Gece vardır ve var olmasında da Allah söz konusudur. Rabbimizin yaratması olarak gecenin sizi örtmesiyle, bürümesiyle, sağladığı menfaatleriyle sizin için en büyük âyetlerden biridir.

Sizi sizden çok düşünen Rabbiniz size karşı çok lütufkârdır, size karşı çok merhametlidir ama sizler O'na şükretmiyorsunuz. Rabbinizin verdiklerini O'nun yolunda kullan-mıyorsunuz.

Gece-gündüz ve bunlara bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında sizin için, insanlar için âyetler vardır. Gece ve gündüz insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının, insan meliklerinin ulaşamadığı iki âyettir. Haydi her şeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler müdahale etsinler bakalım geceye, müdahale etsinler gündüze! Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi? İşte bu sürekli gözümüzün önünde bulundurmamız gereken ve karşılığında bunu bize lütfeden Rabbimize karşı şükretmemiz gereken bir âyettir.

Üstelik bunu anlayabilmek için uzun uzun araştırmalara da gerek yoktur. İnsanların istifâdesine sunulmuş bu iki âyeti her an müşâhede etmektesiniz. O kadar ki, kör, sağır, dilsiz biri bile bu iki âyeti görmezlikten gelemez. Bu iş elbette tesadüfî olamaz. Bu muazzam düzen ne tesâdüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine, ne de kendilerini bile yaratmaktan âciz olan, şu "egemenlik bizimdir" diyen yeryüzü tanrıçalarına verilemez. Bu düzeni kuran başkası değil sizin Rabbinizdir. O'ndan başka da kulluk yapılmaya lâyık İlâh yoktur, bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz.

38, 39. "Güneş de yörüngesinde yürüyüp gitmektedir. Bu, güçlü ve bilgin olan Allah'ın kanunudur. Ay için de sonunda kuru bir hurma dalına döneceği konaklar tayin etmişizdir"

Gece ve gündüzün oluşumuna sebep kılınan güneş de Rab-bimizin kudretine, bilgisine ve hikmetine delil âyetlerinden birisidir. Allah'ın bu âyeti, kendisine ait duracağı bir istikrar yeri için, yahut da aydınlatacağı, ısıtacağı yerleri aydınlatmak ve ısıtmak için dönüp dur-maktadır. Güneş, Rabbimiz tarafından kendisine takdir edilmiş belli bir yörüngede, belli bir hayat programında, belli bir kulluk rotasında, belli bir zamanlama ile belli bir sona doğru, her şeyin yok olacağı kıyamet vaktine doğru akıp gitmektedir. İşte bütün bunlar, her şeye gücü yeten, mutlak galip, izzet ve şeref sahibi, her şeyi bilen, bilgisi tam olan, zaman ve mekânın tümünde tasarruf sahibi, varlıkların tümünün hayat programlarını belirleme yetkisine, bilgisine, gücüne sahip olan Allah'ın takdiridir. O'nun ölçüp biçmesi, O'nun kudretinin delilidir.

Güneş bizden çok uzaktadır ama menfaatleri yanı başımızda olan bir âyettir. Bizim için yaratılmış, bizim istifademize sunulmuş bir âyettir güneş. Bize menfaat sağlamak için Rabbimizin takdir ettiği bir yörünge içinde dönüp durmaktadır. Söyleyin, Allah'tan başka kim ya-ratabilir onu?

Allah'tan başka kim döndürebilir onu? Ona bu kulluk programını Allah'tan başka kim takdir edebilir? Allah'tan başka kimin sözü geçer ona? Kimi dinler güneş? Sadece Allah fermanıyla o programını tamamlamakta, dönüp durmaktadır. Ve bir gün gelecek, Ra-sulullah Efendimizin beyânıyla Arş'ın altındaki istikrar mahallinde duracaktır. Onun ne zaman duracağı, bu hayatın ne zaman biteceğini de sadece Allah bilir.

Kamer için de konaklar tayin ettik. Evet, ay seyyardır. O da Allah'ın programıyla hareket eder. Her gün bir menzile gelir ve her menzilde farklı bir şekil alır. Sonra büyür büyür ve en sonunda dolunay şeklini alır. Sonra da menzil menzil yine eski bir hurma salkımı, incecik bir kavis şeklini alır. Eskimiş, kurumuş bir salkıma döner. Rabbimiz, ay için de değişik menziller tayin etmiştir; onun da değişik konumları vardır, belli safhâlârı vardır. Önce küçücük görünür, sonra yavaş yavaş büyümeye başlar, nihâyet dolunay halini alır ve tekrar küçülmeye başlar, sonra da kupkuru bir salkım haline gelir. Ayın bu durumunda da insan hayatına yansıyan çok büyük menfaatler vardır. İnsanların göremeyecekleri, anlayamayacakları cinsten nîmetler değildir bunlar. Bakara'nın beyanıyla bir vakit aracıdır ay, bir takvimdir bizim için. Ama maâlesef bugün Allah'ın bu âyetine karşı ilgimiz kalmadı. Sahte hilâller bizi ondan kopardı.

Allah güneşe, aya ve tüm varlıklara bir program çizendir. Tüm varlıkların Rabbi, program yapıcısı O'dur. İşte Allah programını uygulayan, Rabbinin yasasına boyun bükmüş bir güneş ve ay durmaktadır karşımızda. Azîz olan, Alîm olan bir Allah'ın takdirine teslim olmuş iki varlık. Böylece Azîz ve Alîm olan Allah, size gücünü göstermektedir. Anladınız mı Rabbinizin gücünü, kudretini? İzzet ve şerefini, ilim ve hikmetini kavrayabildiniz mi? Zaman ve mekâna egemen olan Rabbi-nizin azametini kavrayabildiniz mi? İşte kulu kölesi olunacak yegâne varlık O'dur. Güneşi, ayı, geceyi, gündüzü, semâvat ve arzı böylece düzenlemesini bilen Allah, hiç benim hayat programımı bilmez mi? Benim hayatıma egemen olmaz mı?

40. "Ay'a erişmek güneşe düşmez. Gece de gündüzü geçemez. Her biri bir yörüngede yürürler."

Öyle güzel, öyle âhenkli bir düzen kurmuş ki Rabbimiz, öyle güzel takdir etmiş ki, ne güneş için aya çatmak, ulaşmak, yetişmek yaraşır, ne de gece gündüzü geçebilir. Ne güneş ayı yörüngesinden, programından, işlevinden alıkoyacaktır, ne de gündüz geceye çatacak ve işini bitirecektir. Yâni ne gündüz geceye karşı koyup, dur ey gündüz ben varlığıma devam edeyim diyebilecektir; ne de ay ve güneş birbirini reddedip kendi varlıklarını sürdürebileceklerdir. Hepsinin boynundaki kulluk ipinin ucu Allah'ın elindedir. Hepsi de Rabblerini dinlemektedirler. Ne güneşle ay birbirleriyle çarpışırlar, ne de gündüzle gece birbirlerini geçerler. Sırayla her biri

Rabbleri tarafından kendilerine takdir edilen programı icrâ edip dururlar. Onların her biri bir felekte, bir Allah programında yüzüp durmaktadırlar.

Burada her biri dendiğine göre, bütün ecrâm-ı semâviyye bunun içine girmiş oluyor. Yâni geceyle, gündüzle, ayla, güneşle, zaman ve mekânla, aydınlanmayla, dinlenmeyle, yaşamayla ilgili binlerce nî-metin sahibi, bu sistemi kuran ve sürdüren Allah'tır. Hem gece için, hem gündüz için, hem güneş, hem ay için belli yasalar koyan ve bu yasaları bizim hizmetimize sunan Rabbimizdir. Yâni o zaman bu âyet bize ne dedi? Güneş ve ay birbirlerini geçmezlermiş, bunlar birbirlerini yok farz edemezlermiş, birbirlerini devreden çıkaramazlarmış. Yâni şimdi bizimle değil dünyamızla bile kıyaslanamayacak büyüklükte bir güneşe, aya, geceye, gündüze söz geçiren Allah, bunlara gücü yeten Allah'ın bana gücü yetmeyecek mi? Güneş güneşken Allah'ı dinler de, ay ayken Allah'a boyun büküp teslim olur da bana ne oluyor? Ben niye teslim olmayacakmışım O'na? Bu kadar büyük varlıklar konusunda program yapan Allah'ın programında bir boşluk, bir yanlışlık bulabildim mi ki, O'nun benim hayatıma çizdiği program konusunda şüphe edeyim? Ben neyim ki onların yanında? İşte bu âyetler, bize bunları söyleyen âyetlerdir.

Bütün bunları belli hesaba, belli bir ölçüye bina ederek yaratan Allah'tır. Gecenin, gündüzün yaratılışı da, ayın, güneşin yaratılışı da öyle tesadüfî değildir. Belli bir hikmet, belli hesapla olmuştur. Sonra biliyoruz ki, Rabbimiz ayı ve güneşi bizim için birer takvim yapmıştır. Ayların, yılların, günlerin, mevsimlerin hesabını bunlarla yapıyor, bunlarla biliyoruz. Bunları bu fonksiyonlarıyla da bizim hizmetimize sunmuştur Rabbimiz. İşte bütün bunlar tesadüfî değil, belli bir takdir, belli bir hesapla olmaktadır. Bütün bunlar her şeyi bilen, her şeye güç yetiren Azîz ve Alîm olan Allah'ın takdiridir.

İşte sizin kendisine kulluk yapmanız, yasalarını uygulamanız, sadece kendisini dinlemeniz gereken Rabbiniz böyle Azîz, böyle hikmetli, böyle güçlü, böyle yenilmez, böyle Alîm, tüm yasaları bilen ve kâinatta her şey kendi bilgisinden kaynaklanan bir Allah'tır. Sizin böyle Azîz ve Alîm bir Rabbiniz varken, siz kimlere teslim olmaya çalışıyorsunuz? Siz kimleri velî kabul edip onların kanunlarına kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Böyle Azîz ve Alîm bir Rabbiniz varken, sizler nasıl oluyor da başkalarına kulluk ediyor, başkalarının yasalarına teslim oluyorsunuz? Azîz ve Alîm olmayan, izzet ve ilim sahibi olmayan bu insanları, nasıl Rabb kabul edip onların arzu ve istekleri doğrultusunda bir hayat yaşamaya razı oluyorsunuz?

Eğer bütün bu âyetler yetmiyorsa onlara bir delil, bir âyet daha:

41,42. "Onlara bir delil de: Soylarını dolu gemiyle taşımamız ve kendileri için bunun gibi daha nice binekler yaratmış olmamızdır."

Onların zürriyetlerini, soylarını, atalarını bir gemiye doldurup taşımamızda, kurtarmamız da eğer akıllarını kullanıp anlamaya yanaşacaklarsa onlar için bir delil, bir âyettir. Bir dönemin sonunda, her şey yok olup gidecekken gücümüzle, hikmetimizle inananları bir gemide kurtarıp, inanmayanları tufanla boğduğumuzu niye düşünüp anlamaya çalışmıyorlar bu insanlar? İnsan nesli neredeyse yeryüzünde bitecek, yok olacaktı da biz buna engel olmadık mı? Veya gemilerde bu zürriyetlerin sahip oldukları nîmetlerle birlikte taşınması da onlar için çok büyük bir nîmettir.

Burada anlatılan gemi ya Hz. Nuh'un (a.s) gemisidir -ki kâfirlerin sularda boğulmasına karşılık Nuh'un (a.s) ve tercihini ondan yana kullanan mü'minlerin gemide taşınarak kurtulmaları, Hz. Nuh'un ashabının, zürriyetlerinin sahil-i selâmete çıkarılmasıdır-, yahut da burada anlatılan insanların zürriyetlerinin taşındığı ana rahimleridir. Veya şu anda insanların bindikleri, taşındıkları gemilerdir. İşte bunlarda da insanlar için büyük âyetler, ibretler vardır. Ama maalesef insanlar Rablerinin bu büyük âyetleri üzerinde hiç düşünmüyorlar. Allah'ın bu büyük âyetlerini hiç görmüyorlar da, kendilerinin icat ettikleri çok basit bir elektronik maddeyi görüyorlar. Aslında onun maddesini, yasasını, onlara onu yapabilme becerisini veren, yaratan da, onun ortamını sağlayan da Allah'tır. Daha önceki âyetlerde Rabbimiz bunu demişti. İnsanların ellerinin değdiği nîmetlerin de kendisinden olduğunu söylemişti. Tabii Allah'ın direk âyetlerini, doğrudan, insan eli değmemiş âyetlerini görmezden gelen bu insanların bu tür âyetleri görmeleri zaten mümkün değildir.

43,44. "Dilesek, onları suda boğardık; ne yardımlarına koşan bulunur ve ne de kendileri kurtulabilirlerdi. Ama katımızdan bir rahmet ve bir süreye kadar geçinme olarak geri bıraktıklarımız bunun dışındadır."

Eğer istesek onları suda boğarız da, onlar için bir feryatçı bulunmaz. Evet, eğer Rabbimiz dileseydi herkesi suda boğardı, herkes suda boğulurdu da hiç kimsenin feryâd-u figânı kimseye fayda sağlamazdı. Ne o zürriyetler için bir feryatçı, ne de onların feryatlarına yetişen biri olurdu. Yâni Rabbimiz için istediği takdirde onların tümünü boğup yok etmek hiç de zor değildir. O zaman o boğulanların feryatlarını işitip yardımlarına koşacak kimse bulunmaz, kurtarılmazlar da. Ne yardım, ne de kurtulma imkânına sahip değillerdir onlar. Ne elleriyle yaptıkları, ne aldıkları, alacakları tedbirleri, ne de onların Allah berisinde kulluk yapıp dua ettikleri, sığınıp güvendikleri tanrıları, onları Allah'ın azabından kurtaramaz. Nuh'un (a.s) oğlu bir dağa sığınmış, dağı kurtarıcı görmüştü ama boğulmaktan kendisini kurtaramamıştı. Çünkü onun kurtuluşu için Allah dağı vesile kılmadıkça, onunla kurtulmak asla mümkün değildir. Vesileyi yaratan da, onu devre dışı bırakan da Allah'tır. Peki bize ne dedi bu âyet?

Anladık ki, tarihte bir peygamber gemisi varmış ve o gemiye inananlar alınır, inanmayanlar peygamber çocuğu dahi olsalar torpil geçilmezmiş. Gemiye binenler, tercihlerini peygamberden yana kullananlar, peygamber yörüngesinde olanlar, peygamber rotasına girenler kurtulmuş, binmeyenlerin, peygamber safında yer almayanların ta-mamı helâk olmuş. İşte bu âyet, bize bunu dedi. Bize, peygamber ge-misine binin, dedi. Peygamber safında yerinizi alın, dedi. Kesinlikle bi-lesiniz ki, peygamberle birlik olanlar kurtulacak, geriye kalanlar helâk olacaklar, dedi.

Ancak bizden bir rahmet olmak, yahut da belli bir zamana kadar geçinmelerine hükmettiklerimiz müstesnadır. Yâni eğer o boğulanlardan herkes boğulmayıp ta içlerinden bir kısmı kurtulmuşsa, bu Allah'ın rahmeti gereğidir. Onlar belli bir döneme kadar yaşayıp böylece imtihan olsunlar diye kurtarılmışlardır. Bazen Rabbimiz böyle bo-ğulmak durumuyla karşı karşıya kalan kullarını kurtarıveriyor. Niye? Ona bir rahmet olsun, ona bir rahmet kapısı açılsın, bir fırsat verilsin de Rabbine kulluğa dönebilsin diye. Veya henüz eceli gelmemiş de, Allah'ın bilip takdir buyurduğu o zamana kadar onu geçindirmek istediği, yaşatmak istediği için onu kurtarmaktadır, diye anlıyoruz. Değilse böyle bir durumda işte biz dağa sığınır kurtuluruz, gücümüze, kuvvetimize, devletimize, saltanatımıza, teknolojimize sığınır kurtuluruz, tedbir alır kurtuluruz demenin hiç bir anlamı yoktur. Her şey Allah'ın elindedir. Bu bindiğiniz gemilerde ve başka şeylerde tasarruf sizin eli-nizde değil, Allah'ın elindedir. İnsanın bu büyük güçlere hakim olması, Allah'ın lütf-u keremiyledir. Ama insanların bu tabiat güçlerine hâkimiyeti, Allah'ın izin verdiği sürecedir. Allah iznini kaldırıverdi mi, artık bu tabiat kuvvetlerinin insana itaati biter ve isyan ediverir. Kendisini yüzdüren, gemilerini taşıyan su bir anda onu boğuverir.

45. "Onlara: "Geçmişinizden ve geleceğinizden sakının, belki merhamet olunursunuz" dendiği zaman yüz çevirirler."

"Onlara geçmişinize, geleceğinize iyi bakın, öncenizi ve sonranızı iyi değerlendirin. Önünüze ve arkanıza dikkat edin. Önünüzde olanlardan arkanızda olanlardan korkup sakının, tüm hayatınızda takvalı olun. Tüm hayatınızı Allah için yaşayın. Önünüzdeki, elinizdeki şu kitabı hesaba katın. Bu kitabı takmazlık etmeyin, yolunuzu bu kitapla bulun. Hayatınızı bu kitapla düzenleyin. Ancak böyle yaptığınız zaman merhamete lâyık olur, öncekiler gibi kurtulanlardan olursunuz," dendiği zaman bu sözü hiç ciddiye almıyorlar, hesaba katmıyor-lar, yüz çeviriyorlar.

Halbuki insan önündekileri ve arkasındakileri her zaman hesaba katmak zorundadır. Bir kere kendisi, kendi geleceği açısından kendisinin önceden işlemiş olduğu, önceden takdim edip göndermiş olduğu amellerin hesabını çok ciddi bir biçimde yapmak zorundadır. Şu ana kadar geçen ömrünün hesabını çok iyi yapacak. Eğer geçen ömründe iyilikleri, hayırlı amelleri, Allah için salih amelleri çok az ise Allah'tan korkacak, tevbe edecek ve daha iyi ameller işlemeye yönelecek, geride kalan ömrünü çok

daha iyi değerlendirmenin hesabına girecektir. Sonra geriye bıraktıklarına, çoluğuna, çocuğuna, insanlara bıraktıklarına bakacak; geriye bıraktıklarının insanlara nasıl yansıyacağını, iyi mi, kötü mü olduğunu hesap edecektir. Çocuklarıma bıraktığım bir hayat programı, onlara kazandırdığım bir yaşam biçimi, insanlar için yazdığım bir kitapla acaba arkama benden ne kaldı? Acaba insanlara zehirli mikroplar mı bıraktım, yoksa arkamda onları cennete kazandıracak güzel çığırlar mı bıraktım? Bunun hesabını çok iyi yapmak zorundayız.

Yâni kendimiz bizzat kendi ellerimizle iyi şeyler, hayırlı şeyler işleyerek göndermeye, arkamıza da iyi şeyler, iyi eserler, iyi izler bırakmaya çalışacağız. Arkamıza ve önümüze iyi bakacağız. Arkamızı ve önümüzü iyi değerlendireceğiz. Arkamızdakilerden, onların hayatlarından ve başlarına gelenlerden ibret alacağız. Bizden önce tarih içinde helâk olanlar niçin helâk olmuşlar, onlar ne yapmışlar? Nasıl yaşamışlar ki helâk yasasına mahkum olmuşlar? Helâk edilenlerin arasından kurtulanlar nasıl kurtulmuşlar? Kurtuluş yasası nasıl işlemiş, bunları çok iyi değerlendireceğiz. Önümüz konusunda da çok dikkatli davranacağız. Önümüzde ölüm var, kabir var, hesap-kitap var, cennet ve cehennem var. Bunların hesabını da güzel yapacağız. Ama insanlar bundan yüz çeviriyorlar. Zaten:

46. "Zaten Rabb'ının âyetlerinden herhangi biri kendilerine geldiğinde ondan hep yüz çevire gelmişlerdir."

Bütün bu âyetlerden dolayı Rabblerine teslim olup kulluğa yönelecekleri yerde, kendileri Rabblerinin bir âyetiyle karşılaşmaya görsünler, yaptıkları sadece ondan yüz çevirmek, görmezden gelmek, yok farz etmek, ilgilenmemek, kör ve sağır kesilmektir. Halbuki onlara düşen bakmak, görmek, duymak, işitmek ve hemen boyun eğerek onunla yol bulmaya, onunla hayat düzenlemeye koşmaktır. Nankör insanlar Allah'ın kendilerine açtığı bu rahmet kapılarından istifade et-mek istemiyorlar, yan çiziyorlar. Kendilerine hangi âyet gelirse gelsin, hangi âyet arz edilirse edilsin, ister metlûv ister meşhût olsun yan çiziyorlar, ilgilenmiyorlar, ciddiye almıyorlar. Anlıyorlar aslında hainler, duyuyorlar, kavrıyorlar, farkına varıyorlar âyetlerin, ama görmezden, duymazdan, anlamazdan geliyorlar. Sadece akılları değil, duyuları da kalmamıştır bunların.

İşte şu anda da insanlar kendilerine Allah âyetleri arz edilince yalan sayıyorlar, ilgilenmiyorlar, dalga geçiyorlar. Adama sen mi daha iyi bilirsin, yoksa Allah mı, diye sorsanız, adam diyecek ki: "Arkadaş ne oluyor, ben de Müslümanım, elbette Allah daha iyi bilir." "Mirası kim daha iyi bilir? Allah mı, başkaları mı?" "Elbette Allah," diyecektir. Ama babası öldüğü gün adam farklı hareket edecektir. En bilen dediği Allah'ın miras hukukunu terk edip filanların dediği gibi malını paylaşacaktır. Meselâ adama sorsak, "Kardeş, Allah bu kitabı bize okunsun, anlaşılsın ve ona göre bir hayat yaşansın diye mi gönderdi?" "El-bette diyecektir," adam. "Peki okumasam da, tanımadan

yaşasam da Allah bizden razı olmak zorunda mıdır?” “Hayır,” diyecek adam. Ama öyle bir hayat yaşayacak ki kitaptan habersiz. Kitaba yan çizecektir, ilgisiz davranacaktır kitaba. Bu nasıl bir iştir? Anlayan varsa söylesin, biz de bilelim. Demek ki sadece kabul ettim demek yetmemektedir. Yâni namazı kabul ediyorum diyenlerin namazcı oldukları söylenemeyecektir. İşte yalan sayma anlayabildiğimiz kadarıyla budur. İnkar et-mek değil de uygulamadan uzak kalmaktır yalan saymak. İşte böyle, âyet ne derse desin ben bildiğimi okurum diyenlere, âyetler doğrultusunda bir hayat yaşamayanlara deseniz ki:

47. “Onlara: “Allah’ın size verdiği rızıktan sarfe-din” denince inkâr edenler inananlara: “Allah dileseydi doyurabileceği bir kimseyi biz mi doyuralım? Doğrusu siz apaçık bir sapıklıktasınız” derler.”

Bu tür insanlara Allah’ın size ayırdığı, Allah’ın size verdiği şu rızklardan, şu nasiplerinizden siz de O’nun istediği, belirlediği fakirlere harcayın, bakın Allah size neler vermiş, Rabbiniz size ne fırsatlar tanımış. Bunları size veren Allah’tır, gelin o zaman sizler de Allah’ın si-ze verdiği mallardan, rızıklardan, hayatınızdan, gücünüzden, kuvvetinizden, bilginizden, zamanınızdan, imkânlarınızdan, gecenizden, gün-düzünüzden Allah yolunda ona muhtaç olanlara bir şeyler verin, bir şeyler harcayın, gören gözün varsa haydi bunu sana veren Allah yolunda kullan, elin mi var tutan, ayağın mı var yürüyen, kulağın mı var duyan, kalbin mi var hisseden, aklın mı var anlayan, kavrayan, haydi onu sana verenin istediği yerde kullan, ilmin mi var bildiğin, haydi onu veren yolunda kullan, onu birilerine ulaştır denildiği zaman denildiği zaman..

Yâni para, mal, mülk, ilim, sıhhat gibi genel olarak Allah’ın sana sunduğu tüm imkânları Allah yolunda infak et dendiği zaman, kâfirler, hakkı örtenler, fıtratlarını örtenler, Allah’ın hakkını, Allah’ın âyetlerini örtbas edenler derler ki, “Ne yâni bize veren Allah ta onlara ver-meyen kim? Bize bolca veren Allah isteseydi onlara da verirdi. Bizi zenginleştiren Allah dileseydi onları da zenginleştirirdi Ne yâni onlara Allah vermemişken bize ne oluyor? Allah’ın doyurmadıklarını biz mi doyuracağız? Allah’ın vermediklerine biz mi vereceğiz? Biz Allah’tan daha mı zenginiz? Allah’tan daha mı merhametliyiz? Yoksa Allah âdil değil de, biz mi âdiliz,” derler. “Şuna bakın hele! Allah bizden infak is-tiyor, Allah bizden fakirlere harcama istiyor, olacak şey midir bu? Yâni Allah’ın doyurmaya güç yetirdiği halde doyurmadıklarını biz mi doyuracağız,” derler. “Biz Allah’tan daha dengeli mi davranacağız,” diyerek kendilerini infaka dâvet eden mü’minlere, “siz başka değil, apaçık bir sapıklık içindesiniz,” diyorlar.

İşte bu, kâfir mantığıdır. Malın mülkün Allah’a ait oluşunu ret biçiminde bir kâfir mantığı. Aynen bunun gibi, “Allah’ın öldürdüğü yen-miyor da bizim öldürdüğümüz, bizim kestiklerimiz mi yenecek?” demişlerdi başka bir yerde. Hani vadesiyle ölen hayvan yenmiyor da bi-zim kestiklerimiz

yeniyor ya. “Allah’ın öldürdükleri yenmiyor, bizim öl-dürdüklerimiz yeniyor, olacak şey mi bu,” diyorlardı. Kâfir mantığı, bu-rada da öyle. Sanki Allah’ın öldürdüğü ayrı, bizim öldürdüğümüz ayrıymış gibi. Sanki bizim öldürdüklerimiz de Allah’ın öldürdüğü değilmiş gibi. Sanki rızık kendilerininmiş, sanki ellerindeki mal kendilerininmiş, Allah’ınki ayrı kendilerinin ki ayrıymış gibi. Sanki kendi malları kendilerinin de, Allah’ın ayrıca malı varmış gibi. Veya sanki Allah’ınkilerle kendilerinin ki farklı. Sanki kendi ellerindekiler, ceplerindekiler Allah’ın değil. Halbuki bizimkiler de Allah’ın, Allah’ınkiler de Allah’ın. Bunu an-layamayan, Allah’ı mülkün sahibi bilmeyen, kendilerini mülkün sahibi bilen bu alçaklar zırnık bile veremiyorlar.

“Allah’ın doyurmadıklarını, doyurmayı murad etmediklerini biz mi doyuracağız,” derler. Kendi mallarını Allah’ınkilerden ayırmaya ça-lışırlar. Halbuki kendilerine gelenler de, kendilerine rızık olarak ayrılanlar da bu insanlardan, bu garibanları sömürmelerinden, sömürü düzenlerinden gelmektedir. Bakın ki bu kâfirler, bu âyetleri örtenler bu paraları nerelerden kazanıyorlar? O garibanların alın terleri, vergileri, onların değil mi bunlar? Halka, çalıştırdıklarına keyiflerine göre ücret biçiyorlar, keyiflerine göre hak veriyorlar, onların kanlarını, iliklerini emiyorlar, imkânlarını sömürüyorlar, şiştikçe şişiyorlar, ondan sonra da dönüp diyorlar ki, “Allah’ın doyurmadıklarını biz mi doyuracağız?” Biz de onlara, “ey zalimler, sizler bu insanları sömürerek doymuyor musunuz? Onların haklarını kendilerine verin,” diyeceğiz.

“Evet, onlara vermeyen de, size veren de Allah’tır. Ama size verdiklerinin, sizin aracılığınızla onlara verilmesini emreden de Allah’tır. Sizi onlarla, onları da sizlerle imtihan ediyor Allah,” diyeceğiz. Her konuda yetki sahibi Allah’tır. Şuna yenir buna yenmez demek bi-zim yetkimizde değil ki. Vadesiyle ölene yenmez, sizin kestiğiniz yenir diyen de Allah’tır, diyeceğiz.

Bir Müslümanın malına ilişkin görevleri vardır. Kitabımız Müs-lümanın malına ve sahip olduğu her şeyine ilişkin görevlerini anlatırken zekat, sadaka ve infak kelimelerini kullanır. Zekat, sadakayla eş anlamlıdır. Sadaka zekattır. Zekat kelimesi, bu sadakanın icrâsıyla or-taya çıkan sonuçtur. Hem kişinin mala bakışının temizlenmesi, nefsinin tezkiyesi, nefsinin cimrilikten arınması, hem toplumun o kişinin malına bakışının temizlenmesi, hem de sadakası verilen malın temizlenmesi demektir. Sadaka da, “tasdik” kökünden gelir. Yâni kişinin malına ve sahip olduklarına Allah’ın karışması, imanının tasdiki, sadâkati ve eyleme dönüşmesi anlamınadır. Kişinin malla ilişkisine, malı nereden kazanıp nerelerde harcayacağına Allah’ın tam yetkili oluşuna imandır. Öyleyse kitabımız tarafından zamanı ve miktarı belirlenmiş toplumsal bir fârizadır zekat ve sadaka.

Bir de infak vardır. İnfak, kişinin sahip olduklarında Allah'ın belli bir hakkıdır ki, bunun zamanı ve miktarı belirtilmemiştir. Kişinin iman gücüne ve samimiyetine bırakılmıştır. Tamamını da verebilir, yarısını da verebilir, bugün de, yarın da verebilir. Bir hurması vardır yarısını verir, bir çuvalı vardır bir kısmını verir.

48."Doğru sözlü iseniz bildirin bu vaad ne zamandır?" derler."

İnkârlarının şımarıklığıyla derler ki, "biz ölecekmişiz, bu hayat bitecekmiş, sonra tekrar dirilecekmişiz, sonra hesap kitap başlayacakmış, bu Allah'ın mutlak sûrette gerçekleşecek vaadiymiş. Siz bunları bizim külahımıza anlatın. Eğer sâdıksanız, eğer bu sözlerinizi eyleme döküp ispata hazırsanız, eğer ciddiyseniz, sözünüzün eriyseniz, söyleyin bakalım, ne zamanmış bu vaadedilenler? Hani ne zaman bu tehdit? Ne zaman kıyamet? Ne zaman tekrar diriliş? Ne zaman mahşer? Ne zaman hesap kitap? Ne zaman cennet, cehennem?" diyerek hem Allah'ın vaadini yargılamaya, hem Allah'ın sözcüsü olan peygamberlerini, hem de Müslümanlarla alay etmeye, dalga geçmeye çalışıyorlar. "Söylesene ey peygamber, şu senin bizi kendisiyle uyardığın vaad ne zaman? Hani yıllar geçtiği halde o sözünü ettiğin va-ad'den ses yok. Hani nerde o? Olmaz böyle şey. Hikâye bu dedikleriniz. Kesinlikle böyle bir azap yoktur. Kesinlikle bize bir son gelmeyecek. Kesinlikle öldükten sonra tekrar dirilme olmayacak," diyorlar. "Masal bunlar," diyorlar.

Rabbimizin bu ifadelerinden anlıyoruz ki, aslında bu adamların içlerini bir şeyler yiyip bitiriyor. Yâni içlerindekilerden ötürü bu adamlar bunu peşinen kabule yanaşmayacaklar. Aslında fıtratları sürekli kendilerini Allah'a imana çağırdığı halde, kalpleri Allah'a ve Allah'ın va-adlerine teslimiyet konusunda kendilerini sıkıştırdığı halde, etraflarındaki tüm Allah âyetleri onları buna sevk ettiği halde, tüm bu âyetleri görmezden, duymazdan geliyor, vicdanlarının sesini bastırmaya çalışıyorlar ve "iyi de ne zaman?" diyorlar. Allah da diyor ki bakın:

49, 50. "Çekişip dururlarken kendilerini yakalayacak bir tek çığlık beklerler. O zaman, artık ne vasiyet edebilirler, ne de ailelerine dönebilirler."

Kıyameti mi soruyor bu adamlar? Kıyametin zamanını mı soruşturuyorlar? Kaç gün sonra? Kaç ay sonra kopacak mı diyorlar? Sorsunlar bakalım, onlar başka bir şey değil, sadece bir tek ses, bir tek sayha bekliyorlar. Bir titreşim, bir anons, bir komut veya bir melek sesi, ya da Allah'tan bir sarsma bekliyorlar. Bir nefes bekliyor onlar. Bir nefesle işleri bitirilecek onların. Hem de onlar çekişip dururlarken. Hasımlaşırlarken, birdenbire başlarında patlayıverecek.

Evet, tartışıp dururlarken. Mallarıyla, mülkleriyle bir tekâsür hayatı yaşarlarken, aman malım çok olsun, aman markım, dolarım çok olsun, aman makamım, mansıbım, aman alkışım, şöhretim çok olsun diye dalaşıp

dururlarken veya elbiselerinin rengini, desenini, arabalarının boyasını, evlerinin tefrişini tartışıp dururlarken birden bire geliverecek o ses, o sayha. O son nefes dediğimiz şey her şeyi bitir-miyor mu? O mutlaka bir gün gelecektir. Ya ölümle ya da kıyametle. Bu sayha -Allah en iyisini bilir- birinci surdur. Allah Resûlü'nün bir ha-dislerinde beyan buyurduğuna göre, insanlar hayvanlarına su verirlerken veremeden, yemeği ağızlarına götürürlerken götüremeden, ko-nuşurlarken sözleri boğazlarında düğümlenerek, yarıda kesilerek geliverecek. Özel bir zamanı yoktur onun.

Evet o demde ne bir kimseye bir tavsiyede bulunmaya, ne bir telefon açmaya, ne varislerine vasiyete, ne de ailelerine dönmeye güç yetirebilirler. Her şey, her şey bitmiştir. Artık birbirlerine, çevresindekilere, çocuklarına, kendilerini dinleyenlere aman büyük düşünün, aman büyük oynayın, aman ticarete atılın, aman şunları şunları ele geçirin, aman şu şu makamları kapın deme imkânları, insanlara bir şeyler tavsiye etme adına lakırdılarda bulunma imkânları kalmamıştır. Artık ağızlarını gere gere yaptıkları konuşmaları, lüzumsuz emir dağıtmaları, tartışmaları bitmiştir. Ehillerine, yerlerine, yurtlarına da dönemezler. Kendi evlerine, kendi adamlarının yanına, dükkanlarına, bürolarına da dönme imkânları kalmamıştır artık. İşte görüyoruz camideyken ölüverenleri. Yolda, belde kalıverenler. Dur ehlime dönecektim, evime varacaktım diyebiliyorlar mı? Musallâ taşına konduktan sonra geri dönemiyorlar, kabre konduktan sonra geri gelemiyorlar.

51, 52. "Sûra üflenince, kabirlerinden Rabblerine koşarak çıkarlar. "Vay halimize! Yattığımız yerden bizi kim kaldırdı?" derler. Onlara: "İşte Rahmân olan Allah'ın vaad ettiği budur, peygamberler doğru söylemişlerdi" denir."

Artık sûra tekrar üfürülmüştür. Kıyam sûru. İnsanların öldükten sonra kalkış anonsu. Sûra üfürüldü ve insanlar diriliş vaad olundukları bir âlemin diriliş anonsunu, vaad olundukları bir âleme kalkış çağrısını almışlardır. Bir de bakarsın ki hepsi kabirlerinden kalkmış Rabblerine doğru akın akın gidiyorlar. İnsanları yerlerinden, kabirlerinden kaldıran bir sûr. Bu sûr'u duyunca tüm insanlar kalkacaklar ve Rabblerine doğru gidecekler. Burada ciddi ciddi düşünmek zorundayız. Kime gidiyoruz? Kimin huzuruna gidiyoruz? Kime hesap ödeyeceğiz? Kime karşı sorumluyuz ve kimlere kulluk ediyoruz? Bunu çok iyi düşünmek ve ona göre hareket etmek zorundayız. Bakın kâfirler diyecekler ki:

Şaşkınlar, dünyada şaşkınlıklarından ne yaptığını bilmeyenler diyorlar ki, diyecekler ki, "eyvah bize! Vah bize! Vay başımıza gelenlere! Bizi kim kaldırdı kabirlerimizden? Bizi kim uyandırdı bu uykularımızdan? Kim kaçırdı rahatlarımızı? Şöyle ne güzel rahatımız yerindeydi. Unutulup gitmiştik, sümenaltı edilmiştik. Ne oldu? Kim deşeleyip çıkardı bizi? Yuh olsun, bizi kim kaldırdı böyle? Bize bu ruhumuzu kim verdi böyle? Bizi bu yattığımız yerlerden başka yerlere kim sevk ediyor? Nereye gidiyoruz? Başımıza neler gelecek? Bizi neler bek-liyor," diyecekler.

Allah en iyisini bilir, bunu söyleyen kâfirdir. İnkâr ettiği, reddettiği, gelmez dediği, olmaz dediği bir gerçekle yüz yüze gelince, kâfir, hayretinden, dehşetinden böyle diyecek. Evet ölümünden sonra diriltilirken kâfirlerin ilk söyleyeceği söz işte budur. Onlar böyle hayret ve dehşet içinde feryat ederlerken, beri tarafta mü'minler de, bu durumla karşı karşıya geleceklerini bilen, zaten buna iman edip bekleyen mü'minler de diyecekler ki, "işte Rahmân olan Allah'ın vaad ettiği budur, peygamberler de doğru söylemişlerdi," derler. "Rahmân olan Allah böyle vaad etmemiş miydi? Rahmân olan Allah rahmeti gereği bunu daha önce size dememiş miydi? Bugün olacaklar henüz daha olmadan olmuş gibi sizi bununla uyarmamış mıydı? Rahmân'ın bu vaadinden haberiniz yok muydu sizin? Sadık olan Allah'ın elçilerinin haber verdikleri gün işte bu gündür diyecekler. Meğer peygamberler sadıkmış, meğer onlar tasdik edilesi şeyler söylüyorlarmış. Meğer onlar sözünün eri kimselermiş. İşte dedikleri bir bir karşımıza çıkmadı mı?" diyecekler.

Yâni âyetin birinci bölümü kâfirlere, ikinci bölümü de mü'min-lere aittir. Diriltildikleri anda kâfirler eyvah diyecekler, gerçeği anlayacaklar ama ne anlamı var ki bu anlamanın? Geçmiş olsun. Gelin bunu bu günden anlayalım. İşte mü'minler de bu Rahmân'ın vaad ettiği ve peygamberlerin sadâkatle tasdik ettikleri gündür diyecekler.

Aman burada şuna dikkat edelim. Bu söz bize söylenmesin. Bu sözün söylendiği kimselerden olmayalım ve eğer yakınlarımızda, etrafımızda bu tür gafil insanlar varsa mutlaka onları uyaralım. "Öldükten sonra mutlak bir diriliş ve hesaba çekiliş var. Gelin ne olur ya-rın eyvah demeden bu günden buna göre bir hayat yaşayın," diyelim.

Elbette bir insan Allah'ın âyetlerini örter, Allah'ın kitabını örtbas eder, peygamberin sözlerini duymazdan gelerek bir hayat yaşarsa, bu hadise, bu diriliş gerçeği sanki hiç duymadığı, bilmediği, tanımadığı bir hadise gibi gelecek. Ve tabiatıyla şaşkınlığı düşecektir. Ama bunu bilen birisi için çok normal bir hadisedir. Mü'min bunu önceden biliyor, inanıyor, bekliyor ve hazırlık yapıyorsa, ona hiç de şaşkınlık vermeyecektir. İşte bilenler de, mü'minler de böyle diyecekler. "Bu, Rahmân'ın bize vaad ettiği gündür. Biz bunu biliyor, bekliyorduk. Tüm hayatımızı bu günün hesabıyla yaşıyorduk. Gördünüz mü Allah'ın elçileri ne kadar doğru söylemişler?" diyecekler.

Yarın bu mutlaka gerçekleşecektir. Rabbimiz bize olan merhametinin gereği olarak yarın olacak bir gerçeği bugünden, sanki şu anda olmuş gibi, oluyormuş gibi bize anlatıyor, haber veriyor. Ama ne yazık ki insanlar bunun hesabını yapmıyorlar. Bunu gündemlerine almıyorlar. Dirilişi, hesabı, kitabı unutarak bir hayat yaşıyorlar. Lâkin bir gün bu acı gerçekle karşı karşıya geldikleri zaman hiç de hoşlanmayacaklar. Çünkü

bugün cezanın verileceği bir gündür. Bugün iyilerin iyiliklerinin karşılığı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akacakları, dolacakları bir gündür.

53, 54. "Tek bir çığlık kopar, hepsi, hemen huzurumuza getirilmiş olur. Artık bugün kimseye hiçbir haksızlıkta bulunulmaz. İşlediklerinizden başkasıyla karşılık görmezsiniz."

Evet o sadece bir tek sayhadır. Bütün bunlar sadece bir sese, bir tek kalk borusuna bağlıdır. Bir haykırma, bir anons, tek bir sarsıntı. Dirilin! Kalkın haydin bakalım! denecek o kadar. Bir de bakmışsın ki, hepiniz dirilmiş ve Allah'ın huzurundasınız. Üfürülecek bir sûr'un akabinde bir de bakmışsınız ki herkes Allah huzurundadır. Kimsenin bundan kaçıp kurtulması mümkün değildir. "Beni yakın, külümü rüzgarlı bir günde havaya savurun. Benim cesedimi denize atıp balıklara yem edin. Benim cesedimi çok derin gömün. Benim mezarım üstüne tonlarla mermerler yığın ki ben diriliş gününde kalkmayayım," demenin hiç bir anlamı yoktur. Bir sayha sonrasında bir de bakmışlar ki herkes Allah'ın huzurundadır. İsteyen de, istemeyen de. Asılmaya giden de, sevgiliyle buluşmaya koşan da. Allah isteyince O'nun huzurunda olmamaya imkân var mı?

O gün hiç kimseye haksızlık edilmeyecektir. Hiç kimseye hiçbir konuda zulmedilmeyecektir. Ne yapmadıklarını yaptı şeklinde, ne de yaptıklarını yapmamış şeklinde kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir. Ne amellerin zâyi edilmesi, ne işlemediklerinden ötürü ceza verilmek şeklinde, ne birilerinin suçunu bir başkasına yüklemek, ne de birileri sebebiyle birilerine zulmetmek şeklinde kimseye zerre kadar haksızlık yapmaz Allah. Herkesin imanı, ameli neyse, nasıl bir hayat yaşamışsa, iyi ya da kötü, zerre kadar da olsa kim ne yapmışsa onu mutlak sûrette değerlendirmeye tabi tutar Allah. Üstelik kötülüklere bire bir ceza verilirken, iyiliklerin karşılığı en az on misli ve hattâ daha da artırılacaktır. Herkesin hakkı neyse? Yaşadığı hayatın, yaptığı amellerin neticesi neyi gerektiriyorsa o verilecektir. Ya da o gün insanlar bizzat kendi yaptıklarının karşılığını göreceklerdir.

Rabbimiz kimseye zulmetmez. Rabbimiz kullarına zulmetmeden yana değildir. Bunu bir de bunu şöyle anlıyoruz. Rabbimiz âyetlerini böyle açık açık anlatmadan kimseyi sorumlu tutmaz. Uyarmadan kimseye azap etmez. Ama insanlar kendi hür iradeleriyle zulmü isti-yorlarsa, insanlar zalim oluyorlarsa, olmamaları gereken yerde, bulunmamaları gereken yerde Allah'a kulluk ortamından çıkarak, kendi kendilerine zulmetmeye başlarlarsa, insanlar Allah'ın âyetlerine karşı böyle kör ve sağır davranarak zulmetmeye başlar, zulmü hakkederlerse, o zaman Allah da onların bu zulümlerini onaylayıverir. Kâfirlerin bu durumuna karşılık:

55, 56. "Doğrusu bugün, cennetlikler eğlenceyle meşguldürler. Onlar ve eşleri gölgeliklerde, tahtlar üzerine yaslanmışlardır."

Haberiniz olsun ki o gün dünyada yaşadıkları Müslümanca bir hayatın, işledikleri salih amellerin karşılığı olarak cenneti kazananlar, cennete sahip olanlar, cennetin sohbetçileri hoş bir meşgale, zevkli bir meşguliyet içindedirler. Nîmetlerle meşguldürler onlar orada. Karı-koca birlikteliğiyle meşguldürler. Dünyada Allah'a kullukla geçen bir hayatın sonu işte budur. Allah'a kulluk kavgasının sonu sadece zevktir. Her nîmet zevk verir onlara, her şey hayır verir. İçinde bulundukları ebedî ve sermedi nîmetlerle sarmaş dolaş olarak başkalarıyla, başka şeylerle uğraşacak zamanları da yoktur, halleri de yoktur. Sevinecekler, coşacaklar, hak ettiklerini bulmanın neşesini yaşayacaklar. Ne yaparlarsa huzur, ne ederlerse rahat ve sükûn bulacaklar.

Nîmet, nîmet, nîmet... Irmakların kenarında, ağaçların altında bâkirelerle meşgullerdir onlar. Allah'ın ağırlaması içindedir onlar. Onlar ve eşleri koltuklar üzerinde, ağaçların gölgeleri altında zevk ve sefâ içindedirler. Buradaki "Eriyke" gelin odası, gerdek odasında gönül eğlendirmektedirler, demektir. Koltuklar üzerinde hoş sohbetler yapmaktadırlar. Hani bazı yerlerde buraya ailesiz girilmez gibi yazılar yazar ya. Evlenmeyenler, ailesiz yaşamadan yana olanlar, aileleri ve-fat ettikten sonra bir daha evlenmeyi düşünmeyenler, ölüp giderken ailesiz gidenler o koltuk bölümüne alınmama endişesini duymalıdırlar. Çünkü orada hanımlarla, eşlerle birlik olmaktan söz ediliyor.

"Bu âyet nedeniyle ölümüme bir gün kaldığını bilsem, bir saat zamanım kaldığını bilsem evlenme imkânımı değerlendirirdim," diyen sahâbenin niyeti, endişesi de herhalde buydu. Zaten fıtratı bozulmayan bir insanın evliliğe yan bakması düşünülemez. Bir de bu âyetlerde eşlerin birbirlerini cennete götürmenin kavgasını vermek zorunda oldukları da hatırlatılmaktadır. Rabbenâ duasında da ısrarla bu öğütlenir.

Cennet güzel, cennet nîmetleri güzel, cennet ağırlaması güzel, cennetlikler güzel. Haydi gidelim görelim de, güzelse onun için bir hayat yaşayalım demeye imkânımız yoktur. Gerçi bizim adımıza görüp anlatanlar yok değil cenneti. Adem atamız gördü, Rasulullah Efendimiz gördü ve bize anlatmaktadırlar. Öyleyse gelin görenlerin gö-rüşüne, Allah'ın anlatışına tabi olalım da, bizi oraya götürecek bir hayatın peşine düşelim inşallah. Ne varmış başka orada? Bakın bir nîmet görüntüsü daha:

57, 58. "Orada meyveler ve her istedikleri onlarındır. Merhametli olan Rab katından onlara selâm vardır."

Orada onlar için her çeşit meyveler sunulacaktır. Canlarının istediği, akıllarına gelen, düşünebildikleri yiyecek ve içecekler verilecektir. Ve onlar

için orada iddia ettikleri, dâvâsını güttükleri her şey vardır. Dünyada dâvâ edindikleri, dâvâsını güttükleri her şey vardır cennette onlar için.

Neyi dâvâ ediniyorsunuz? Dâvânız ne? Neyin dâvâsını güdüyorsunuz? Dâvânız, iddianız Müslümanlık mı? Bu dünyada Müslümanca bir hayatı yaşamanın, Müslümanca bir hayatı gerçekleştirmenin kavgasını mı veriyorsunuz? Derdiniz, dâvânız bu mu? Müslüman kardeşleriniz arasında hiçbir sıkıntının olmamasını mı dert ediniyorsunuz? Müslümanların yüzünü güldürmeyi mi dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın onlarla beraber olacaksınız. Peygamberi tanımanın, peygamberin sünnetini öğrenmenin, peygamberi hayatta örnek bilip onun izini takip etmenin, yarın cennette peygamberle, peygamberlerle beraber olmanın dâvâsını mı güdüyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın cennette onlarla beraber olacaksınız. Ailenizin, çoluk çocuğunuzun, komşularınızın, akrabalarınızın, çevrenizdeki Allah kullarının cennete gitmesi için mi çırpınıyorsunuz? Onların cehenneme gidişlerinin önüne barikatlar koymayı mı dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki, yarın cennette onlarla beraber olacaksınız. Dünyada namaz kılarak, namazla Allah huzuruna çıkmayı, Allah''la konuşmayı, Allah'la beraber olmayı mı dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki, yarın Rabbinizle beraber olacaksınız.

O size ayın on dördü gibi veçhini gösterecek, sizinle konuşacaktır. Dünyada Rabbinizi hoşnut etmenin dâvâsını mı güdüyordunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın Rabbiniz sizden hoşnut olacak ve sizi nîmetleriyle hoşnut edecektir. Nîmetleriyle her tarafınızı kuşatacaktır. Dünyada hangi dâvâyı güdüyorsanız, iddianız neyse orada onu bulacaksınız. Tüm iddialarınızın orada gerçekleştiğini göreceksiniz.

Orada istenen, arzu edilen her şey var. Ama orada nelerin isteneceğini de bize Rabbimiz beyan buyuracak. Orada neleri isteyeceğimiz konusunda bir yapımız, bir fıtratımız olacaktır. Teyp, televizyon, şarkıcılar, türkücüler, oyuncular olmayacak elbette. Oranın rahatı ve huzuru adına, orada fıtraten arzu edilip istenme adına her şey vardır. Tabii, dünyada sadece numûne tatlar tattırılmıştır bize. Cennette daha başka, burada bilmediğimiz, tanımadığımız neler var istenecek bilmiyoruz. Ancak orada fıtratımızın isteyeceği, gözümüzün göreceği her şey vardır.

Bütün bunların üzerinde kendilerine böyle mükemmel bir cennet ve nîmet hayatını hazırlayan Rabbleri onlara "selâm" diyecektir. Rabbimiz bizzat cennette cennetin sohbetçilerini selâmlayacaktır. Ne büyük bir devlet ya Rabbi. Cennette Rabbimiz bizi selâmlayacak, bize selâm verecek, bize selâmet, esenlik dileyecek. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ve lillah'il hamd! Bundan daha büyük bir saadet olur mu?

Bizzat Rabbimizin sesini, sözünü duyacağız. Orada Rabbi-mizin sözünü bizzat kendisinden duyup dinleyeceğiz. Bu elbette hiç bir şeye değişilmez bir nîmettir. Sözlü olarak Allah'ın selâmına şahit olmak. Dünya planında büyük kabul edilen birisi bir eve, bir dükkana, bir mekâna uğradığı zaman insanlar orasını yüceltirler değil mi? Filan burada bir kahve içmişti, falan burada oturmuştu diye.

Elbette burada Allah sözlerini duymaktan, dinlemekten zevk alanların hakkıdır bu. Dünyada Allah sözüyle birlikte olmayanlar, Allah kitabıyla, Allah elçisiyle ilgilenmeyenler, orada da Rahîm olan, Rahmân olan Allah'ın selâmından mahrum kalacaktır. Selâm, teslimiyetin, dirliğin, selâmetin ifadesidir. Sanki bu selâmıyla buyuracak ki Rabbi-miz, "ey kullarım, sizler şu anda Benim huzurumdasınız. Artık her şey bitti. Şu anda güven ve selâmet ortamındasınız. Size kötülük yapanlar, Müslümanlığınızdan ötürü düşmanlık yapanlar bitti. Dosyalanmalarınız, takibe alınmalarınız, soruşturulmalarınız, gamlarınız, kasvetleriniz, çileleriniz bitti. Âcizliğiniz, hastalanmalarınız, aç kalmalarınız, sıkıntılarınız her şey her şey bitti. Artık selâm ve selâmet üzeresiniz." Yine şöyle diyecek:

59,61. "Allah şöyle buyurur: "Ey suçlular! Bugün mü'minlerden ayrılın. Ey insanoğulları! Ben size, şeytana tapmayın, o sizin için apaçık bir düşmandır, Bana kulluk edin, bu doğru yoldur, diye bildirmedim mi?"

"Siz ey suçlular, ey günâhkârlar siz bugün şöyle şu tarafa ayrılın bakalım. Size cennet yok, size rahmet yok. Siz şöyle geçin bakalım. Siz ayrılın şu tarafa, size cennet yok. Cennet sizin değildir. O mü'minlerindir denecek. Zaten dünyada siz kendinizi ayırıyordunuz mü'minlerden. Kendinizi seçmeye çalışıyordunuz. Seçkin kimseler ol-duğunuzu iddia ediyordunuz. Müslümanlara karşı böbürleniyor, kendilerinizi hacet kapısı olarak lanse ediyordunuz. Şimdi de ayrılın bakalım ey mücrimler, ey günâhkârlar, ey sınır tanımazlar, ey Allah sınırlarını delenler, çiğneyenler!" denecek.

Demek ki birileri kendilerinin de cennete gidebilecekleri ümidiyle o tarafa doğru yollanacaklar, yöneleceklermiş de, Rabbimiz öyle buyuracak ve tüm var olan ümitleri kursaklarında kalıverecek Allah korusun. Allah bizi onlardan etmesin inşallah. Ama biz hep bunu düşünelim ve korkalım: Ya yarın ben de onlardan olursam? Ya yarın ba-na da aynısı denirse, diye hep bir korku içinde olalım. "Cennet önünde ümitlerinin yitirilişiyle kahrolanlardan eyleme bizi ya Rabbi!" diye sürekli dua edelim. Sonra yine denilecek ki:

Ey Ademoğulları, ben sizinle bir anlaşma yapmamış mıydım? Bu hitabı duyunca kim kulak kabartıyor? Kim kendini Ademoğlu kabul edip bu hitabın muhatabı sayıyorsa, işte ona hitap ediyor Rabbimiz. Allah sizinle bir anlaşma yapmadı mı? Hangi konuda? Sakın ha, şeytana kul-köle olmayacaksınız. Çünkü o size apaçık bir düşmandır. Sadece beni dinleyecek, sadece bana kul köle olacaksınız. Daha ön-ce duymadınız mı bunu? Önceden işitmediniz mi bu ahitleşmeyi, anlaşmayı? Daha önce duymadık diyorsanız şimdi de mi duymadınız? İster hatırlayın, ister hatırlamayın Allah öyle diyorsa öyledir. İşte şimdi arz ediyor Rabbimiz bu antlaşmayı.

Peki, konu neymiş? Maddeleri, şartları neymiş bu anlaşmanın? Şeytana kulluk etmeyeceksiniz, sadece Bana kul-köle olacaksınız. Çünkü o şeytan sizin için apaçık bir düşmandır. İşte bu tevhid yo-ludur, sırat-ı müstakîmdir. İşte bu seni dosdoğru cennete ulaştıracak bir yoldur. Haydi var mısın? İster misin? Razı mısın? Al sana bir anlaşma. Eğer dünyada bu yola girer, bu yolda yürürseniz, bu yol sizi dosdoğru cennete götürecektir.

Anlıyoruz ki bu ahit, insanlığın Hz. Adem’le başlayan ilk döneminden beri Allah’ın kendilerine göndermiş olduğu İlâhî risaletlerle kendilerinden aldığı bir ahittir. Her bir zaman dilimi içinde kitaplar ve peygamberler göndererek Rabbimizin her bir dönem insanından aldığı ahittir bu ahit. İşte Kur’an burada bize onu bildiriyor.

Peki ne zaman yaptı bizimle bu anlaşmayı? Peygamber gönderince yaptı, Kitabını indirince yaptı. Bize akıl, fikir, ferâset verince yaptı. Bizi bunu anlayabilecek fıtratta yaratınca yaptı, Peygamberin sesini duyurunca yaptı. Ya da bizi diniyle karşı karşıya getirince yaptı. Öyle değil mi? Dinle insanlar karşı karşıya gelince, Peygamberle karşı karşıya gelince veya âkil-bâliğ olunca, bu anlaşmaya sadık kalacağız diye kimileri kabul etti, kimileri de reddetti. Mü’minim diyenler, Müslümanım diyenler bu anlaşmayı kabul ettiler. Değilim diyenler de bu anlaşmayı reddettiler.

Bakın burada şeytana ibadetten söz ediliyor. Rabbimiz diyor ki, “ey kullarım! Ben size şeytana ibadet etmeyin dememiş miydim?” Peki acaba şeytana nasıl ibadet edilir? Biz biliyoruz ki yeryüzünde hiç kimse şeytana ibadet etmez. Bütün insanlar fıtraten ondan nefret ederler. Ama anlıyoruz ki burada kastedilen ibadet, tapınma, çok açıktır ki ona itaat demektir. Şeytana itaat etmek, onun sözünü dinlemek, fısıltılarına, vesveselerine kulak vermek, adımlarına uymak, istekleri doğrultusunda gitmek, istediği şekilde hareket etmek ve gösterdiği yoldan gitmek demektir.

Şeytana kulluk onun karşısında ona namaz kılmak, secde etmek değildir. Abdu’ş-şeytan olmak, şeytanın arzuları istikâmetinde hareket

etmek demektir. Şeytanı velî kabul etmek, hayatta söz sahibi bilmektir. Tabii, şeytan sadece cinlerden olan şeytan değildir, insanların da şeytanları vardır. Şeytanlık bir vasıftır, bir özelliktir ve bunu kim yaparsa işte o şeytandır. Sanki Rabbimiz bu âyetiyle, "Benden başka kime kul köle olmuşsanız onların tamamı şeytandır," diyor.

Eğer bir kimse Allah'tan başkalarını tanrılaştırır, Allah'tan başkalarını tanrı makamında görürse ona kulluk yapıyor demektir. Allah'tan başkalarını Allah makamına yükseltmek, onlara Allah'ın vermediği hakkı vererek onları tanrılaştırmak, onlara kulluk demektir. Bunu yapanlar da, kendilerine bu tür şeylerin yapılmasına izin verenler de zalim tâğutlardır. Meselâ, her kim ki babasını çok seviyor, onu tanrı makamında görüyor, Allah'ın arzularına ters düşen arzularını gerçekleştirme yoluna gidiyorsa, o kişi ona kulluk ediyor demektir.

Her kim ki karısını, anasını, hocasını, şeyhini, liderini çok seviyor, onları tanrı makamında görüyor, onların her arzusunu yerine getirmeden yana bir tavır sergiliyorsa, onlara kulluk ediyor demektir. Öy-leyse sadece Allah'ı dinleyecek, sadece Allah'a itaat edecek, sadece Allah'ı razı etmeye çalışacak, sadece Allah'ın gösterdiği yolda gideceğiz. Hayatı Allah'a göre değerlendirip Allah'ın istediği biçimde yaşa-mayacağız. Abdullah olacağız, abdu'ş-şeytan olmayacağız.

Çünkü kesinlikle bileceğiz ki, şeytan bizim için apaçık bir düşmandır. Şeytan, bizi Allah'a kulluktan koparıp kendi cehennemine dâ-vet eden bir düşmandır. Bu büyük düşmanı ve onun oyunlarını, taktiklerini, düşmanlıklarını Rabbimizin kitabıyla tanıyacak, bilecek ve onun vartalarına düşmemeye çalışacağız. Rabbimizin kitabıyla ortaya koyduğu sırat-ı müstakîme gireceğiz, ondan ve avenelerinden sürekli Rabbimize sığınacağız. Çünkü o yolun sapaklarında peygamberler ve şeytanlar bulunmaktadır. Meselâ cinsel sapak noktalarında Lût (a.s), dünyayı kıbleleştirme sapağında Hûd (a.s), ekonomik sapağında Şu-ayb (a.s) ve diğer sapaklarda başka peygamberleri bulacak ve onlar mihmandarlığında bu yolu yürüyeceğiz. Bu yolda Allah var ve biz bu yolu Allah'a sorarak yürüyeceğiz. Tabi bu yolda şeytan da var, unutmayacağız. Şeytan ve tuzaklarıyla alâkalı kitabımızın başka âyetlerinde uzun uzun açıklamalarda bulunduğumuz için burada sözü uzatmayacağım. Sürekli, "ya Rabbi bizi sırat-ı müstakîminden ayırma," diye dua edeceğiz.

62. "Andolsun ki, o sizden nice nesilleri saptırmıştı, akl etmez miydiniz?"

Ama, hâl böyleyken, Ben sizinle böyle bir anlaşma yapmış, size sırat-ı müstakîmi göstermişken, sizi cennete götürecek yol bu iken ve o şeytan da size apaçık bir düşmanken, bu amansız düşmanınıza karşı sizi uyarmış ve sizden bu konuda ahit de almışken, yine de pek çoğunuz, pek çok cibilliyetler, pek çok nesiller o alçak şeytana uydu da, o, nicelerinin yollarını şaşırtıp dalâlete düşürdü, öyle mi? Ni-ce nesilleri hak yoldan, sırat-ı

müstakîmden çıkardı, saptırdı öyle mi? Ah size! Yazık size! Şeytan pek çoklarını yoldan ayırdı da onları ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemez bir vaziyette bıraktı.

"İdlal, dalâl" bu anlamlara gelmektedir. İdlal birinci olarak hak yoldan, sırat-ı müstakîmden ayrılmak, uzaklaşmak demektir. İkinci anlamıyla ne yapacağını, nereye gideceğini bilmez bir vaziyette kalmak demektir. Issız bir çölün ortasında yolunu kaybetmiş ve ne tarafa doğru gideceğini bilemeyen, şaşkınlık içinde kıvranan bir insanın durumuna dalâl denir. Hidâyet ise bundan farklıdır. Hidâyet, önünde bir tek yol bulunan, çıkış bulunan ve dosdoğru yolda ne yapacağını, ne tarafa doğru gideceğini, ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini bi-lerek yürüyen bir kimsenin durumudur.

Hidâyette olan kimsenin yolu bellidir. Sınırları bellidir, emirler belli, yasaklar belli, yapılması gerekenler belli, yapılmaması gerekenler belli, işaretler bellidir, hayır belli, şer bellidir. İşte şeytan insanı bu halden koparmak, sırat-ı müstakîmden, hidâyetten uzaklaştırmak ve dalâlete sürüklemek ister. Çünkü bir kişi sırat-ı müstakîmden ayrıldı mı, artık şeytan onun önüne binlerce yol çıkarır, karşısına binlerce al-ternatif çıkarır. Adam hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bi-lemez ve şaşkınlık içinde bocalar durur.

Hak birdir ama bâtıl pek çoktur. Allah'ın Resûlü bir defasında yere tek bir çizgi çizer ve "işte bu dosdoğru yoldur," buyurur. Sonra onun sağına soluna pek çok çizgiler çizer ve bunların da dalâlet yolları olduğunu söyler. Hidâyette olan, sırat-ı müstakîmde yürüyen kişi sükûnettedir, huzurludur. Çünkü yol tektir; ne yapacağını, ne yapmayacağını bilmektedir. Ötekisinin karşısında binlerce yol vardır ve bunların hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bilemediği için, şaşkınlık ve dalâlet içinde bocalar durur. Allah buyurur ki:

Akıllarınızı kullanmayacak mısınız? Hâlâ akıllanmayacak mısınız? Hâlâ akıl etmeyecek misiniz? Aklınız ermiyor mu sizin? Haydi öncekiler anlamadılar, anlamak istemediler. Şimdi onların haberlerini size ben anlatıyorum. Siz de mi anlamıyorsunuz bu gerçeği? Şeytan yoluna tâbi olanlardan hiç kimsenin kurtulmadığını görmüyor musunuz, akl etmiyor musunuz? Akılda bir bağlanma, bir bağlılık ifadesi vardır. "Hani deveni sağlam bağla ve Allah'a tevekkül et," buyuruyordu ya Allah'ın Resûlü. Deve bağlandığı zaman bağlanmış oluyor.

Öyleyse Rabbimiz istiyor ki, insan akl edecek, aklını kullanacak, aklını bağlayacak hidâyete. Hidâyete tabi olacak, hidâyet kaynağı olan kitabın âyetlerini anlamaya, kavramaya çalışacak, Allah'ın kendisine gönderdiği bu âyetlerin kendisine ne dediğini, ne istediğini anlamaya çalışacak ve bu âyetler istikâmetinde kendisini ıslah etmeye, düzeltmeye çalışacaktır.

Allah'ın kendisine verdiği aklını kullanmaya yanaşmayan kişi hem kendisine, hem de çevresine zulmediyor demektir. Zararlı oluyor demektir. Sormak lazım, bu akıllarımızı Allah'ın tek Rabb ve İlâh oluşunu, bizi cennete ulaştıracak tek yolun Allah yolu oluşunu anlamaya kullanmayacağız da nerede kullanacağız yahu? Bizi cehennemden kurtarmaya kullanmayacağız da, bu aklı ne zaman ve nerede kullanacağız? Ama unutmayalım ki, vahye teslim olmamış akıl, bu gerçeği anlayamayacaktır. Böylelerine şöyle denecek:

63, 64. "Bugün, inkârcılığınıza karşılık oraya girin. İşte bu, size söz verilen cehennemdir. Bugün, inkârcılığınıza karşılık oraya girin."

İşte küfürlerinize, zulümlerinize karşılık size vaad edilmiş cehennem. Haydi dünyada örtüp, örtbas edip gündemlerinize almadığınız o ateşe salının, yaslanın ona. Her bir dönem Allah elçilerinin ve onların yollarının yolcularının sizi sakındırdığı, sizi uyardığı cehennemle karşı karşıyasınız, haydi buyurun girin bakalım oraya. İnkâr et-mekte oluşunuzdan, hesaba katmayışınızdan dolayı haydi tadın bakalım o azabı. Kâfirliğinizin karşılığıdır o ateş. Kâfirlerin cezası cehennemdir. Çünkü onlar yeryüzünde her şeylerini bitirmişlerdir.

Halbuki dünyada kendilerine söylenmişti cehennem. Kitapları ve elçileri vasıtasıyla uyarmıştı Rabbimiz onları. Fıtratlarında da cennet ve cehennem bilgisi, ceza ve mükâfat bilinci vardı. Suç işleyen kimselerin mutlaka cezalandırılmaları gerektiğini, iyilik yapanların da mutlaka mükâfatlandırılmaları gerektiğini savunuyorlardı. Vicdanlarında iyilik ve kötülüğün dürtüsü vardı. Bir insanın, ister mü'min olsun, ister kâfir, işlediği bir suçtan, bir günâhtan dolayı kendisinin cezalandırılmayacağını umması, düşünmesi mümkün değildir. Bir kâfirin küfür, zulüm ve günâh içinde yaşadığı bir hayatın sonunda, kendisine ceza verilmeyeceğini düşünmesi, aslında gözlerini yumup hayatı gör-memesi, görmezden gelmesi demektir. Evet onlar cehenneme yu-varlanacaklar ve:

65. "İşte o gün ağızlarını mühürleriz, Bizimle elleri konuşur, ayakları da yaptıklarına şahitlik eder."

Bugün cehennemliklerin ağızları mühürlenir de işlediklerini, amellerini elleri anlatır, elleri sayıp döker, ayakları da şahitlik eder. Acaba niye elleri konuşur da ayakları şahitlik eder? İnsan yaptıklarının tamamını eliyle yapar. Hani işe el atmak filan deriz ya. Kazandıkları ve kaybettiklerinin tümü eliyle alâkalıdır. El insanın her işini ifade eder. Bir işi yaparken, bir ameli işlerken elbette öteki âzâlar da faaldir ama yapan eldir. Onun elleri tüm yapıp ettiklerine şahitlik yapacaktır. Ayaklarımız bizi taşıyor. Yaptığımız işleri yapacağımız mahallere, bulunduğumuz çeşitli konumlara, makamlara bizi ayaklarımız taşıyor. Yanlış işler yapanlara elleri konuşacak, benimle şunu şunu yaptı, şunu şunu işledi diye, ayaklar da buna şahitlik edecek.

Kitabımızın başka âyetlerinden öğrendiğimize göre insanın dilleri, kulakları, gözleri ve derileri de yaptıkları şeyler hakkında onların aleyhinde şahitlikte bulunacaklardır. “Ya Rabbi benimle filan zaman şunu yapmıştı, benimle bunu etmişti,” diyerek her şeyi ortaya dökecekler. Hattâ bir hadiste bu âzâların sahibinin onlara şöyle diyeceği beyan edilir: “Canınız cehenneme! Lânet olsun size! Ben sizi sa-vunuyordum! Ben sizin kurtuluşunuz için mücâdele veriyordum! Halbuki siz benim işimi zorlaştırdınız! Beni rezil rüsvâ ettiniz!” diyecek. Onlar da Fussilet sûresinin beyanıyla diyecekler ki: “İş bizim elimizde değildir. Bizi her şeyi konuşturan Allah konuşturuyor. Her şeyi konuşturan Allah bize konuşun, diyor. Her şeyi konuşturmaya güç yetiren bir Allah’ın bizi de konuşturmasında şaşılacak ne var ki? Allah konuşun diyor bize, biz de konuşuyoruz. Elbette bizim Rabbimiz O’dur ve biz O’na karşı sorumluyuz, sadece O’nu dinleriz,” diyecekler. Tabii şahitler bunlarla da sınırlı değildir. Rabbimizin beyanına göre amellerin üzerinde işlendiği arz şahitlik edecek, semâ şahitlik edecek, melekler, nebîler şahitlik edecekler. Hepsi de doğruyu söyleyecekler.

İşte bu âyete göre başkalarına da gerek kalmayacak gibi. Ağızlar mühürlenecek, siz durun, denecek. Siz susun, dünyada çok ko-nuştunuz. Tüm yazılanlar sizin konuşmalarınızdı, denilecek ve eller konuşacak, ayaklar şahitlik edecekler. Bu kadara ne gerek var mı, di-yorsunuz. Tamam aslında öyle de, sanki bakın Rabbimiz, “Ben zalim değilim, bunları siz yaptınız,” demek için yapıyor. Aldatmanın ve aldanmanın asla olmadığını ortaya koymak için böyle yapıyor. Herkesi ve her şeyi birbirinin şahidi yapıyor. Hattâ bir hadisin beyanıyla, yarın bir kişinin arkasından tanımadığı birisi yapışacak ve “sende hakkım var,” diyecektir. Berikisi, “ben seni tanımıyorum, bende ne hakkın ola-bilir?” deyince, ötekisi diyecekmiş ki, “senin gördüğün bir yerde ben günâh işliyordum da onun günâh olduğunu bilen sen beni uyarmamıştın.” Allah bizi korusun o günde. Bakın dahası var:

66. “Dilesek gözlerini kör ederdik de yol bulmağa çalışırlardı. Nasıl görebilirlerdi?”

Eğer biz isteseydik, onların gözlerini siliverir, gözlerini kapatıp büsbütün görmez hale getirirdik de, onlar yola dökülürler, sırata koşarlardı. Daha iyi Müslüman olmaya, daha iyi kul olmaya sa’y ederler, yarış ederlerdi. Ama heyhât, onlar bunu nereden bilecekler? Nasıl an-layacaklar, nasıl görebileceklerdi? Yâni eğer biz isteseydik, onları hi-dâyetten saptırır, uzak tutardık da onlar asla hidâyeti bulamazlardı.

Evet isteseydi Allah, gözlerimizi silme yapıverirdi de, o zaman da bağırıp çağırırdık. Ya Rabbi ben Müslüman olacaktım, ben sırata girecektim, ama ne yapayım ki gözüm kalmamış.

Âyetin bir başka anlamı da şöyledir: Şu anda bu kâfirler kendi hür iradeleriyle görmek istemiyorlar, görmeye yanaşmıyorlar. Allah’ın bu kadar

âyetlerine karşı kör ve sağır davranıyorlar. Görecek gözleri varken, görme imkânları varken böyle davranıyorlar. Ama eğer Allah kâfirlerin kullanmadıkları bu gözlerini alıverse, silme kör yapıverse, o zaman anlayacaklardı gerçeği. O zaman anlayacaklardı Rabblerinin gücünü, kudretini. O zaman anlayacaklardı isyan içinde, küfür ve zulüm içinde bir hayat yaşadıklarını ve tevbe ederek Rabblerine kulluk yoluna, sırat-ı müstakîme koşacaklar, daha iyi Müslümanlık için birbirleriyle yarışa gireceklerdi.

Yâni eğer şu anda Rabbimiz yeryüzündeki tüm kâfirleri kör ediverse, bu onlar için büyük bir mûcize olacak, en büyük bir âyet olacak, akılları başlarına gelecek ve zoraki onları hidâyete, imana sevk edici bir saik olacaktı. Onlar süratle imana, hidâyete koşacaklardı, ama o halleriyle artık nasıl yol bulacaklar bu adamlar? diyor Rabbi-miz.

Peki böyle bir durumda gözleri kör edilince acaba niye şu anda koştukları başka şeylere koşmuyorlar da sırata koşuyorlar? Meselâ niye oturmaya, yatmaya, içmeye, zinaya, zulme, küfre, isyana, pav-yonlara, barlara koşmuyorlar da, Allah'a imana ve kulluğa koşuyorlar? Bu şunu gösteriyor: İfade ettiğim gibi bu adamların fıtratlarında iman, hidâyet vardır. Mayalarında Allah'a kulluk bilinci vardır. Yâni hakkın, hidâyetin, doğrunun farkındadır bu adamlar. Aslında şu anda gözleri açıkken, görüp dururlarken bilerek ve kasten kâfirlik yapıyorlar. Bilerek ve kasten örtüyorlar Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini. Örtüyorlar hidâyeti. Gözleri kör olunca koşacaklar bu bildikleri sırata ama, Fi-ravun'un son anda koşması gibi bu koşmalarının hiç bir değeri olmayacak. Nereden görebilecekler artık bundan sonra? Rabbimiz basiretlerle bir hayat yaşayanlardan eylesin inşallah bizi.

Şimdi düşünüyoruz: Şu anda, "kulum eğer şu sana verdiğim gözlerini Benim şu âyetlerimi okumakta kullanmazsan onları senden geri alacağım. Eğer şu Benim âyetlerimi öğrenip Benim kullarıma an-latmaya başlamazsan ağzını, dilini alacağım. Eğer bana kulluğa yönelmezsen sana verdiğim bu hayatını alacağım," diye Rabbimizden bir haber gelse ne yaparız? Hemen bu işe başlarız mı diyorsunuz? Peki o zaman şu anda Allah mı suçlu hâşâ bunları bize vermekle? Ya da kullanmadığımız bu âzâlarımızı almamakla Allah mı suçlu? Neyse, cevabınızı kendiniz verin. Ama yarın zaten Allah'ın alacağı, toprak olacak bu azaları neden bugün O'nu verenin yolunda kullanmıyoruz? İyi düşünelim…

67. "Dilesek onları oldukları yerde dondururduk da, ne ileri gidebilirler ve ne de geri dönebilirlerdi."

Yine eğer Biz dileseydik bu insanların şekillerini, biçimlerini, durumlarını, konumlarını değiştiriverirdik de oldukları yerde donup kalırlardı. Oldukları yerde onları donduruverirdik de onlar ne bizim yaptıklarımıza ilgisiz bir şekilde, bizim âyetlerimize karşı kör ve sağır bir şekilde geçip

giderlerdi, ne de eski hallerine dönebilirlerdi. Kadın olduğunuzdan mı şikâyet ediyorsunuz? Allah istediği için kadın değil misiniz? Uzun boylu, kısa boyluluktan mı şikayetçisiniz? Zengin, ya da fakirlikten mi şikâyetçisiniz? Siyah renkli, beyaz renkli olmaktan mı utanıyorsunuz? Hastalık, sağlık mı derdiniz? Bunların tamamı Allah'ın takdiriyle değil mi?

Farz edin ki bu şikâyet konularınızı, konumlarınızı öteki durumlarınızla değiştirdik. Bizi geçip gideceğinizi, Bizi diskalifiye ederek keyfinize göre bir hayat yaşayabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Mümkün değildir bu. Mecburen Bizim dediğimize teslim olacaksınız. Bu âyet insanların ele geçirdikleri fırsatları değerlendirmeleri gerektiğini anlatır. İmkân varken o imkânları Allah'a kullukta değerlendirmeyenler o fırsatlara bir daha dönemezler. Gelin öyleyse ey insanlar gü-cünüz varken yapın. İmkânınız varken yapın. Söyleyin bu konumunuzun dışında başka bir konumla sizi imtihana çekmiş olsaydık ne yapacaktınız? Geçip gidecek miydiniz? Bizi takmayacak mıydınız? Eski durumunuza, şimdiki halinize dönebilecek miydiniz? İyi bilin ki asla, ömür verdik mi geri döner, çocuklaşırsınız.

Eğer biz isteseydik onları bulundukları hal üzere, bulundukları konum üzere meshederdik. Yâni yüzlerini, kılıklarını bulundukları tavır üzere, işledikleri ameller üzere, mekânetleri üzere değiştiriverirdik. Bir önceki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, "istesek biz onların gözlerini sil-me eder, kör ederdik de onlar sırata, hidâyete, imana, kulluğa koşarlardı," buyurmuştu. Burada da yine müthiş bir tehditle buyuruyor ki Rabbimiz, "biz isteseydik onları bulundukları hal üzere değiştiriverirdik."

Yâni hangi hal üzere bulunuyorlarsa. Meselâ maymunca bir hal üzere bulunuyorlarsa, hayvanca bir konum sergiliyorlarsa, onları o bulundukları hal üzere maymunlaştırıverirdik, hayvanlaştırıverirdik, kı-lıklarını hayvan kılığına değiştiriverirdik. Oldukları yerde onları bulundukları konum üzerine değiştiriverirdik. Meselâ bulundukları konumda bizim âyetlerimiz karşısında taş mı kesiliyorlar? Kör ve sağır bir duvar mı kesiliyorlar? Onları duvar ve taş haline getiriverirdik. Hilkatlerini değiştiriverirdik. Zalimce, sahtekârca bir tavır mı sergiliyorlar? Sahtekârlıkları, zalimlikleri yüzlerinden okunacak biçimde onların simâlarını değiştiriverirdik de yüzlerine bakan herkes onları bu alâmet-i farikayla görürdü. Irzlarını, namuslarını kıskanmadan domuzca bir hayat mı ya-şıyorlar? Bir fuhuş ortamında mı bulunuyorlar? Onları o anda içinde bulundukları hal üzere domuz gibi yapıverirdik. Şekillerini domuza döndürüverirdik.

Yâni herkes nasıl bir hayat yaşıyorsa o hayatına uygun bir simâya, bir yapıya, bir sûrete getiriverirdik de, o zaman ne bir adım öne atıp bu durumdan kendinizi kurtarabilirdiniz, ne de gerisin geriye eski halinize, eski durumunuza dönme imkânınız olurdu. Ya tevbe edip imana dönemezdiniz, ya da eski insanlığınıza dönemezdiniz.

Yâni ey Kâfirler, eğer şu anda Rabbimiz sizleri bu hale getir-miyorsa bilesiniz ki, bu O'nun güçsüzlüğünden, bunu beceremeyişinden değil cezaların âhirete tehir edilişindendir.

68. "Uzun ömürlü yaptığımızın hilkatini tersine çevirmişizdir. Akl etmezler mi?"

Bununla beraber biz kimi uzunca yaşatır, uzun ömür verip yaşatırsak, onun hilkatini, yaratılışını tepe taklak getiriyoruz. Yaşayanı, yaşattığımızı yaratılış bakımından eksiltiyoruz. Yaşlanmaya başladıkça insanın hücrelerinden, güçlerinden, kuvvelerinden, kuvvetlerinden bir şeyler kaybediyor. Bu, Rabbimizin insan için koyduğu bir yasadır ve bu yasanın dışına çıkabilen hiç kimse yoktur. Herkes gittikçe yaşlanıyor ve yaratılışında, hilkatinde noksanlaşmalar meydana geliyor. Kendisine bakan herkes aslında bunu çok rahat görebilmektedir. İnsanın bu hali kendisine her an Rabbinin bu yasasını, Rabbinin kendisi üzerinde egemenliğini haykırmaktadır. Onun içindir ki, gençliğinde Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayan insanlardan pek çoğunun yaşlanıp ta bedeninde Allah'ın işleyen bu yasasını gördükçe, Allah'a kulluğa döndüğünü görüyoruz.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki, biz kendimize sahip değiliz. Biz bizim değiliz. Bizim üzerimizde bizim sözümüz geçmiyor. Hayatımız bizim değildir. Bizim üzerimizde bir sahip vardır. Bizim bir sahibimiz, Mâlikimiz vardır ki, bizim üzerimizde sürekli O'nun tasarrufu işlemektedir. Sonunda gidip huzurunda hesap vereceğimiz bir yaratıcımız, bir Rabbimiz vardır. Hayatın kaynağı O'dur. Hayatımız O'ndandır. Veren de O'dur, alan da. Yaratan da O'dur öldüren de. Hayat da O'na aittir, ölüm de. İlkbahar da O'na aittir, sonbahar da.

Eğer bu dünyada gözümüz görüyor, aklımız eriyor, elimiz tutuyor, ayağımız yürüyorsa, şu anda hayattaysak, bilelim ki bunu bize Allah verdi. Allah'tandır bunlar. Yarın bunlar işe yaramaz bir hale geleceklerse, bu da Allah'tandır. Çocukken âcizdik, küçüktük, güçsüzdük, şimdi büyüdük, güç kuvvet sahibi olduk. Eğer bütün bunlar Allah'tan değil de kendimizden, bizden olsaydı, o zaman yaşlandıkça, ihtiyarladıkça daha güçlenmeli değil miydik? Halbuki ihtiyarlayınca bunları kaybediyoruz, geriye sayma başlıyor. Yaratılış geriye dönüyor sanki. Başta yok idi, sonunda da yine yok oluyor her şey. Başta Allah vermişti, sonunda da O alıveriyor verdiklerini. Tüm otlar, bitkiler, ağaçlar gibi. Demek ki bütün bunlar bizden değil, O verdi bütün bunları. Madem ki gücümüz, imkânlarımız Allah'tan, öyleyse bütün bu sahip olduklarımızı onları bize veren Allah yolunda kullanmak zorundayız.

Hâlâ anlamayacak mısınız? Hâlâ akl etmeyecek misiniz? Akıllarınızı kullanmayacak mısınız? Hâlâ hayatınızın içinde olan, bizzat kendi bedenlerinizde işleyen Rabbinizin bu yasalarını görmezden gelmeye

devam mı edeceksiniz? Bütün bunları hak olan bir kitaptan öğrenip Hak olan Rabbinize kulluğa yönelmeyecek misiniz? Evet bütün bunları Rabbimizin bu kitabından öğreneceğiz. O kitabın pratiği olan, tebyîni olan Rasulullah Efendimizin sözlerinden öğreneceğiz. Çünkü:

69. "Biz Muhammed'e şiir öğretmedik, zaten ona gerekmezdi. Bu bir öğüt ve apaçık Kur'an'dır."

Bu söylenenleri, bu âyetleri, bu kitabı bir şiir sanmayın. Biz elçimize asla şiir öğretmedik. Size bu âyetleri okuyan peygamberimi sakın şair zannetmeyin. Peygambere şiir yakışmaz. Ne bu risalet bir şairlik, ne de bu kitabın âyetleri bir şiirdir. Bu kitap Kur'an'dır ve zikirdir. Kur'an'dır o. Okunaktır, okunandır, sürekli okunması gerekendir, elden düşürülmemesi, kafadan ırak tutulmaması gereken bir okunaktır.

Ya da Kur'an "karane" kökünden gelir ki, o zaman da âyetleri birbiriyle bütünleşen, birbirini tamamlayan, birbiriyle asla bir tenâkuz, bir çelişki bulunmayan bir kitaptır.

Bir zikirdir bu kitap. Zikra'dır. Sürekli hatırda canlı tutulması gereken, zikredilmesi gereken bir kitaptır. Okunması gereken bir kitaptır. Bir de Mübîn olan bir Kur'an'dır bu. Yâni anlaşılır olan, apaçık olan, anlaşılması gereken bir kitap. Anlamadan okunulmaması gereken bir kitap. Bu kitap asla bir şiir değildir. Çünkü şiirle zikir birbirine zıt şeylerdir. Şiir, şeytanların vesveseleridir. Şiir sezmeye çalışmaktır, sezgidir, sezgi ve hayal ürünüdür. Şiir, şeytanın vesveselerini sezmeye çalışmak ve onları aktarmaktır. Şair, sezgici demektir. Şair, şeytanın vesveselerini şiirle seslendiren kişidir.

Şuarâ sûresinde Rabbimiz, "şairlere azgınlar uyar," buyurmaktadır. Öyleyse peygambere böyle bir şey asla yaraşmaz. Peygamberin okuduğu Kur'an zikirdir.

Kur'an bir hayat programıdır. Çünkü Kur'an'ın âyetleri birbiriyle bütünleşen, birbirini tamamlayan, birbiriyle âhenkli bir bütünlük arze-der. Kur'an, şeytanî vesveseler gibi her biri diğerine zıt olan, birbiriyle çelişen kuruntular değildir. O halde ey insanlar, şeytanî vesveseleri bırakın da, şeytanın okuduğu karmakarışık düzmece şeyleri terk edin de, Allah'ın kitabına yönelin.

Rasulullah Efendimize onu peygamber kabul etmemek için, peygamber olmasın, bizim hayatımıza karışmasın, bize Allah'tan vahiy getirmesin de ne olursa olsun diyerek ona şair dediler, kahin dediler… Ama bu dediklerine kendileri de inanmadılar. Kitabımızın öteki âyetlerinde bu konuda epey bir şeyler söylediğimiz için bu kadarla ik-tifâ ediyoruz. Bakın bu zikrin, bu kitabın gelişinin hikmetini de, bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle ortaya koyuyor:

70. "Diri olan kimseyi uyarsın ve verilen söz de inkârcıların aleyhine çıksın."

Diri olanları uyarır bu kitap. Dirileri uyarmak için gelmiştir bu Kur'an, sûrenin başında ifade ettiğim gibi ölüleri, kabirdekileri değil. Kâfirler üzerinde azap sözü hak olsun, azap hükmü kesinleşip tescil edilsin diye gelmiştir bu kitap. Kâfirler hakkında azabın vacip olması için gelmiştir.

Bu kitap kendilerinde hayat emaresi olan, düşünen, tefekkür edebilen, dirilik taşıyan kimseleri uyarırmış. Fıtratlarını diri tutan insanları uyarırmış. Kendilerinde hayat eseri kalmamış, ölmüş, şeytanî vesveselerle, hevâ ve hevesleriyle kendilerini kaybetmiş, devinim özellikleri kalmamış kimseler, bu kitabın uyarısından istifâde edemeyeceklerdir. Diri olan, devinen, düşünen, hareket eden, kalbini, gözünü, kulağını kullanan kimseler bu kitabın uyarılarından istifâde edeceklerdir. Gözlerini kapatan, kör kesilen, kulaklarını kapatan, sağır kesilen, kalplerini kullanmayan, duvar kesilen, aklını kullanmayan, hayvan kesilen kişi ölmüştür ve kâfirler ölmeden önce ölmüş kimselerdir.

Evet, mü'min diridir, onun zıddı olan kâfir de ölüdür. Küfür, ölü yaşamak demektir. Çünkü düşünemeyenler, akıl edemeyenler, duya-mayanlar, göremeyenler, hissedemeyenler ölü demektir. Kâfirler kendi kendilerini ölü hale getirmişlerdir.

Öyleyse diriler olmalıyız, kendimizi diriltmeliyiz ki, bu kitap bizi uyarsın. Diriliği de tabii bu kitapla elde edeceğiz. Yâni bu kitap hem diriltendir, hem de o dirilttiklerini uyarandır. Yâni Kur'an'la dirilen kişinin sürekli Kur'an'la uyarılmaya ihtiyacı vardır. Kur'an'la dirilenin, yine Kur'an'la sulanarak, Kur'an'la beslenerek diriliğini, canlılığını koruması gerekmektedir. Çünkü insan bu kitapla sulamadığı sürece, bu kitaptan uzak kaldığı sürece her zaman sağırlaşmaya, körleşmeye, duygusuzlaşmaya ve ölüme doğru gitmektedir. Ruhen ve manen ölüme doğru gitmektedir.

Şunu hiç bir zaman unutmayacağız ki, bu kitabı ölülere değil, dirilere okuyacağız. Kabirdekilere değil, hayattakilere okuyacağız. He-nüz ölmedik diye önce kendimize, sonra da ölmemiş dışımızdakilere okuyacağız bu kitabı. Allah yardımcımız olsun.

71,72,73. "Kudretimizle kendileri için hayvanlar yarattığımızı görmezler mi? Onlara sahip olmaktadırlar. Onları kendilerinin buyruğuna verdik;

bindikleri de, etini yedikleri de vardır. Onlarda daha nice faydalar, içilecekler vardır. Şükretmezler mi?"

Bu gafiller bir de şunu görmüyorlar mı? Allah'ın kulu kölesi olunacak tek Rab ve İlâh oluşu konusunda hiç düşünmüyorlar mı ki Biz kendileri için ellerimizin yaptığı şeylerden, yâni hiçbir dış sanatın katkısı olmayıp, doğrudan doğruya kendimizin yaratıp ortaya koyduğu nîmetlerden en'âmı, yumuşak, zelûl hayvanları yarattık. Bizzat Biz yarattık, kendi elimizle yarattık.

En'âm, davarlar, sığırlar, koyunlar, keçiler, erkeği ve dişisiyle nice varlıklar lütfetmişiz onlara. İşte onlara sahip oluyorsunuz, kullanıyor, istifade ediyorsunuz. Bu davarları onlar için yarattık, onlar için zelûl kıldık ve onların mülkiyetlerine verdik. Onlar bunu yapabilirler miydi? Yaratabilirler miydi bunları? Sahip olabilirler miydi bunlara? Hayat veren de, hayatlarını sürdürmeleri için bu imkânlarını lütfeden de Biz değil miyiz? O hayvanları onlar için zelûl kılan, uysal bir biçimde onlara boyun büktüren de Biziz. Biniyorlar o hayvanlara, etlerini yiyorlar, değişik menfaatlerinden istifâde ediyorlar. Yeme ve içme konusunda da yararlanıyorlar.

"Hâlâ şükretmeyecek misiniz? Hâlâ Rabbinizin lütfettiği bu nîmetleri O'nun yolunda, O'na kulluk yolunda kullanmayacak mısınız? Bütün bu nîmetlerin hakkını vermeyecek misiniz? Akıllarınızı başlarınıza alıp ta, "ya Rab, sen bütün bunları sana isyan edeyim diye vermedin, karşı geleyim diye vermedin, seni memnun edeyim diye verdin demeye yanaşmayacak mısınız? Bunu anlamayacak mısınız?" diyor Rabbimiz. Bir düşünsenize bir deve bir çocuğa teslim olacak, boyun bükecek, o çocuğun sırtına binmesine izin verecek. Allah izin vermeseydi, Allah o deveyi bizim için zelûl kılmasaydı olur muydu bu?

Şu anda altınızdaki bindiğiniz araba da, gemiler de hepsi böyle değil midir? Onların yasasını koyan ve size âmâde kılan da Allah değil midir? Bu binitlere binince okuyacağımız dua da bunu anlatıyordu değil mi? Bütün bu Allah vergilerini O'na kulluk ta değil de, böyle hep isyanda mı kullanacaksınız? Nedir sizin bu haliniz böyle? Bakın dikkat edin, alıverir elinizden bütün bu verdiklerini? Almıyor mu? Sonunda kime kalıyor bütün bunlar? Hasta yatağındakiler biraz daha iyi anlıyorlar bunu değil mi? Ölüm döşeğindekiler biraz daha net anlıyor-lar. Cenazeden sonra herkes unutuyor, ne büyük gaflet.

Öyleyse sonunda mirası Allah'a kalacak olan bu nîmetleri ne diye kendinizin zannediyor da gaflet ediyorsunuz? "Hakkıyla şükreden kullarımız azdır," buyurur Rabbimiz kitabımızın başka bir âyetinde. Peki insanların azı şükretmiş de, çoğu ne yapmış?

74, 75. “Allah’ı bırakıp da, kendilerine yardımı dokunur diye, başka tanrılar edindiler. Oysa onlar yardım edemezler, ancak kendileri o tanrılara koruyuculuk için nöbet beklerler.”

İnsanlardan kimileri, Allah’a şükretmeleri gerekirken tuttular, O’ndan başka, O’nun berisinde sahte İlâhlar, yapay tanrılar buldular da onlara kulluk yapmaya başladılar. Böylece kendilerine yardım olunur diye. Onların yardımlarını görürüz umuduyla. Nîmetleri Allah’tan aldılar, hayatlarını Allah’tan aldılar, hayvanlarını, yiyip içtiklerini Allah-tan aldılar da, Allah’tan başkalarına şükrettiler, teşekkür ettiler. Nîmetlerin sahibini unuttular da, O’nun berisinde kendilerine yardım edeceklerine inandıkları tanrılar buldular. Biz Allah kuluyuz demediler de biz emir kuluyuz dediler. Allah’tan başka kendilerine tapacakları, itaat edecekleri, sözünü dinleyecekleri, yasalarını uygulayıp arzularını yerine getirecekleri ilâhlar edindiler. Kendilerine bir yardımları dokunur diye.

Dikkat ederseniz, Rabbimizin beyanına göre bu müşriklerin böyle yapmalarının altında yatan sebep, menfaat duygusudur. Ücret bekleme mantığı onları Allah’tan başkalarını İlâh kabul etmeye götürmüştür. Hani Allah’ı bırakıp da Firavun’u ilâh edinen sihirbazlar da öyle diyorlardı değil mi? “Ey Firavun, şimdi biz senin safında Hz. Musâ’yı (a.s) yenersek bize bir ücret, bir mükâfat var mı?” diyorlardı. Evet kâfirler, müşrikler hep böyledirler. Nerede bir menfaatleri varsa, kimden bir menfaat gelecekse, onu İlâh bilirler, onu büyütürler, onu yüceltirler, sen büyüksün derler; sen yaparsın derler, senin dediğin yapılır derler, senin buyruğun buyruktur, senin yasaların yasadır, sana itaat boynumuzun borcudur derler.

Bizim de şu anda Allah berisinde İlâhlarımız var mı? Allah için şöyle bir düşünelim. Meselâ şu kitaba zaman ayırmayı hangi Müslüman istemez? Elbette tüm Müslümanlar bu kitabı okuyup iyi bir Müslüman olmayı ister. Peki niye yapmıyorlar ya bunu? Niye zamanları kalmıyor buna? Galiba tam bunu yapacaklarında tutkunu oldukları, yardımını umdukları bir şeyin varlığı, bir İlâhın, İlâhenin varlığı onlara engel oluveriyor. Herkes nelerin tutkunu olduğunu iyi bir düşünsün.

İlâh, bu anlama gelir. İlâh, kişinin kendisine itaat ettiği, sözünü dinlediği, arzularını, yasalarını gerçekleştirdiği varlık demektir. İlâh, kendisine kul-köle olunan varlık demektir. İlâh, hayatın her kademesinde hayata karışma yetkisine sahip, dediği dedik olan varlık demektir. İnsanlar, sosyal hayatlarını belirleyecek İlâhlar, ekonomik dünyalarında söz sahibi İlâhlar, kılık-kıyafet, hukuk ve siyasal yapılarını ayarlayacak İlâhlar edindiler. O dediyse tamam, onu memnun etmek zorundayım dedikleri İlâhlar buldular kendilerine. Bunlar ya insandır, ya taştır, topraktır, ya bir gruptur, ya atalardır ki, bunların tamamı Allah’ın dûnundadır, Allah’ın berisindedir. Bu İlâhlardan yardımlar umdular, beklediler. Halbuki Allah’ı bırakıp ta O’nun dûnunda edindikleri o İlâhlar onlara nasıl yardım edebilecekler? Onların

buna asla güçleri yet-mez. Lâkin onlar tanrılarına gönüllü ordulardır, diyor Rabbimiz. Tanrılarına gönüllü nöbetçilerdir. Yâni onlar tanrılarına gönüllü asker, tanrıları da onlara gönüllü nöbetçidir. İki taraf ta birbirine ordudur.

Bırakın o putlarının, tanrılarının, Allah berisinde kendilerine sığındıkları varlıkların kendilerini korumalarını, aksine onlar onlara gönüllü ordudurlar, diyor Rabbimiz. Aslında korunmaya muhtaç olanlar koruyanlardan daha zayıftır.

İstiaze, sığınma demektir. Güçsüzün, zayıfın, korunmaya muhtaç olanın güçlüye, koruyucuya sığınması demektir. İslâm inancında güçsüz olan mü'minin, güçlü olan Rabbine sığınmasına istiaze denir. İstiazenin üç öğesi vardır: Sığınan, kendisine sığınılan ve sığınma konusu. Sığınan kuldur, sığınılan Allah'tır, sığınma konusu da korkulan her şeydir. Korktuğu bir şeyden Rabbine sığınan kişi, Rab-binin sığındığı o varlığa karşı her zaman güç yetirebileceğine ve kendisini onun şerrinden koruyabileceğine inanmıştır. Müslümanın inancında kendisine sığındığı Allah herkesten ve her şeyden güçlüdür. Mutlak güç ve kudret sahibidir. Onun içindir ki sığınılan Allah, sığınan da kuldur. Koruyan Allah, korunan da kuldur. Ama küfür ve şirk inancında bu tamamen ters işlemektedir. Küfür ve şirk anlayışında sığınan tanrılar, sığınılan da kullardır. Koruyan kullar, korunan da tanrılar, putlardır. Yâni kulları tanrılar değil de tanrıları kullar korumaktadır.

İşte görüyoruz, adamlar bir düzen kuruyorlar, bir put dikiyorlar, ona tapınıyorlar, ama o düzen, o put, bırakın kullarını korumayı, kendisini bile korumaktan âciz olduğu için onu kulları korumaktadır. İşte koruma kanunları çıkarıyorlar, aman sahip çıkalım, aman yıktırmayalım, diye çırpınıyorlar. Bu tanrılarınız sizi korumak şöyle dursun, kendilerini bile korumaktan âcizse, niye tapınıyorsunuz onlara? Yok eğer güçlüyse, birileri yıkacak diye bu telaşınız niye? İşte bu şirk mantığıdır ve onlar tanrılarına, putlarına gönüllü ordulardır, diyor Rabbimiz.

Hac sûresinin 73. âyetinin beyanına göre, adamlar put yapıyorlar, ona tapınıyorlar ve onu korumak için de put hanelerin kapılarını sıkı sıkı kilitliyorlar. Nihâyet kapının anahtar deliğinden giren bir sinek, o putlara kullar tarafından sürülen bir tatlı parçası koparıp kaçıyor. Rabbimiz buyuruyor ki, bakın ki o putlar kendi vücutlarından sineğin bir parça koparmasına bile engel olamıyorlar. Koparan da âciz, koparılan da. Tapınan da âciz, tapınılan da… İşte şirk mantığı... Kendini bile korumaktan âciz, kullarının korumasına muhtaç bir puta tapınıyor zavallılar. Tanrılarına gönüllü nöbetçidir bu akılsızlar. Tanrıları kendilerini korumuyor da, kendileri tanrılarını korumaya çalışıyorlar. Zaten onlar gönüllü ordu olmasalar, onlar gönüllü askerlik yapıp tanrılarını korumasalar o tanrıların ayakta durmaları asla mümkün olmayacaktır. Öyle değil mi?

İşte görüyoruz dün de, bugün de Allah berisinde kendilerine tapınılan, arzuları yerine getirilip yasaları uygulanan tüm sahte İlâhlar kullarını korumak, kullarını doyurmak şöyle dursun, hepsi de kullarından beslenmek ve kullarından korunma talep etmek durumundadırlar. "Ey kullarım, aman bana sahip çıkın, aman beni koruyun, aman beni destekleyin, aman beni yıktırmayın, aman beni gündemde tutun," diye kullarına yalvarmaktadırlar. Allah yerine ikâme edilen hiçbir Firavun kullarından vergi almadıkça, kullarından destek görmedikçe ayakta duramaz. Hiçbir put kullarından kendisine bir mozole istemedikçe, bir piramit istemedikçe asla tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem kullarından oy, yâni kabul istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir âdet, hiçbir töre, hiçbir moda bağlılarından talep görmedikçe ayakta duramaz.

Demek ki, Allah berisinde İlâh kabul edilenlerin tamamı kullarına muhtaçtır. Ama Allah böyle değildir. O, kullarının tümünü koruyan, kendisi korunmaya ihtiyacı olmayandır. Tüm kullarını rızıklandırıp doyuran, ama kullarının besleme ihtiyacını duymayandır. İşte küfür ve şirk anlayışlarıyla İslâm inanışının temel farklılığı…

Mü'min sadece Allah'a inanır, sadece Allah'ı Rab bilir, sadece Allah'a sığınır. Çünkü koruyan Allah'tır, kendisine sığınılacak tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar O'nun velâyeti altındadır. Tüm varlıklar O'-nun hıfz-u emânındadır. Öyleyse bizler Allah'tan başka İlâhlar kabul etmeyeceğiz. Burada şunu da söyleyelim tabii: Bir varlığın İlâh kabul edilebilmesi için o varlığın zatının, kendisinin bilinmesi, tanınması ge-rektiği gibi, o varlığın sözlerinin, emirlerinin, talimatlarının, yasalarının, buyruklarının da bilinmesi şarttır. Tanınmayan, bilinmeyen bir varlığın İlâh edinilmesi mümkün olmadığı gibi, arzuları, istekleri, buyrukları, emirleri ve yasakları bilinmeyen bir varlığın İlâh kabul edilmesi de mümkün değildir. Öyleyse eğer bizler Rabbimizi tanır, Rabbimizin ki-tabını çok ciddi okuyarak, emir ve yasaklarını, buyruklarını tanırsak, o zaman O'nu İlâh kabul etme imkânımız olacaktır.

76. "Ey Muhammed! Bunların sözü seni üzmesin. Biz onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da şüphesiz biliriz."

"Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sakın kâfirlerin, müşriklerin, bu ne yaptığını, ne dediğini bilmez insanların boş sözleri, boş lakırdıları, densizlikleri sizi üzmesin." Bu densizlerin densizlikleri, bir dönem Rasulullah Efendimizi üzüyordu. Onlar için hak söyleyen ve onların hayırlarını isteyen bir peygamberdi çünkü o. Rabbimiz onu teselli ederek buyuruyor ki, "peygamberim onlar ne derlerse desinler sen üzülme, sen takma kafana. Çünkü biz onların esrârını da, ilânını da bilmekteyiz. Siz üzülmeyin, biz onların içlerini de, içlerinde gizlediklerini de, dışlarından açığa vurduklarını da bilmekteyiz. Biz onların açıktan açığa size

karşı kurdukları komplolarını da, propagandalarını da, gizli gizli mahfillerde sizin için hazırladıkları planlarını da biliyoruz. Sizi onlardan haberdar edeceğimizden ve koruyacağımızdan hiç mi hiç endişeniz olmasın. Onlar size karşı türlü komplolar hazırlayacaklar, tuzaklar kuracaklar, gizli açık düşmanlıklar düşünecekler, ama unutmayın ki onların ipleri elinde olan Benim ve sizi Ben koruyacağım. Sizin desteğinizde Ben varım ve Ben onlara yeterim buyurarak mü'minlerin yardımında olduğu müjdesini veriyor Rabbimiz. Bizler de bugün ciddi bir biçimde bu kitabı insanlara duyurmaya başlayınca, insanlar bize bir şeyler diyeceklerdir. Desinler. Unutmayalım ki bizim desteğimizdedir Allah. Tüm peygamberler Allah yardımına böyle ulaşmamışlar mıdır? Öyleyse biz de bıkıp usanmadan kulluğumuza devam etmeliyiz.

77,78. "İnsan kendisini bir nutfeden yarattığımızı görmez mi ki, hemen apaçık bir hasım kesilir ve kendi yaratılışını unutur da: "Çürümüş kemikleri kim yaratacak" diyerek, Bize misal vermeye kalkar?"

Evet şu insan, şu nankör insan bizim kendisini bir damla meniden yarattığımızı bilmiyor mu ki, bizim karşımızda bir hasım, bir tartışmacı, çeneli bir lafazan kesilip, bir muârız kesilip düşman olarak çıkıverdi. Bizim karşımızda, yaratıcısı karşısında yaratılışına bakmadan, aslının bir damla sudan olduğunu düşünmeden kendisini bir şey zannederek deliller üretmeye, Bizim dinimize, Bizim âyetlerimize, Bizim yasalarımıza, Bizim sistemimize alternatifler getirmeye çalışıyor. Nankör insan kendi yaratılışını unuttu da, Allah karşısında Allah'ın âyetleriyle mücâdeleye tutuşuyor.

İnsan geçmişini nasıl da unutuyor! Bir vakitler hiçbir şey değildi. Bir damla su. Allah onu insan haline getirdiği halde tutuyor kendi yaratılışını unutuyor da şöyle diyor: Şimdi şu çürümüş kemikleri kim diriltecek? Bununla bize bir örnek vermeye kalkışıyor. Bize karşı laf çarpıtıyor. "Şu çürümüş, şu un ufak olmuş kemikleri bu hale geldikten sonra kim diriltebilecek? Kimin gücü yeter buna? Olacak şey mi bu?" demeye kalkışıyor. Öldükten sonra yeniden dirilişi reddetmeye çalışıyor. Ciddi bir düşman kesilmiş de sanki Allah'ı, Kur'an'ı susturmaya çalışıyor. İnsanların inançlarını karıştırmaya çalışıyor.

Bu nankör insan neden yaratıldığına bakmıyor mu? Hor, hakir bir damla sudan yaratıldığını bilmiyor mu bu nankör insan? Nasıl da unutuyor ana rahmine atılmış bir damla sudan yaratıldığını? Eline değdiği zaman, elbisesine bulaştığı zaman yıkama lüzumu duyacağı bir damla meniden meydana gelmedi mi? Ananın ve babanın mâlum yerlerinden çıkan bir damla nutfeden, bir damla meniden yaratıldığını ne çabuk unutuyor bu insan da, kendisini bir şey zannedip Rabbine kafa tutmaya kalkışıyor? Neyine güveniyor da Allah karşısında bilgi iddiasında bulunuyor, Allah'a delil getirmeye kalkışıyor? Halbuki ana rahminde bir damla sudan meydana getirildiğini bir düşünse, kendini anlamaktan da öte, Rabbini de anlayacak

ama düşünmüyor. Bakın bu soruya cevabı Rabbimiz veriyor. Geçin o zırvaları demiyor da, Rabbimiz rahmeti gereği yine cevap veriyor:

79. "Ey Muhammed! De ki: "Onları ilk defa yaratan diriltecektir. O, her türlü yaratmayı bilendir."

"Peygamberim sen de ki: O kemikleri ilk defa yoktan yaratıp var eden Allah, onları yeniden var etmeye, yeniden diriltmeye kâdirdir. Gafil insan, şaşkın insan bir düşünmez misin? O kemikler bir zamanlar var mıydı? Yoktu, Allah yaratmadı mı onları? Olmayan şeylerin var edilişini değil de var olan şeylerin yeniden var edilmesini mi problem ediyorsun? Haddini bilsen olmaz mı? Hem O Allah yaratmanın her çeşidini, her türünü, her şeklini ve yaratıklarıyla alâkalı her şeyi bilmektedir. Böyle bir Allah'ı nasıl yenmeye kalkışıyorsunuz?"

Yâni eline çürümüş kemikleri alarak, bunlar bu hale geldikten sonra tekrar dirilecekler ha? Nasıl, nasıl? Bizler toprak olduktan sonra tekrar diriltileceğiz ha? Bizler öldükten, toprak bizim etlerimizi yiyip, kemiklerimizi çürüttükten sonra bir daha dirileceğiz ha? Hayır hayır, bu kesinlikle mümkün değildir. Sen onu bizim külahımıza anlat diyenlere de ki ey peygamberim, sizi ilk defa yaratan kimdi? İlk yaratılışları neydi bu adamların? İlk defa nasıl yaratılmışlardı bu adamlar? Onları ilk defa yaratan Allah ikinci defa yaratamaz mı? Nasıl düşünüyor bu adamlar? Toprak olduktan sonra bir daha diriltilemeyeceklerini mi söylüyorlar? Çok mu hayret edilecek bir şeydir bu? Çok mu zor Allah için böyle bir şey? Halbuki anamızın babamızın yediği yeryüzünün değişik meyvelerinden oluşan meniden meydana gelmedik mi bizler? Böylece bizi ilk defa topraktan toplayıp yaratan Allah ölümümüzden sonra aynı topraktan tekrar toplayıp diriltmeye kâdir değil mi? İlk yaratılışlarını hiç mi düşünmüyor bu adamlar? Onu dirilten öldürmeye, öldüren diriltmeye kâdir değil mi? Yaratırken bir damla sudan yaratmaya kâdir de, öldükten sonra onu yeniden yaratmaya kâdir değil mi? Onu beceren, bunu beceremez mi? Bunlar Rabblerine küfreden, Rabblerini tanımayan, Allah'ın gücünden, kudretinden, Allah'ın âyetlerinden habersiz olan insanlardır. Bunlar Rabblerini örten, örtbas eden, Rabblerinin âyetleriyle ilgi kurmadan bir hayat yaşayan kimselerdir.

Aslında öldükten sonra tekrar dirileceklerini onlar da biliyorlar, ama hayat programlarının değişmesini istemedikleri için bunu reddetmeye çalışıyorlar. Bir de bu dünyada yaptıklarının yanlarına kâr kalmasını, hesabının sorulmamasını istedikleri için böyle davranıyorlar.

Herhalde Hıristiyan ve Yahudilerin, "Allah varlıkları altı günde yarattı ve yoruldu, dinlenmeye çekildi," derlerken dertleri de budur. Yâni tamam yaratan O'dur ama tekrarını beceremeyecek demek is-tiyor hainler. Halbuki Rabbimiz kitabımızın başka bir âyetinde, "Biz gökleri ve yeri altı günde yarattık ama Bize bir yorgunluk ta isabet et-memiştir," buyuruyor. Allah'ı

Allah'ın tanıttığı gibi tanımayanlar, kendi kafalarındaki bir Allah'ı anlamaya çalışıyorlar ve böylece kendilerine yol aramaya çalışıyorlar. Onun sorgulamasından kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. İşte bakın bundan sonra bu yaratışına bir delil gösterecek Rabbimiz.

80. "Yaş ağaçtan size ateş çıkarandır. Ondan ateş yakarsınız."

O tüm mahlukâtı ve onların yaratılışlarını her çeşidiyle bilen Allah, size yeşil ağaçtan bir ateş yaptı. Eğer sizler Allah'ın gücünü, kudretini öğrenmek istiyorsanız, Allah kendisini nasıl tanıtıyor bunu bilmek istiyorsanız, buyurun işte yemyeşil ağaçlara bakın. Onlar ateş oluyor ve siz onları yakıyorsunuz. Nasıl yanıyor bu yeşil ağaçlar? Bunun yasasını kim koyuyor? Her ağaçta yanma özelliği vardır ama, birbirine sürtülüp çakıldığı zaman sizin için ateş çıkaran yeşil ağacı sizin hizmetinize sundu Rabbiniz. Merh ile Âfâr denen iki ağaçtan söz ediliyor. Çöl ikliminde iki ağaç, görmedim, bilmedim. Birbirine sürttünüz mü hemen ateş oluyormuş. Bakın buna sizin kafanız çalışmaz-ken, bu güce erişemezken size bunu lütfeden de Allah'tır. Bırakın çö-le gitmeyi. İşte şu ağacın neresindedir ateş? Nasıl oluyor bu iş? Duyularımızla algıladığımız her bir âyet insanlar üzerinde düşünüp anlamak isterlerse âyettirler onlar. Değilse, ilgilenmeyenleri Allah'a gö-türmez onlar. Kur'an âyetleri de böyledir. Üzerinde düşünüp kafa yor-mayanları Allah'a götürmez onlar. Çünkü niceleri bu âyetlerle hidâyet bulurlarken, niceleri sapıp sapıtmışlardır.

81. "Gökleri ve yeri yaratan, kendilerinin benzerini yaratmaya kâdir olmaz mı? Elbette olur; çünkü O, yaratan ve bilendir."

"Şu gökleri ve yerleri yaratan, buna güç yetiren Allah onlar yanında bir hiç mesabesinde olan sizin gibileri yaratamaz mı? Ona gücü yeten Allah'ın buna gücü yetmez mi? Hangisi zor? Şu uçsuz bucaksız semâvâtı, şu arzı yaratmak mı zor, yoksa sizin gibileri mi? Haydi söyleyin bakalım," diyor Rabbimiz. Yâni Allah kadar kendisine, dinine güvenen kim var? Eğer biz de O'nun âyetleriyle hareket edersek kendimize, yolumuza güvenimiz artacaktır. Evet, O'nun gücü her şeye yeter. Çünkü her şeyi yaratan, Hallâk olan ve her şeyi bilen, tam bilen, eksiksiz bilen O'dur. Ne yarattığını, neden yarattığını, yarattığının başına nelerin geleceğini, ona nasıl bir din göndereceğini, onu nasıl hesaba çekeceğini bilendir O Allah. Peki bunu nasıl mı becerir? Nasıl mı baş eder yarattıklarıyla? Nasıl hakkından gelebilir bütün bunların mı diyorsunuz, bakın şöyleymiş:

82. "Bir şeyi dilediği zaman, O'nun buyruğu sadece, o şeye "Ol" demektir hemen olur."

O bir şey mi murad etti mi? Ya yaratma konusunda, ya da ya-rattığının hayatının devamı konusunda bir şeye mi karar verdi? O'nun emri bu konuda sadece "ol" demektir, o da oluverir. Evet Rabbimiz her hangi bir şeyi

yapacağında, yaratacağında sadece emreder, o da oluverir. Emir O'na aittir. Sadece "ol" der, o da oluverir.

Şimdi düşünün, böyle "ol" deyince her şeyi olduran bir Allah karşısında, nasıl bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunabilirsiniz? Böyle bir Allah karşısında nasıl delil getirmeye kalkışabilirsiniz? Allah âyetleri, Allah yasaları karşısında nasıl alternatif getirmeye cüret edebilirsiniz? Zaten mesele Allah'a böylece imandadır. Allah'a böylece inandınız mı, her şey biter. Mü'minler de, Kâfirler de biliyorlar Allah'ın gücünü, kudretini ama menfaat hesaplarıyla Allah'ı reddedip, O'nun berisinde İlâhlar bulmaya çalışıyorlar. İç dünyalarında böylece bildikleri Allah'ı dış dünyalarında reddetmeye çalışıyorlar.

83. "Her şeyin hükümranlığı elinde olan ve sizin de kendisine döneceğiniz Allah münezzehtir."

O halde tesbih her şeyin mülkü elinde olan, her şeyin hükümranlığına sahip olan, mülkünde dilediği gibi tasarruf yetkisi elinde olan, şanı yüce Sübhan'a aittir. Allah Sübhan'dır. Allah eksiksiz ve noksansızdır. Mülk elinde olandır O Allah. O'nu tesbih ederiz. Tesbih sadece O'nun hakkıdır, dönüş de sadece O'nadır. O'na döneceğiz ve hesabı O'na ödeyeceğiz. Yaşadıkları bu hayatın hesabını ödemek üzere insanlar O'nun huzuruna gitmek istemeseler de, mecburen gideceklerdir.

İşte böyle bir Allah tesbih edilir. Tesbih, Allah'ı Allah'ın kendisine ait haber verdiği mükemmel sıfatların sahibi olarak kabul etmektir. Kitabında kendisini nasıl tanıtmışsa öylece kabul ve iman demektir. Tesbih, Allah'ın tanıttıklarını, Allah'ın tanıttığı gibi anlayıp iman etmek demektir. Namazı, orucu, haccı, tesettürü, hukuku, eğitimi, ka-zanmayı, harcamayı, evlenmeyi, boşanmayı, hayatı, ölümü, kitabı, peygamberi Allah nasıl tanıtmışsa öylece tanıyıp kabul etmektir. Yine tesbih sürekli Allah'ı gündemde tutmak, gündeme almak demektir. Öyleyse bizler sürekli Rabbimizi gündemde tutacak, sürekli O'nu konuşacak, O'nu anlatacak, konuşulması gerekenin O olduğunu bileceğiz. Eğer sürekli Rabbimizi, Rabbimizin âyetlerini, Rabbimizin emir ve yasaklarını gündemimizde tutarsak, biz de Rabbimizi tesbih ediyoruz demektir.

Tabii Rabbimizin isimlerini, Rabbimizin sıfatlarını sadece O'na vermek ve asla O'ndan başkalarına vermemek zorundayız. Meselâ Rahmân olarak Rabbimizi tesbih ediyorsak, Rahmâniyet sıfatını O'n-dan başkalarına vermemek ve O'nun Rahmâniyetine teslim olmak zo-rundayız. O'nun bizim için açtığı rahmet kapısı olan kitabıyla diyalogumuzu kesmemek, yine Rahmet olarak gönderdiği peygamberine tabi olmak zorundayız. Rezzak olarak tesbih ediyorsak, O'ndan başkalarını Rezzak olarak görmemek ve rızkı sadece O'ndan beklemek zorundayız. Alîm olarak

tesbih ediyorsak, sadece O’nun ilmine teslim olmak zorundayız. Rabb olarak tesbih ediyorsak, rubûbiyeti, kanun koyma, yasa belirleme yetkisini O’ndan başkalarına vermemek ve sa-dece O’nun programını izlemek zorundayız. Melik, Mâlik olarak tesbih ediyorsak, kendimizi mülk olarak sadece O’na teslim etmek zorundayız.

İşte böylece Rabbimizi tesbih edeceğiz. İfade ettiğim gibi Allah Sübhan’sa, Allah eksiksiz ve kusursuzsa, Allah tam ve mükemmelse, elbette O’nun dini de, O’nun kitabı da, O’nun bizim adımıza gönderdiği hayat programı da eksiksiz ve kusursuz olacaktır. O’nunkinden daha güzelini aramayın. Eğitim adına Allah ne dedi? Aramayın daha güzelini. Kazanma harcama adına ne dedi? Hukuk, ekonomi, kılık-kıyafet, hayat adına ne dedi? Aramayın daha güzelini. Allah’ı böyle bilin. Değilse unutmayın ki, dönüşünüz Onadır.

İşte biz de şu anda bir kentte yaşıyoruz. Bize de Allah’ın elçileri gelmiştir, bize de Allah’ın kitabı gelmiştir. Bizler de şu anda Allah’ın kitabı ve elçisiyle karşı karşıyayız. Kitap aramızdadır, peygamberin yolu, peygamberin sünneti aramızdadır. Şu anda tıpkı o gün olduğu gibi, Allah’ın âyetlerini gündemden düşürmeye, Allah’ın elçilerini susturup onlara hayat hakkı tanımamaya sa’y edenler var.

Öyleyse haydi Sahib-i Yâsîn gibi, o Allah eri yüce şehit gibi bizler de Allah’ın kitabına sahip çıkalım. Tıpkı o yiğit gibi biz de Allah’ın elçisini müdafaa edelim. Kitabı ve sünneti öğrenerek, kitabı ve sünneti kuşanarak toplumumuzu uyaralım. Kitaba ve peygambere kendimizi siper edelim. Bunun kavgası içine girelim ki biz de onun gittiği cennete gidelim. Bizim hesabımız da kolay olsun. Velhamdü lil-lahi Rabbil Âlemin.